



**Programmabegroting
2012 - 2015**

INHOUDSOPGAVE

1.	Algemeen	5
1.1	Inleiding	7
1.2	Financiële samenvatting	9
1.3	Aansluiting op collegeprogramma	13
1.4	Gemeenteraad en college	14
1.5	Leeswijzer	16
1.6	Kerngegevens	17
2.	Programma's	19
	Programma 1 - Bestuur en Burger	21
	Programma 2 - Actief meedoen	25
	Programma 3 - Opgroeien in Lansingerland	31
	Programma 4 - Integrale Veiligheid, verkeersveiligheid en handhaving	37
	Programma 5 - Maatschappelijke ondersteuning	43
	Programma 6 - Werk & Inkomen	47
	Programma 7 - Economie en glastuinbouw	53
	Programma 8 - Mobiliteit	57
	Programma 9 - Grondzaken	61
	Programma 10 - RO, volkshuisvesting en Milieu	65
	Programma 11 - Duurzame Openbare Ruimte	69
	Overzicht algemene middelen	75
3.	Paragrafen	81
3.1	Paragraaf Lokale heffingen	83
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen	89
3.3	Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	94
3.4	Paragraaf Financiering en Treasury	97
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	103
3.6	Paragraaf Verbonden partijen	106
3.7	Paragraaf Grondbeleid	124
4.	Meerjarenbegroting	127
4.1	Staat van baten en lasten	129
4.2	Overzicht incidentele baten en lasten	130
4.3	Geprognosticeerde balans	131
4.4	Uitgangspunten Begroting 2012	132
4.5	EMU-saldo	134
5.	Bijlagen	137
5.1	Staat van reserves	138
5.2	Verloop algemene reserve	141
5.3	Staat van voorzieningen	142
5.4	Investeringen	144
5.5	Kasgeldlimiet en renterisiconorm	148

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Hierbij presenteren wij u een materieel sluitende begroting. Al in de brief van 14 juni 2011 (U11.28691) hebben wij u geïnformeerd over de gevolgen van de meicirculaire en de prognose voor de saldi voor de jaren 2012 - 2015. Geconstateerd kan worden dat de toen genoemde raming redelijk in lijn ligt met de huidige saldi van de meerjarenraming.

	Bedragen x € 1.000			
	2012	2013	2014	2015
Op 14 juni geraamd saldo MJB	1.269	297	822	-306
Huidige saldo MJB 2012-2015	1.428	367	1.442	-228

+ = voordelig / - = nadelig

Dit zou de verwachting kunnen wekken dat we te maken hebben met een stabiele situatie. Niettemin blijft het thema van de kadernota “De voorlopige balans: er is voorlopig balans” onverminderd van kracht.

Veel onderwerpen met overwegend negatieve risico's komen van buiten op ons af. Zoals de economische ontwikkelingen, het herinvoeren van de methodiek van “samen de trap op / samen de trap af”, de ontwikkelingen op de financiële en valutamarkten en de dreigende extra bezuinigingen vanuit het Rijk. Ook de “Set van bestuursafspraken 2011-2015” bevat nog geen volledige duidelijkheid over de uitwerking van de door het Rijk voorgestelde decentralisaties en eventueel daaraan gekoppelde bezuinigingen. In voorbereiding is een grondige herijking van de verdelingen in het gemeentefonds met de bedoeling die van 2013 gefaseerd in te voeren. Hoewel het budget macro daardoor niet zal veranderen kunnen er voor individuele gemeenten forse verschuivingen ontstaan in de algemene uitkering. Gelet op al deze ontwikkelingen is het niet uit te sluiten, dat er cumulatie optreedt en het financiële effect voor onze gemeente bijzonder groot is.

Daarnaast zijn er nog de bekende knelpunten die het komend jaar om een oplossing vragen. Zoals de uitvoeringskosten van de regionale uitvoeringsdiensten, het veiligheidshuis en de kosten van de WMO. Expliciet willen we de aandacht vestigen op de beheerplannen. In 2011 is gestart met een actualisatie van de bestaande beheerplannen. Bovendien worden er beheerplannen opgesteld voor kunstwerken, buitensport en onderhoud van scholen. Voor deze kapitaalgoederen was nog geen beheerplan beschikbaar, maar duidelijk is dat de onderhoudsbudgetten en vervangingsinvesteringen op een te minimaal niveau geraamd zijn. Wij verwachten dan ook dat uit deze nieuwe beheerplannen zal blijken dat er aanvullend budget noodzakelijk zal zijn. Bij de kadernota 2012 wordt u inzicht gegeven in de stand van zaken, het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen en de noodzakelijke omvang van de reserve beheerplannen.

Al met al lijkt de balans fragiel. Om deze reden blijft dan ook onze inzet om het weerstandsvermogen op het gewenste peil te brengen. Dit was al een punt van aandacht in het coalitieakkoord 2010-2014, maar is in het addendum van 13 september 2011 nog eens bevestigd. In het addendum wordt uitgesproken dat het weerstandsvermogen vanwege de verplichtingen binnen de grondexploitatie een punt van zorg is. Om deze reden wordt in het addendum aangegeven dat het noodzakelijk is om het weerstandsvermogen op niveau te brengen en te houden.

Wij stellen dan ook voor om de saldi van de jaren 2012 -2015 te verrekenen met de algemene reserve.

Uit bovenstaande blijkt dat de financiële kaders buitengewoon volatiel zijn. Zodra wij meer inzicht hebben zullen wij u daar over nader informeren en passende maatregelen voorleggen.

Bij de vaststelling van de Kadernota 2011 heeft de raad elf moties aangenomen. In deze begroting is het structurele financiële effect verwerkt van de aan stellen vijfde BOA (motie 15). In het totaaloverzicht over de voortgang van de afhandeling van de moties (T11.08548) is per motie aangegeven hoe de motie wordt meegenomen in lopende beleidstrajecten of hoe de motie is afgehandeld.

Begin 2010 is het collegeprogramma “Burgers betrokken, betrokken burgers” vastgesteld. Daarin krijgen drie thema's de komende jaren aandacht: burgerparticipatie, financiële problematiek en het voorzieningenniveau in de kernen. Deze thema's lopen als een rode draad door de programma's en komen tot uiting in de doelstellingen en activiteiten. Wij constateren, dat ondanks de financiële problematiek in de afgelopen jaren wij in staat zijn geweest om het voorzieningenniveau in de kernen op peil te houden.

Op verzoek van de Raad heeft een sessie plaatsgevonden met als thema: “Programmabegroting als sturingsinstrument”. Reden van de bijeenkomst was dat de Raad zich nu onvoldoende in staat voelde om zowel de controlerende als de kaderstellende taak uit te voeren. In de sessie is stilgestaan bij het belang van kaderstelling als voorwaarde voor het uitvoeren van de controlerende taak en bij het meer smart vormgeven van het P&C-instrumentarium.

Deze begroting is een eerste stap in de ontwikkeling naar een begroting die meer smart is. We hebben de hoeveelheid teksten en doelstellingen beperkt en de doelstellingen concreter en compacter geformuleerd. Doelstellingen maken niet langer onderdeel uit van een programmaonderdeel, maar zijn gekoppeld aan één van de hoofdoelstellingen van een programma. Hierdoor ontstaat een overzichtelijke set aan doelstellingen, zodat het mogelijk is om bij de verantwoording te werken met een “stoplichtenmodel”. Dit model zal bij de Voorjaarsnota 2012 worden gebruikt.

Nagekomen berichten

Een aantal actuele ontwikkelingen konden niet meer betrokken worden bij de opstelling van deze begroting. Hierna informeren wij u over deze ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan na het afronden van de programmabegroting.

WMO, bijzondere bijstand en WWB

In de voorbereiding op de najaarsnota 2011 is gebleken dat de kosten in 2011 voor de WMO (huishoudelijke hulp, collectief vervoer, woonvoorzieningen en rolstoelen), bijzondere bijstand (Rotterdam pas en algemeen) en WWB (inkomensdeel) substantiële negatieve afwijkingen laten zien. Wij zijn bezig met een (kwantitatieve) analyse waarover wij u bij de najaarsnota nader informeren. Ook zullen wij u dan een voorstel doen over de maatregelen die noodzakelijk zijn om de uitgaven in evenwicht te brengen met de begroting.

Septembercirculaire

Recentelijk is de septembercirculaire verschenen. Het macro kader laat over de gehele linie een nadeel zien ten opzichte van de meicirculaire 2011. Op dit moment onderzoeken en berekenen wij de effecten daarvan voor onze gemeente. Wij zullen u voor de vergadering van de commissie Algemeen Betuur op 25 oktober 2011 nader te informeren over de precieze effecten van deze circulaire op het meerjarenbeeld.

1.2 Financiële samenvatting

Meerjarenbegroting 2012 - 2015

Op 14 juni 2011 stuurden wij u een brief over de financiële gevolgen van de meicirculaire 2011. In de brief werd het meerjarenbeeld van de kadernota 2011 gegeven met de belangrijkste wijzigingen uit de meicirculaire: de hogere salarislasten en de mutatie in de algemene uitkering. Ook werd een raming gegeven van het saldo MJB 2012-2015 zoals we dat op dat moment raamden.

	Bedragen x € 1.000			
	2012	2013	2014	2015
Meerjarenbeeld in KN	347	-672	255	13
Raadsbrief 14 juni 2011 n.a.v. junicirculaire				
- Hogere salarislasten	-220	-225	-225	-230
- Alg. uitkering na meicirculaire	1.142	1.194	792	-89
Op 14 juni geraamd saldo MJB 2012-2015	1.269	297	822	-306

+ = voordelig / - = nadelig

Basis voor de opstelling van de begroting 2012-2015 is de vorige meerjarenbegroting en de vastgestelde kadernota 2011.

Vervolgens zijn de mutaties verwerkt die voortvloeien uit bijvoorbeeld de meicirculaire en separate besluiten zoals de vijfde BOA. Ook de actualisatie van de begroting, waarbij we zijn uitgegaan van de laatst bekende ramingen en uitgangspunten heeft geleid tot wijzigingen.

Na verwerking van alle mutatie is het saldo van de meerjarenbegroting 2012 - 2015 uitgekomen op:

	Bedragen x € 1.000			
	2012	2013	2014	2015
Meerjarenbeeld in kadernota excl. AR	347	-672	255	13
Mutaties ontstaan na kadernota 2011	1.081	1.039	1.187	-241
MJB 2012-2015 na kadernota excl. AR	1.428	367	1.442	-228

+ = voordelig / - = nadelig

Onderstaand geven wij een toelichting op hoofdlijnen van de mutaties die in de begroting zijn verwerkt. Het totaal van de mutaties is uiteraard gelijk aan het verschil tussen de in juni 2011 vastgestelde kadernota en de uitkomst van de meerjarenbegroting 2012-2015.

	Bedragen x € 1.000			
	2012	2013	2014	2015
1	<u>Algemene uitkering (AU) en gerelateerde baten & lasten:</u>			
* AU op grond van meircirculaire	2.672	2.772	2.523	1.514
* Leerlingen VO	-277	-407	-553	-590
* BDU - CJG	-1.238	-1.238	-1.238	-1.238
* OZB - opbrengst	354	414	475	551
* Storting in reserve bommen	-115	-20		
* Verwachte nadeel RUD's	-168	-273	-347	-328
2	Wet werk en bijstand - inkomensdeel			
	174	174	174	174
3	Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen			
	-6	-29	-1	-1
4	<u>Loonkosten:</u>			
* Bestuur inclusief voormalige wethouders	-14	10	46	75
* CAO-ontwikkelingen	-407	-407	-407	-407
5	<u>Rente - effecten:</u>			
* Bijdrage reserve Wilderszijde	851	869	969	1.189
* Saldo kp kapitaallasten "renteresultaat"	-126	97	47	166
* Bespaarde rente eigen vermogen	-120	-466	-289	-320
* Rentetoevoeging reserve "afschrijvingslasten"	-7	-14	-17	25
* Stelpost renteopbr. verkoop vm gemeentehuizen	-95	-95	-95	-95
6	<u>Actualisatie staat C en MIP:</u>			
* Kapitaallasten	418	519	544	12
* Bijdrage uit reserve "afschrijvingslasten"	-70	-42	-37	-97
7	Doorbelasting naar GREX'en en investeringen			
	-713	-718	-718	-723
8	BOA			
	-40	-40	-40	-40
9	Overige verschillen			
	8	-67	151	-108
Mutaties ontstaan na kadernota 2011				
	1.081	1.039	1.187	-241

+ = voordelig / - = nadelig

Ad 1) Algemene uitkering en gerelateerde baten en lasten

De algemene uitkering is in de meerjarenbegroting doorgerekend op de laatst bekende parameters en gegevens waarbij alle aan de algemene uitkering gerelateerde posten zijn meegenomen. Het nadeel van "leerlingen VO" is een aanpassing op basis van de verwachte leerlingengroei en wordt gecompenseerd door een hogere algemene uitkering zoals opgenomen in de bovenste regel. Dit is ook het geval bij de brede doeluitkering Centra Jeugd en Gezin (CJG). De hogere opbrengst OZB vindt haar oorsprong in een hoger bedrag aan waarde en door een groter volume onroerend goed. De storting in de "reserve bommen" is conform de laatste gegevens. Het verwachte nadeel op de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) is als stelpost opgenomen en berekend aan de hand van de "bestuursafspraken 2011-2015" die partijen onlangs hebben afgesloten.

Ad 2) Wet werk en bijstand-inkomensdeel

De aanpassing betreft de verwerking van de eerder afzonderlijk geraamde rijksregelingen die met ingang van 2011 onder de werking van het inkomensdeel WWB vallen. In deze ramingen wordt uitgegaan van een eigen aandeel van 10% en voor het verschil op een incidenteel aanvullende uitkering. Omdat niet bekend is of deze incidenteel aanvullende uitkering ook (volledig) wordt ontvangen is dit meegenomen in de risicoparagraaf.

Ad 3) Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen

De ramingen zijn aangepast op basis van de laatst bekende gegevens en kennen een kleine afwijking ten opzichte van de ramingen bij de kadernota.

Ad 4) Loonkosten

De loonkosten van het bestuur zijn aangepast aan de hand van de actuele gegevens. Hierin is rekening gehouden met de wachtgeldverplichtingen van alle voormalige wethouders. In de ramingen is ook rekening gehouden met de invulling van de eerder ontstane vacature van wethouder.

De loonkosten zijn verder geactualiseerd op basis van de CAO-ontwikkelingen die een groter nadeel laten zien dan bij de kadernota werd aangenomen.

Ad 5) Rente-effecten

In de doorrekening van de rente effecten is rekening gehouden met een veelvoud van mutaties. Het onthoud zetten van een deel van Wilderszijde, de actualisatie van de GREX'en en aanpassingen in het investeringsprogramma zijn hierin de belangrijkste onderwerpen. De stelpost die opgenomen was ter dekking van een deel van de kosten van het nieuwe gemeentehuis is ingevuld en komt te vervallen.

Ad 6) Actualisatie Staat C en MIP

Op dit onderdeel doen zich drie belangrijke mutaties voor. De eerste betreft de aanpassing in het investeringsprogramma wat in dit geval leidt tot lagere kapitaallasten. Hier hangen de bijdragen van de reserve afschrijvingslasten mee samen die gekoppeld zijn aan specifieke investeringen. Lagere kapitaallasten (voordeel) leiden in die gevallen tot een lagere bijdrage (nadeel).

De laatste mutaties zijn enkele aanpassingen in de boekwaarden en de afschrijvingslasten van eerder gedane investeringen. Vastgesteld is dat in sommige gevallen de afschrijving niet plaatsvond zoals in eerder beleid is vastgesteld of bij de investering is besloten. Dit is hersteld in 2011. Hierover wordt u bij de najaarsnota nader geïnformeerd.

Ad 7) Doorbelasting naar grondexploitaties en investeringen

Hierbij spelen drie factoren een rol die alledrie leiden tot een nadeel op de algemene dienst maar anderzijds leiden tot een voordeel in de grondexploitaties en bij de investeringen. Feitelijk is het een neutrale verschuiving die in het MIP en bij de herziening van de grondexploitatie is meegenomen. In de begroting 2012 wordt een andere systematiek van doorbelasting van de overheadkosten toegepast. Hierdoor worden kosten nauwkeuriger en juist toegerekend aan de producten. Tot op heden werden er feitelijk teveel kosten ten laste gebracht van de grondexploitaties en investeringen.

Daarnaast is de personele inzet voor werkzaamheden van de grondexploitaties verminderd. Dit leidt er automatisch toe dat er naast uren ook minder overhead toegeschreven wordt aan grondexploitaties en investeringen.

Bovendien wordt er nu gewerkt met afdelingsplannen met daarin opgenomen de urenplanningen voor 2012. Deze urenramingen worden steeds nauwkeuriger. Gebleken is dat we begrotingstechnisch minder uren kunnen doorberekenen ten opzichte van de begroting 2011. Dat komt omdat de investeringen gefaseerd in het MIP zijn opgenomen.

Ad 8) BOA

Na het vaststellen van de kadernota 2011 heeft uw raad een motie aangenomen met betrekking tot de inzet van een vijfde BOA. Het financiële gevolg daarvan is nu in de meerjarenbegroting verwerkt.

Ad 9) Overige verschillen

Het betreft hier een veelvoud van allerlei kleine en technisch administratieve verschillen die op verschillende plaatsen in de begroting optreden. Dit zijn aanpassingen van bestaande ramingen op basis van de laatst bekende gegevens, verschillen die ontstaan vanwege onderlinge doorberekeningen en bijvoorbeeld verschuivingen tussen ramingen meerjarenbegroting en gesloten systemen zoals GRP, GREX'en en beheerplannen.

Grondexploitaties

Op 27 september 2011 zijn de uitkomsten van de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2011 aan u gepresenteerd. De uitkomsten van de actualisatie zijn binnen de verwachting van de kadernota gebleven. De totale herziening 2011 sluit per saldo negatiever dan in 2010. Dit komt doordat enkele positieve grondexploitaties minder positief zullen gaan eindigen. Daarnaast is het echter zo dat een aantal negatieve exploitaties minder negatief uitkomen dan in 2010. Dit is met name veroorzaakt door het in de grondexploitaties vertalen van de geactualiseerde nota bovenwijkse voorzieningen en het vinden van dekking voor een groter infrastructureel project binnen het fonds bovenwijken. Als gevolg van de mutatie op de negatieve exploitaties valt een deel van de voorziening voor deze negatieve grondexploitaties vrij. Conform de financiële beleidslijn wordt deze vrijval toegevoegd aan de algemene reserve. Wel wordt hierbij nadrukkelijk opgemerkt dat de onzekerheid over de uiteindelijke uitkomst van de grondexploitaties nog altijd onverminderd bestaat. Met name de mogelijke effecten op de grondprijzen zijn moeilijk te voorspellen en kunnen een enorme (nadelige) impact hebben op het resultaat van de exploitaties en hiermee de financiële positie van de gemeente. Ook de invloed van parameters voor kostenstijging, opbrengstenstijging en rente op de uitkomsten van de grondexploitaties is groot. Gegeven de huidige onzekere verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van de economie, zowel in ons eigen land als wereldwijd, staat de barometer hier eerder op slecht weer dan op goed weer. Aanvullende aanslagen op de algemene reserve in 2012 of verder om de grondexploitatie af te dekken zijn dan ook niet ondenkbaar.

Op 27 september 2011 zijn ook de financiële effecten van het (tijdelijk) uit exploitatie nemen van een deel van Wilderszijde aan u gepresenteerd. Het eenmalige voordeel van het uit exploitatie nemen is nodig om de structurele nadelen voor het renteresultaat af te dekken. Hiervoor is een reserve 'rentecompensatie Wilderszijde' gevormd. Op basis van de huidige inzichten heeft hierdoor het 'uit exploitatie nemen' van een deel van Wilderszijde t/m 2020 geen effect op het saldo van de meerjarenbegroting. Wel heeft dit effect op het risicoprofiel van de begroting. Het risico op aanvullende verliezen bij de jaarlijkse herziening voor het gedeelte van Wilderszijde dat uit exploitatie is genomen, neemt af.

Weerstandpositie

In de afgelopen periode zijn de belangrijkste risico's voor de gemeente geactualiseerd, zijn nieuwe risico's geïdentificeerd en zijn de mogelijke financiële effecten van deze risico's bepaald op basis van een kansberekening. Op basis van deze systematiek is de benodigde weerstandscapaciteit geschat op € 25,6 miljoen. Ten opzichte van de kadernota 2011 en de jaarrekening 2010 betekent dit dat de totale benodigde weerstandscapaciteit nagenoeg gelijk is gebleven. Wel is het zo dat de risico's voor de algemene dienst zijn afgenomen door bijvoorbeeld het in de begroting 2012 verwerken van een lagere raming dividend Eneco. Voor de grondexploitaties zijn de risico's (kans van optreden) ten opzichte van voorgaande jaren licht toegenomen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves waaraan de Raad een andere bestemming kan geven zonder dat dit van invloed is op het saldo van de meerjarenbegroting, de onbenutte belastingcapaciteit en het saldo van de post onvoorzien uit de begroting. De beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2011 bedraagt naar verwachting € 23,0 miljoen, hetgeen leidt tot een weerstandsratio van 0,90. Door de komende jaren een storting te doen in de algemene reserve doen we een redelijke stap richting het door uw raad minimaal noodzakelijk geachte weerstandsvermogen. Door de huidige onzekere tijden voor wat betreft overheidsfinanciën (decentralisatie van taken), de woningmarktontwikkelingen en de ontwikkelingen op de financiële markten (rente en herfinancieringen) is een toename van de risico's de komende jaren niet uit te sluiten. Het versterken van het weerstandsvermogen naar de in de door de raad vastgestelde nota risicobeleid genoemde lange termijn norm van 1,2 heeft dus ons blijvende prioriteit. Dit betekent concreet dat de ruimte voor nieuwe beleidsinitiatieven beperkt blijft de komende jaren.

1.3 Aansluiting op collegeprogramma

Begin 2010 is het collegeprogramma “Burgers betrokken, betrokken burgers” vastgesteld. Daarin krijgen drie thema's de komende jaren aandacht:

Burgerparticipatie
Financiële problematiek
Voorzieningsniveau in de kernen

Deze thema's lopen als een rode draad door de programma's en komen tot uiting in de doelstellingen en activiteiten. Hieronder staan de belangrijkste onderwerpen uit de begroting per thema geclusterd.

Burgerparticipatie

Het belangrijkste speerpunt is de aandacht voor de relatie met onze inwoners. Dienstverlening staat centraal: wij willen dicht bij onze inwoners staan. Burgerparticipatie is echter wel iets wederkerigs. Het delen van initiatieven en onze visie met inwoners, instellingen en bedrijven. Daarnaast continueren we het spreekuur op afspraak om zo op de hoogte te blijven van wat er zoal leeft in de gemeenschap (Programma 1).

Inwoners, vrijwilligers en organisaties die zich actief inzetten zijn van grote waarde voor de samenleving. In het kader van wijkgericht werken (programma 2 en 11) betrekken we inwoners nauw bij de inrichting van de openbare ruimte en bij het houden van een wijkschouw. Ondernemers worden betrokken als het gaat om Parkmanagement van de bedrijfsterreinen. Dit geldt ook voor de uitvoering van het Actieplan van de Economische visie.

Wij werken aan een zorgzame samenleving, waarin alle inwoners optimaal mee kunnen doen, zichzelf kunnen redden, elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen. Een samenleving waarin ook inwoners verantwoordelijkheid dragen. Inwoners die door omstandigheden niet volledig zelf kunnen participeren, ondersteunen we, zodat ook zij volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. De verantwoordelijkheid voor werk, inkomen en integratie ligt primair bij de (nieuwe) inwoner. Als het niet lukt en niet anders kan, springt de gemeente bij.

Financiële problematiek

De financiële problematiek komt vooral tot uiting in de financiële kaders die zijn en worden gehanteerd. In verschillende programma's zijn bezuinigingen verwerkt. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het realiseren van taakstellingen op het gebied van inkoop, het outsourcen van WOZ-belastingen, het toepassen van het profijtbeginsel binnen de sport, terugdringen van de kosten voor leerlingenvervoer en het verlagen van het subsidieplafond. Aan de andere kant probeert de gemeente subsidies te verwerven en kosten te verhalen waar dat kan.

Uit de programma's blijkt dat de ambities van de gemeente hoog zijn. De ambitie moet echter wel passen binnen de financiële mogelijkheden. We maken daarom bewust keuzes over de inzet van de beschikbare middelen. Dit uitgangspunt geldt voor de uitvoering van alle activiteiten.

We versterken de poortwachtersfunctie en fraudepreventie om zo goed mogelijk uit te komen met de beschikbare middelen voor uitkeringen en re-integratie (programma 6). Binnen de Wmo richten we ons op ondersteuning op maat en kiezen we voor de goedkoopste compenserende voorziening. Zo kunnen we met de beschikbare budgetten meer mensen helpen. De risicoanalyse op het gebied van handhaving geeft handvatten om de beschikbare capaciteit in te zetten daar waar dat het hardst nodig is (programma 4).

Er is geen ruimte voor nieuwe initiatieven. Vandaar dat de begroting gekenmerkt wordt door het voortzetten van reeds lopende activiteiten. De keuzes tot het nieuwe beleid en nieuwe activiteiten in deze begroting waren al eerder genomen, waardoor de dekking was voorzien.

Aangezien een deel van de financiële problematiek veroorzaakt wordt door de verliesneming op het grondbedrijf ligt het voor de hand de vinger daar strak aan de pols te houden. We proberen de doelstellingen te realiseren binnen aanvaardbare risico's.

Vorzieningsniveau in de kernen

De vitaliteit van de kernen is belangrijk. De groei van de gemeente brengt met zich mee dat er niet alleen groei van de werkgelegenheid is, ook het voorzieningsniveau moet meegroeien. In de diverse programma's zijn voorbeelden te vinden van initiatieven die bijdragen aan een goed voorzieningsniveau in de verschillende kernen, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, veiligheid, gemeentelijke dienstverlening (op het gebied van openbare ruimte), recreatiemogelijkheden, bedrijventerreinen.

De bereikbaarheid van dorpscentra, woonwijken, bedrijventerreinen en recreatiegebieden is cruciaal voor het functioneren daarvan. Verbetering van de netwerken en verduurzaming van de mobiliteit vormen hierbij belangrijke kernpunten (programma 8). We vinden diversiteit binnen onze gemeente zeer belangrijk en zullen ondernemers aanmoedigen en faciliteren om te groeien of om zich juist in onze gemeente te vestigen. We zetten ons tevens in voor de verdere ontwikkeling van de innovatieve, duurzame en dynamische glastuinbouw met een hoogstaand kennisnetwerk (programma 7).

1.4 Gemeenteraad en college

Gemeenteraad

Partij	Aantal zetels
Leefbaar 3B	8
CDA	6
VVD	6
CU	3
PvdA	3
D66	2
Groen links	1
Partij tot behoud Huis de Haas	1
Fractie Neeleman	1
Totaal	31

College van Burgemeester en wethouders

(onder voorbehoud van het constituerende beraad!)

Burgemeester : **Ewald van Vliet**

Taken:

- Asielzaken (v.w.b. uitplaatsing);
- Bestuurlijke samenwerking;
- Dualisme en griffie;
- Integrale veiligheid en wettelijke taken;
- Integrale handhaving (beleid en uitvoering);
- Stadsregio;
- Economische zaken;
- Glastuinbouw en Greenport;
- Marktzaken;
- Bleizo;
- CAI/Glasvezel;
- Middenstand;
- Realisatie Bedrijventerreinen;
- FES Oostland.

Wethouder: **Henk de Paepe**

Taken:

- 1e locoburgemeester;
- Ruimtelijke Ordening;
- Beheer Buitenruimte;
- Verkeer en Vervoer;
- Water en Groen;
- HSL / Vliegveld (1ste verantwoordelijke);
- Bleizo (v.w.b. vervoersknooppunt);
- Klachtenregeling en Bezwaarschriften;
- Straatnaamgeving;
- Natuur, groen en Landschap.

Wethouder : **Werner ten Kate**

Taken:

- 2e locoburgemeester;
- Bouw gemeentehuis (1e verantwoordelijke);
- Deregulering;
- Dienstverlening en burgerzaken;
- Informatievoorziening (ICT), inkoop en facilitair beheer;
- Integratiezaken en Antidiscriminatie;
- Jeugdzorg / Jeugdbeleid;
- Kinderopvang;
- Onderwijs;
- Peuterspeelzalen;
- CJG;
- Archief;
- Financiën;
- Grondbedrijf (1e verantwoordelijke);
- Irado (afvalstoffenheffing);
- Eneco.

Wethouder: **Jan den Uil**

Taken:

- 3e locoburgemeester;
- Bouw gemeentehuis (2e verantwoordelijke);
- Grondbedrijf (2e verantwoordelijke) / Projecten (v.w.b. toegewezen projecten en binnen projectkaders);
- HSL / Vliegveld (2e verantwoordelijke);
- Irado (afvalinzameling);
- Milieu/geluid;
- Vinex;
- Wonen / Woningcorporaties;
- Volkshuisvesting/ woonwagenlocaties.

Wethouder: **Ruud Braak**

Taken:

- 4e locoburgemeester;
- Sport;
- Kunst, Cultuur en Monumenten;
- Welzijn;
- Volksgezondheid;
- Wmo;
- BBZ;
- Seniorenbeleid;
- Werk en Inkomen;
- Personeel & Organisatie;
- Communicatie.

Gemeentesecretaris : **Ad Eijkenaar**

1.5 Leeswijzer

Programma's

In het eerste deel van elk programma is de kern van elk programma en de bijbehorende beleidsterreinen beschreven. Hierin kunt u vinden wie de verantwoordelijke wethouder is en welke producten onder het programma vallen.

Per beleidsterrein (programmaonderdeel) worden de vragen 'Wat willen we bereiken?' (de doelstellingen) en 'Wat gaan we daarvoor doen?' (de prestaties) ingevuld. Om inzicht te krijgen in de effecten en resultaten zijn daar waar mogelijk effect- of prestatie-indicatoren weergegeven. Het overzicht van indicatoren is opgenomen op verzoek van de raad. Dit onderdeel is volop in ontwikkeling en staat nog in de kinderschoenen. Met name het opstellen van de informatievoorziening bij de indicatoren vraagt nog enige jaren.

In het deel 'Wat gaat het kosten?' worden de baten en lasten van het programma voor zowel begrotingsjaar 2012 als de drie daaropvolgende jaren weergegeven. De kolom 2010 betreft de uitkomst van de jaarrekening 2010 en de kolom 2011 is de stand van de begroting zoals deze is vastgesteld tot en met de besluiten in de raad van juni 2011.

Ook treft u een specificatie aan van belangrijke wijzigingen die zich op het programma hebben voorgedaan ten opzichte van de in juni 2011 vastgestelde kadernota.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt dat een aantal verplichte paragrafen moet worden opgenomen in de programmabegroting. Zij geven, als een dwarsdoorsnede door de programma's, inzicht in een aantal bedrijfsvoeringsaspecten van de gemeente. De paragrafen zijn:

- ◆ Lokale heffingen
- ◆ Weerstandsvermogen
- ◆ Onderhoud kapitaalgoederen
- ◆ Financiering
- ◆ Bedrijfsvoering
- ◆ Verbonden partijen
- ◆ Grondbeleid

Meerjarenbegroting 2012-2015

Het onderdeel 'Meerjarenbegroting' bevat het totaaloverzicht van de financiële uitkomsten per programma en de doelstellingen die daaraan te grondslag liggen. Met het vaststellen van deze begroting wordt het college van Burgemeester en Wethouders formeel geautoriseerd voor het uitvoeren van begrotingsjaar 2012, inclusief de voor 2012 geplande vervangingsinvesteringen uit het Investeringsprogramma 2012-2015. De jaren 2013 tot en met 2015 uit de meerjarenbegroting geven inzicht in de financiële consequenties van het ingezette beleid maar zijn in beginsel nog indicatief en vormen de basis voor de toekomstig op te stellen begrotingen. Het hoofdstuk 'Meerjarenbegroting' geeft tevens inzicht in het totaal aan incidentele baten en lasten dat in deze begroting is opgenomen en het geprognosticeerde aandeel van de gemeente Lansingerland in het Nederlandse EMU-saldo. Sinds enkele jaren is het een wettelijke verplichting zo'n berekening van het EMU-saldo in de begroting op te nemen.

Bijlagen

Als bijlagen treft u aan het overzicht van Reserves en Voorzieningen, het meerjarig investeringsplan en een samenvatting van het nieuw beleid en een actualisatie van bezuinigingen ten opzichte van de vorige begroting.

1.6 Kerngegevens

Profiel van de gemeente

(Bedragen in € miljoenen)

Kerngegevens per 1 januari	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal inwoners	54.081	55.700	56.950	58.250	59.150
Van 0 - 20 jaar	15.621	15.950	16.150	16.350	16.450
Van 20- 65 jaar	31.980	32.850	33.600	34.350	35.950
65 jaar en ouder	6.480	6.900	7.200	7.550	7.750
Aantal bijstandsgerechtigden	363	413	413	413	413
Aantal woningen	20.896	21.400	21.850	22.400	22.950
Oppervlakte land (hectare)	5.426	5.426	5.426	5.426	5.426
Totale lasten (excl. Grondexploitatie)	€ 90,1	€ 97,8	€ 96,6	€ 98,0	€ 99,9
Uitkering uit het gemeentefonds	€ 40,3	€ 42,6	€ 42,5	€ 42,0	€ 40,7

1. Programma's

Programma 1 Bestuur en Burger

Producten / trefwoorden 001.000 - Gemeenteraad en commissies 001.100 - College van burgemeester en wethouders 001.200 - Commissie bezwaar en beroepsschriften 001.300 - Klachtenregeling/Ombudscommissie 002.000 - Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders 002.100 - Voorlichting en Communicatie 003.000 - Burgerzaken 003.100 - Verkiezingen 005.000 - Bestuurlijke samenwerking 006.000 - Raadsgriffie
Portefeuillehouder: Ewald van Vliet (Regionale samenwerking en voorlopige vervanging communicatie) Werner ten Kate (Dienstverlening en deregulering) Henk de Paepe (Bezwaren en klachten)
Commissie: Algemeen bestuur
Programma manager: Ben Laagewaard, Sandra Hammer

Wat willen we bereiken?

De gemeente Lansingerland heeft gekozen voor Antwoord©, een landelijk dienstverleningsconcept. Hierbij komt niet alleen de situatie en de behoefte van de burger meer centraal te staan, maar kan de inwoner in 2015 met één telefoonnummer, één website en één e-mailadres de gehele overheid bereiken. Verder heeft Lansingerland deregulering hoog in het vaandel staan.

Met een daadkrachtig bestuur, raad en ambtenarenapparaat én een goede bestuurlijke samenwerking willen we een klimaat in Lansingerland (verder) ontwikkelen waar het aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren. Lansingerland is onderdeel van de Stadsregio Rotterdam, heeft een nadrukkelijk rol in de vorming van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag en neemt deel aan 15 verbonden partijen. In de communicatie van Lansingerland staan inwoners, bedrijven en instellingen centraal. Dit vertaalt zich op alle communicatieniveaus. De gemeente zet de komende jaren sterk in op burgerparticipatie en op het verbeteren van de digitale dienstverlening en digitale communicatie. Ze maakt daarbij gebruik van alle mogelijke communicatiekanalen, de zogenoemde multichanneling.

We streven verder naar een zorgvuldige en klantgerichte afhandeling van klachten, bezwaren, WOB-verzoeken, claims en ingebrekestellingen. Dit komt de relatie tussen burger en bestuur ten goede.

Hoofddoelstelling:

Versterken van de relatie met alle doelgroepen op lokaal, regionaal, landelijk en (soms ook) internationaal niveau door een uitstekende dienstverlening, groeiende bestuurlijke samenwerking, een transparante, ontvanger gerichte communicatie en een zorgvuldige en klantgerichte afhandeling van klachten, bezwaren en WOB-verzoeken, claims en ingebrekestellingen.

Doelstellingen:

1. Doorvoeren van het dienstverleningsconcept Lansingerland heeft Antwoord©;
2. Uitvoering geven aan het collegeprogramma Inwoners betrokken/betrokken inwoners;
3. Actief deelnemen aan discussies over de vervoersregio en mogelijke metropoolregio Rotterdam-Den Haag;
4. Implementeren van de nota verbonden partijen;
5. Conform eerdere planning opzetten en uitvoeren van een bestuurskrachtonderzoek;
6. Inwoners zoveel mogelijk betrekken bij de voorkant van het beleid door burgerparticipatie;
7. Positioneren van Lansingerland op regionaal, landelijk, en soms ook internationaal niveau;

8. Sterker inzetten op interne communicatie, interactieve beleidsvorming, issuemanagement, digitale communicatie en digitale dienstverlening;
9. Voorkomen van klachten, bezwaren, claims en ingebrekestellingen en een tijdige en correcte afhandeling daarvan evenals van WOB-verzoeken.

Waar staan we nu?

Klachten

Afgehandelde klachten	2010	2009	2008
Informeel	46	34	46
Formeel	7	14	6
Totaal	53	48	52

Afdoeningstermijn	Aantal 2010	Percentage	Aantal 2009	Percentage	Aantal 2008	Percentage
Binnen 6 weken	47	75%	45	75%	43	70%
6 tot 10 weken	6	10%	9	15%	9	15%
Langer dan 10 weken	9	15%	5	10%	9	15%
Totaal aantal klachten	62	100%	59	100%	61	100%

Bezwaren, claims en ingebrekestellingen

Ingekomen	2010	2009
Algemene Kamer	251 ¹ (138 gevoegd)	153
Sociale Kamer	98	108
Totaal bezwaren	349	261
Aantal ingekomen en behandelde claims	167	143
Ontvangen ingebrekestellingen	17 1 dwangsom	

Met wie werken we samen?

- Stadsregio Rotterdam;
- Stadsgewest Haaglanden;
- Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING);
- de partners in 15 verbonden partijen;
- lokale, regionale en landelijke pers;
- projectontwikkelaars;
- greenportgemeenten;
- maatschappelijke organisaties;
- uitgeverijen;
- samenwerkingsverband Haaglanden plus;
- E-overheid;
- VNG;
- NUP;
- commissie van advies voor de bezwaarschriften;

¹ In 2010 hebben verschillende bezwaarmakers een aantal malen tegen eenzelfde besluit een groot aantal bezwaren ingediend, die gevoegd zijn behandeld. Met deze correctie is het aantal bezwaren in 2010 ten opzichte van 2009 ongeveer gelijk gebleven.

- de Nationale Ombudsman en verzekeraars.

Relevante wetgeving

- Gemeenschappelijke regeling op basis van de WGR;
- Verordening behandeling bezwaarschriften gemeente Lansingerland 2010;
- Klachtenregeling 2007.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Doorvoeren van het dienstverleningsconcept Lansingerland heeft Antwoord©

1. Invoeren zaakgericht werken in 2011, voltooiing fase 3 “Frontoffice heeft Antwoord©”, starten in 2012 met fase 4 “Gemeente Lansingerland heeft Antwoord©”, en in 2015 met fase 5 “De overheid heeft Antwoord©”;
2. Ontwikkelen excellente en transparante dienstverlening waarbij inwoners in één keer het juiste antwoord krijgen ongeacht het gebruikte kanaal, waarbij we doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.

Doelstelling 2. Uitvoeren van het collegeprogramma inwoners betrokken / betrokken inwoners

1. Invoering 14+ nummer;
2. Verbeteren van de dienstverlening uit een nieuw en laagdrempelig gemeentehuis en het nieuwe servicepunt in Bleiswijk;
3. Vlotte en adequate afhandeling van brieven en verzoeken van burgers, bedrijven en instellingen door met de inwoners mee te denken en binnen de wettelijke kaders te zoeken naar een oplossing.

Doelstelling 3. Actief deelnemen aan discussies over de vervoersregio en mogelijke metropoolregio Rotterdam-Den Haag

1. Leveren van bestuurlijke en ambtelijke expertise;
2. Beïnvloeden besluitvorming.

Doelstelling 4. Implementatie van de nota verbonden partijen

1. Verbeteren informatiepositie van bestuur en raad over de 15 verbonden partijen;
2. Vergroten van de sturingsmogelijkheden.

Doelstelling 5. Conform eerdere planning opzetten en uitvoeren van een bestuurskrachtonderzoek

1. Meten van de effectiviteit van de gemeente;
2. Onderzoeken van de mate waarin de gemeente verbinding weet te maken met partners.

Doelstelling 6. Zoveel mogelijk betrekken van inwoners aan de voorkant van het beleid door burgerparticipatie

1. Continueren spreekuur op afspraak met wethouders voor inwoners en bedrijven;
2. Inbedden visie nota burgerparticipatie in de organisatie, ontplooiën initiatieven en delen van visie burgerparticipatie met inwoners, instellingen en bedrijven.

Doelstelling 7. Positioneren van Lansingerland op regionaal, landelijk, en soms ook internationaal niveau

1. Nader uitwerken en implementeren van de nota aanpak en mogelijkheden positionering Lansingerland en verdere ontwikkeling gebiedspromotie;
2. Uitdiepen samenwerking in Oostland en Zoetermeer (over Bleizo) en nadere positionering Greenport;
3. Uitwerken marketing- en communicatieplan bedrijfsterreinen;
4. Opstellen notitie over de representatie/ kabinetzaken.

Doelstelling 8. Sterker inzetten op interne communicatie, interactieve beleidsvorming, issuemanagement, digitale communicatie en digitale dienstverlening

1. Strategische, open en transparante communicatie op gebied van issue management (HSL, A13/16, Rotterdam The Hague Airport, eventuele crisissen en calamiteiten);
2. Implementeren notitie interne communicatie;
3. Inbedden interactieve beleidsvorming binnen de organisatie;
4. Kwaliteitslag maken binnen bestuurs-, beleids- en uitvoeringscommunicatie;
5. Uitwerken en implementeren startnotitie nieuwe media, inclusief multichanneling, en directieadvies sociale media;
6. Uitwerken plan nieuwe website, intranet en extranet inclusief uitbreiding digitale dienstverlening.

Doelstelling 9. Voorkomen van klachten, bezwaren, claims en ingebrekestellingen en een tijdige en correcte afhandeling ervan evenals van WOB-verzoeken

1. Inzetten informeel overleg;
2. Creëren van bewustwording bij medewerkers onder meer door trainingen over het belang van een tijdige afhandeling van vragen en verzoeken van inwoners;
3. Blijvend aandacht schenken aan de kwaliteit van de primaire besluiten, de motivering en de voorbereiding;
4. Handhaven of verbeteren van het percentage binnen de wettelijke termijn afgehandelde klachten (75% in 2010);
5. Verder verbeteren van de registratie van bezwaren, klachten etc. én het genereren van cijfermatige overzichten.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	9.444	9.087	9.626	9.654	9.638	9.683
Baten	989	899	908	908	908	908
Resultaat voor bestemming	-8.455	-8.188	-8.718	-8.746	-8.730	-8.775
Toevoeging reserves	231	1	1	-	-	-
Ottrekking reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-8.686	-8.189	-8.719	-8.746	-8.730	-8.775

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	
Toelichting grote mutaties					
Loonkosten bestuur en voormalig bestuur inclusief wachtgeldverplichtingen		-18	10	46	75
Rechtstreeks doorbelasten van huisvestingskosten Raad en B&W		-181	-243	-241	-238
Prijsstijgingen en hogere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		-144	-255	-145	-222
		-343	-488	-340	-385

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings binnen programma

Niet van toepassing

Programma 2 - Actief meedoen

Producten / trefwoorden 510.000 - Openbaar bibliotheekwerk 511.000 - Kunstzinnige vorming 530.000 - Zwembad 530.100 - Sporthallen en -lokalen 530.200 - Bevordering sportdeelname 531.000 - Sportvelden en -terreinen 540.000 - Kunstbeoefening & kunstbevordering 540.200 - Polderhuis 540.300 - De Driesprong 560.100 - Evenementen/Volksfeesten 560.200 - Recreatievoorzieningen 580.100 - Media zaken
Portefeuillehouders: Ruud Braak Henk de Paepe (wijkgericht werken, groen en recreatie, bibliotheek)
Commissie: Samenleving
Programma manager: Caroline Bos

Wat willen we bereiken?

Een belangrijke pijler in ons beleid is participatie. Actief meedoen en sociale samenhang zijn hierbij de sleutelwoorden.

Sport levert een belangrijke bijdrage aan een vitale samenleving en verdient daarom onze steun. Wij willen de jeugd in beweging brengen mede uit het oogpunt van een goede gezondheid. Sport levert ook een grote bijdrage als sociaal bindmiddel tussen mensen. Wij willen sportaccommodaties naast hun specifieke functie voor de sport ook sociaal-maatschappelijk inzetten voor buitenschoolse opvang, als centrale ontmoetingsplaats in de wijk etc.

Actief meedoen beperkt zich niet alleen tot sport. Actief meedoen uit zich ook in een actieve inzet van burgers, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Een inzet die van grote waarde is voor de samenleving en getuigt van een grote maatschappelijke betrokkenheid.

Ook de inrichting van openbaar gebied is van belang om actief te kunnen zijn. Op basis van brede participatie van alle gebruikers en inwoners willen wij in het kader van wijkgericht werken de invulling en het gebruik van de openbare ruimte zoveel mogelijk laten aansluiten op de wensen en behoeften van onze inwoners.

Wij koesteren de aantrekkelijke, uitnodigende recreatieve schil rondom Lansingerland, waarbij de afzonderlijk ingerichte gebieden een samenhangend geheel vormen. Wij willen balans tussen bebouwing en groene gebieden en diversiteit in het gebruik van de recreatiegebieden. De geldstroom voor inrichting van het landelijk gebied is stopgezet, maar in stadsregionaal verband wordt gezocht naar mogelijkheden om de doelstellingen toch te behalen.

Binnen de beperkte financiële mogelijkheden voor kunst en cultuur is ons streven om zoveel mogelijk, vooral jongere inwoners in aanraking te laten komen met de verschillende kunstuitingen. Het beleid is gericht op het behouden van bestaande kunst, kunstvoorwerpen en monumenten.

Actief meedoen uit zich ook in een actieve inzet van burgers, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Een inzet die van grote waarde is voor de samenleving en getuigt van een grote maatschappelijke betrokkenheid.

Subsidies worden ingezet om op een efficiënte en effectieve manier beleidsdoelen te bereiken en beoogde maatschappelijke effecten te realiseren.

De adequate exploitatie van maatschappelijke accommodaties vormt een belangrijk instrument om de in dit programma genoemde maatschappelijke beleidsdoelen te realiseren. Wij streven naar passende, duurzame en betaalbare huisvesting voor de activiteiten van verenigingen en organisaties in Lansingerland. Hiertoe verbeteren, professionaliseren en optimaliseren wij de exploitatie en het beheer en onderhoud van onze accommodaties.

Hoofddoelstelling

Wij streven naar een vitale samenleving waarin de inwoners van Lansingerland, jong en oud, een actieve leefstijl hebben en actief (kunnen) meedoen op allerlei terreinen.

Doelstellingen

- 1. Sport**
 - 1.1. Bevorderen sportdeelname.
 - 1.2. Voorbereiding realisatie sportzaal Westpolder.
- 2. Recreatie**
 - 2.1. Optimaal gebruik van de recreatiemogelijkheden.
- 3. Kunst en cultuur**
 - 3.1. Bevorderen van sociale cohesie en cultuureducatie door het mogelijk maken van uitingen van beeldende kunst zoals exposities, tentoonstellingen, workshops en cultuurmanifestaties.
 - 3.2. Monumentaal en cultureel erfgoed zoveel mogelijk behouden.
 - 3.3. Het huidige aanbod op (sociaal) cultureel gebied behouden en daar waar mogelijk ondersteunen.
- 4. Sociale cohesie**
 - 4.1. Bevorderen van sociale cohesie door mensen zoveel mogelijk mee te laten denken en praten over de inrichting van hun eigen woonomgeving (wijkgericht werken) en hen voor de uitvoer te faciliteren. De beleidsmatige inbedding van sociale cohesie is terug te vinden in programma 5.
- 5. Vrijwilligers**
 - 5.1. Inwoners zetten zich vrijwillig in voor Lansingerland, voor elkaar en worden daarbij gesteund met als doel een toename van vrijwilligers, zowel jong als oud.
 - 5.2. Gemeentelijke regie op vrijwilligersbeleid en de aansluiting bij aanpalende ontwikkelingen.
- 6. Maatschappelijk vastgoed**
 - 6.1. Optimaal en multifunctioneel inzetten van sport en sociaal culturele/ maatschappelijke accommodaties.
 - 6.2. Optimaliseren van de exploitatie en het beheer & onderhoud van maatschappelijke- en sportaccommodaties.
- 7. Subsidies**

- 7.1. Efficiënt, effectief en meetbaar inzetten van middelen.
- 7.2. Beleidsgerichte subsidietoekenning.

Waar staan we nu?

Overzicht gemeentelijke binnen- en buitensportvoorzieningen, die de gemeente inzet voor het bewegingsonderwijs en het verenigingsleven.

Binnensportvoorzieningen				
	Sporthal	Sportzaal	Gymzaal	Turnzaal
Bleiswijk	1	2	-	-
Bergschenhoek	2	1	2	1
Berkel en Rodenrijs	2	2	-	-
Totaal	5	5	2	1

Noot: voor het bewegingsonderwijs worden ook 2 niet-gemeentelijke binnensportvoorzieningen ingezet: gymzaal in Bergschenhoek (Pius X) en sporthal in Berkel en Rodenrijs (TOGB).

Buitensportvoorzieningen									
	Voetbal-velden	Hockey-velden	Korfbal-velden	Honkbal-velden	Softbal-velden	Handbal-velden	Tennis-banen	Atletiek-velden	jeu de boules banen
Bleiswijk: Merenveld	5,3 *	2	3				10+2 mini	1	10
Bergschenhoek: De Sporthoek	6			1	2		22		
B & R: Het Hoge Land	11	4				1	18+2 mini		
Totaal	22,3	6	3	1	2	1	50+4 mini	1	10

*0,3 is trainingsveld

Kern	Overige Maatschappelijke Accommodaties	
Bleiswijk	<ul style="list-style-type: none"> • MKC 't Web • SCC De Snip 	<ul style="list-style-type: none"> • De Craenenborgh • JC Pectos
Bergschenhoek	<ul style="list-style-type: none"> • Het Polderhuis • 't Schooltje • MFA Spectrum 	<ul style="list-style-type: none"> • MFC Stampioendreef 3 • MFC Notaris Kruytstraat 10
Berkel & Rodenrijs	<ul style="list-style-type: none"> • MFR Anthuriumsingel 	<ul style="list-style-type: none"> • MFC De Wildert 2

Met wie werken we samen?

- VLL (Verenigde Lansingerlanders);
- Binnensportplatform;
- Aanbieders van sportstimuleringsactiviteiten zoals Sportservice Zuid-Holland;
- Alle gesubsidieerde (Vrijwilligers)organisaties;
- Recreatieschap Rottemeren en het Recreatieschap Hitlandbos;
- Stadsregio Rotterdam;
- Kunstcommissie en monumentencommissie.

Relevante wetgeving

- Nota Kunst en Cultuur (2009);
- Nota Cultureel erfgoed (2009);

- Verordening cultureel erfgoed (2011);
- Algemene subsidieverordening 2009 (wordt herzien in 2011);
- Kadernotitie subsidiebeleid 2008 (wordt herzien in 2011);
- Notitie 'Op weg naar zorgzame wijken' (2010);
- Visie vrijwilligersbeleid (2011);
- Kadernota Sportstimulering (2011).

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1 Sport

- 1.1 Bevorderen sportdeelname.
 - 1.1.1 Wij initiëren een gericht aanbod van sportstimuleringsactiviteiten.
 - 1.1.2. De uitgangspunten leggen wij vast in een Sportstimulering & uitvoeringsprogramma 2012.
 - 1.1.3. Wij leggen verbindingen tussen onderwijs, sport en cultuur door het inzetten van combinatiefuncties. Ons streven is gericht op het inzetten van minimaal 5,1 fte.
 - 1.1.4. Wij ondersteunen van sportaanbieders o.a. door het aanbieden van cursussen.
 - 1.1.5. Wij sluiten met activiteiten aan bij landelijke projecten zoals de Nationale Sportweek.
- 1.2. Voorbereiding realisatie sportzaal Westpolder.
 - 1.2.1. Wij starten met de voorbereidingen om te komen tot de realisatie van een sportzaal ten behoeve van het primair onderwijs in de wijk Westpolder.

Doelstelling 2 Recreatie

- 2.1. Optimaal gebruik van de recreatiemogelijkheden.
 - 2.1.1 Binnen de beperkte financiële mogelijkheden ontwikkelen wij de Groenzoom, het Hoekse Park en het A.M.G. Schmidtpark zo optimaal mogelijk.
 - 2.1.2 Wij brengen de recreatiegebieden en fietsverbindingen onder de aandacht bij de Stadsregio.
 - 2.1.3 Wij nemen met de partners binnen de Gemeenschappelijke regeling een besluit over een, mogelijke samenwerkingsvorm tussen de Recreatieschappen Rottemeren en Hitlandbos.
 - 2.1.4 Wij onderzoeken de voordelen om toe te treden tot het Koepelschap Buitenstedelijk Groen.
 - 2.1.5 We ontwikkelen een notitie Recreatie en Toerisme, waarin een visie op overnachten is verwerkt.
 - 2.1.6 Wij realiseren zowel aan noord- als zuidkant Toeristische Overstap Punten (TOP).

Doelstelling 3 Kunst en cultuur

- 3.1. Sociale cohesie en cultuureducatie bevorderen door het mogelijk maken van uitingen van beeldende kunst zoals exposities, tentoonstellingen, workshops en cultuurmanifestaties.
 - 3.1.1 Wij ondersteunen initiatieven binnen het kader van het subsidieplafond.
- 3.2. Monumentaal en cultureel erfgoed zoveel mogelijk behouden.
 - 3.2.1 Wij voeren het beleid uit volgens het opgestelde beleidskader 2009 en verordening 2011.
- 3.3 Het huidige aanbod op (sociaal) cultureel gebied behouden en waar mogelijk ondersteunen.
 - 3.3.1 We brengen een advies uit over een passend subsidieniveau gerelateerd aan de aanbevelingen uit het interne onderzoek naar huisvesting, multifunctionaliteit van gebouwen, instapniveau en financiële situatie van de bibliotheek Oostland.
 - 3.3.2 Wij ondersteunen overige initiatieven binnen het kader van het subsidieplafond.

Doelstelling 4 Sociale cohesie

- 4.1 Bevorderen van sociale cohesie.
 - 4.1.1 Wij laten de inwoners mee denken en praten over de inrichting van hun eigen woonomgeving en hen bij de uitvoering te faciliteren. (ook programma 5).
 - 4.1.2 Wij zetten de methodieken en werkwijzen uit de 'toolkit Wijkgericht werken' gericht in bij projecten.

- 4.1.3 De aanbevelingen uit de evaluatie wijkgericht werken Oranjebuurt gebruiken wij bij nieuwe projecten wijkgericht werken.
- 4.1.4 Wij ondersteunen initiatieven binnen het kader van het subsidieplafond.

Doelstelling 5. Vrijwilligers

- 5.1. Inwoners zetten zich vrijwillig in voor Lansingerland, voor elkaar en voelen zich gesteund. Doel is om een toename van vrijwilligers van zowel jong als oud te bevorderen.
 - 5.1.1 Wij ondersteunen de wervingscampagnes van de vrijwilligersorganisatie om meer vrijwilligers te krijgen.
- 5.2 Wij voeren regie op vrijwilligersbeleid en de aansluiting bij relevante ontwikkelingen.
 - 5.2.1 Het coördinatie- en vrijwilligers informatie punt (VIP) besteden wij uit. Daarmee willen wij een concrete ingang bieden aan de professionalisering van het VIP en aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties om zo optimaal mogelijk gebruik te maken van faciliteiten.
 - 5.2.2 Wij ondersteunen de betrokken organisaties vanuit de gemeentelijke regierol bij het uitvoeren van deze taken.
 - 5.2.3 Wij zetten in op de samenhang tussen het vrijwilligerswerk en brede maatschappelijke ontwikkelingen zoals de wet 'Werken naar vermogen', de decentralisatie van de AWBZ, de Kanteling WMO en de wetgeving Passend onderwijs.

Doelstelling 6. Maatschappelijk vastgoed

- 6.1. Optimaal en multifunctioneel inzetten van sport- en sociaal culturele/maatschappelijke accommodaties.
 - 6.6.1. Wij brengen vraag en aanbod van sociaal-culturele/maatschappelijke accommodaties in beeld (streefbeeld) en stemmen deze op elkaar af binnen de inhoudelijke en financiële kaders.
 - 6.1.2 Multifunctioneel gebruik van alle accommodaties is ons uitgangspunt. Wij stimuleren gesubsidieerde organisaties om gezamenlijk gebruik te maken van accommodaties.
 - 6.1.3 Wij monitoren jaarlijks de ontwikkelingen en de behoeften in de sport in samenwerking met de verenigingen.
- 6.2. Optimaliseren van de exploitatie en het beheer & onderhoud van maatschappelijke- en sportaccommodaties.
 - 6.2.1 De aanbesteding van de exploitatie van de binnensport- en sociaal culturele/matschappelijke accommodaties wordt in 2012 afgerond.
 - 6.2.2 De exploitatie en het beheer- en onderhoud van de buitensportaccommodaties wordt geactualiseerd. Het verzelfstandigen van de exploitatie, bijvoorbeeld door het oprichten van een stichting, wordt overwogen.
 - 6.2.3 Bij het vaststellen huurtarieven en -voorwaarden tarieven vergroten wij de transparantie, waardoor worden de totale maatschappelijke kosten (inclusief indirecte subsidiestromen door huurprijskortingen) als sturingsinstrument fungeren.

Doelstelling 7. Subsidies

- 7.1. Efficiënt, effectief en meetbaar inzetten van middelen
 - 7.1.1 Door gebruikmaking van formats en standaardisering verloopt het subsidieproces rechtmatig.
- 7.2. Beleidsgerichte subsidietoekenning
 - 7.2.1 Wij verlenen doelgericht subsidie op basis van nadere regels en specifiek beleid, gericht op het bereiken van maatschappelijke effecten. Om de organisaties de gelegenheid te geven hierop in te spelen, brengen wij hen tijdig op de hoogte van onze beleidsvoornemens.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	8.359	8.293	8.551	8.261	8.392	8.365
Baten	1.262	1.070	1.235	1.350	1.410	1.410
Resultaat voor bestemming	-7.097	-7.223	-7.316	-6.911	-6.982	-6.955
Toevoeging reserves	719	-	-	1.846	-	-
Onttrekking reserves	976	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-6.840	-7.223	-7.316	-8.757	-6.982	-6.955

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Kapitaallasten van investeringen		277	284	275
Prijsstijgingen en hogere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		-330	-360	-357
		-53	-76	-82
				21

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Niet van toepassing

Programma 3 Opgroeien in Lansingerland

Producten / trefwoorden

420.000 - Openbaar basisonderwijs
421.000 - Onderwijshuisvesting openbaar basisonderwijs
422.000 - Bijzonder basisonderwijs
423.000 - Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs
440.000 - Openbaar voortgezet onderwijs
441.000 - Onderwijshuisvesting openbaar voortgezet onderwijs
442.000 - Bijzonder voortgezet onderwijs
443.000 - Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs
480.000 - Overige gemeenschappelijke uitgaven en inkomsten
580.300 - Speelvoorzieningen
580.400 - Speeltuinen
630.100 - Jeugd- en jongerenwerk
630.200 - Jeugd- en jongerencentra
630.300 - 't Schooltje
630.500 - Sociaal-cultureel werk
630.600 - Vrijwilligerswerk
630.700 - Groene ster
630.800 - Sociaal-cultureel centrum De Snip
650.000 - Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk
650.100 - Peuterspeelzalen

Portefeuillehouder: Werner ten Kate

Commissie: Samenleving

Programma manager: Caroline Bos

Wat willen we bereiken?

Onze jeugd is onze toekomst. We willen dat kinderen en jongeren in Lansingerland veilig kunnen opgroeien en zich ontplooiën tot volwaardige leden van de maatschappij.

Hoofddoelstelling

Het bieden van een samenhangend geheel van voorzieningen voor en ondersteuning van jeugdigen en hun ouders.

Doelstellingen

1. Voorzien in onze wettelijke taak voor adequate huisvesting voor primair en voortgezet onderwijs;
2. Formuleren van onderwijsbeleid op de raakvlakken van onderwijs, zorg, sport en jeugd binnen de Lokaal Educatieve Agenda (LEA);
3. Versterken van het accountmanagement en professionele samenwerking met schoolbesturen en -directies voor openbaar en bijzonder primair en voortgezet onderwijs;
4. Geven van hogere prioriteit aan het terugdringen van schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten door intensieve samenwerken met de diverse partijen:
 - a. Alle jongeren een startkwalificatie;
 - b. Bijzondere aandacht voor een goede sociaal-emotionele ontwikkeling;
 - c. Vroegtijdig signaleren in ontwikkeling bedreigde jeugdigen;
 - d. Handhaven leerplichtwet;

5. Waarborgen toegankelijkheid van en naar het onderwijs. Uitvoering geven aan onze wettelijke taak om te zorgen voor veilig en adequaat leerlingenvervoer naar de dichtstbijzijnde school die aansluit op de levensovertuiging van de ouders en/of de handicap of stoornis van het kind;
6. Zorgen voor een doorgaande ontwikkelingslijn tussen voorschool en basisschool, zodat alle kinderen een basis hebben om een startkwalificatie te halen en meer ontwikkelingskansen creëren voor minder kansrijke kinderen;
7. Ontwikkelen van een voldoende en goed gespreid aanbod van peuterspeelzaalwerk dat voldoet aan het vastgesteld beleid Wet OKE 2011 en bevorderen van arbeidsparticipatie van ouders door een toereikend aanbod van kinderopvang dat voldoet aan de wettelijke eisen. Marktwerking is het uitgangspunt;
8. Het voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren;
9. Uitvoeren Regionale Aanpak Kindermishandeling (RAAK);
10. Stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl voor kinderen en jongeren;
11. Stimuleren van jongerenparticipatie bij het ontwikkelen van gemeentelijk beleid;
12. Voorbereiden op de decentralisatie Jeugdzorg.

Waar staan we nu?

Overzicht voorzieningen primair en voortgezet onderwijs in Lansingerland				
Aantal basisscholen	Primair onderwijs		Voortgezet onderwijs	
	Openbaar	Bijzonder	Openbaar	Bijzonder
Berkel en Rodenrijs	1	11	0	1
Bergschenhoek	3	5	2	1
Bleiswijk	1	4	0	2
Totaal	5	20	2	4

Overzicht aantal leerlingen primair en voortgezet onderwijs in Lansingerland teldatum 1 oktober 2010				
Kern	Primair onderwijs		Voortgezet onderwijs	
	Openbaar	Bijzonder	Openbaar	Bijzonder
Berkel en Rodenrijs	348	2.768	-	374
Bergschenhoek	507	1.763	619	978
Bleiswijk	253	902	-	906
Totaal	1.108	5.433	619	2.258

Leerlingenvervoer Lansingerland		
Type vervoer	2010	2011
Aangepast vervoer	201	191
Openbaar vervoer	9	9
Kilometer vergoeding	22	28
Nog onbekend, maar wel aangemeld		1
Totaal	232	229
Nieuwe aanmeldingen		35
Vervoer naar	2010	2011
Leerlingen naar Rotterdam	75	74
Leerlingen naar Zoetermeer	116	105
Leerlingen naar Delft	13	15
Leerlingen naar Den Haag	4	8
Leerlingen naar Capelle a/d IJssel	6	5
Overig	18	22
Totaal	232	229

Met wie werken we samen?

- schoolbesturen en -directies voor primair en voortgezet onderwijs in Lansingerland in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) en de Lokaal Educatieve Agenda (LEA);
- aanbieders van schoolbegeleidingsactiviteiten, natuur- en milieu educatie (NME), logopedische screening en schoolmaatschappelijk werk (SMW);
- aanbieders van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang;
- zorgcoördinatoren scholen, schoolmaatschappelijk werkers, Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK), Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Openbaar Ministerie (OM), Jeugd hulpverlening, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), (jeugd)politie, Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) Jonge Krijger, vervoersbedrijven;
- aanbieders van preventieve diensten Jeugd zoals: Flexus Jeugdplein, Humanitas, Kwadraad, GGD;
- aanbieders sociale vaardigheidstrainingen, logopedisten, diëtisten;
- Jeugdgezondheidszorg: CJG Rijnmond;
- Jeugd- en Jongerenwerk: Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland en diverse vrijwilligersorganisaties op het gebied van jeugdactiviteiten;
- GGD (gemeenschappelijke regeling);
- OLIVER (Openbaar Lichaam Volwassenen Educatie Rijnmond).

Relevante wetgeving / beleidskaders

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2010;
- Programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2012 (najaar 2011);
- Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs (najaar 2011);
- Statuten Scholengroep Holland (najaar 2011);
- De verordening leerlingenvervoer Lansingerland 2011;
- Ruimte voor Jeugd: Kadernotitie Integraal Jeugdbeleid 2008-2012;
- Deelnota Preventief Jeugdbeleid 2008-2011;
- Visie CJG Lansingerland;
- Integraal Veiligheidsbeleid 2009-2012;
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Lansingerland 2011.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Voorzien in onze wettelijke taak voor adequate huisvesting voor primair en voortgezet onderwijs

1. Realiseren van de toegekende voorzieningen - programma huisvesting voorzieningen onderwijs 2012;
2. Opstellen van het programma huisvesting voorzieningen onderwijs 2013 voor primair en voortgezet onderwijs;
3. Opstellen Meerjaren Onderhoudsplannen voor niet overgedragen schoolgebouwen;
4. Werken aan vier huisvestingsprojecten naar aanleiding van vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs: permanente Westpolder 2 en 3 school, haalbaarheidsonderzoek Berkel-Noord, huisvestingsvraagstuk basisscholen Prins Willem Alexander en De Kwakel in Rodenrijs;
5. Stimuleren van de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang in relatie tot de Brede School in de nieuwbouwprojecten;
6. Ontwikkelen van een visie op de Brede School;

7. Faciliteren schoolbesturen en -directies bij het multifunctioneel gebruik van \schoolgebouwen met meer dan één organisatie. Dit doen we aan de hand van de uitkomst van de werkgroep overdracht niet-overgedragen schoolgebouwen;
8. Ondersteunen twee VO schoolbesturen CVO en BOOR bij de ontwikkeling van hun nieuwbouwprojecten voor vmbo's Berkroden, De Kring en Wolfert PRO onder het regime van doordecentralisatie.

Doelstelling 2. Formuleren van onderwijsbeleid op de raakvlakken van onderwijs, zorg, sport en jeugd binnen de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

1. Uitvoering geven aan de niet-wettelijke onderwijstaken: schoolbegeleiding, Natuur- en Milieueducatie (NME), logopedische screening en schoolmaatschappelijk werk (SMW);
2. Onderzoeken van de haalbaarheid van speciaal (basis)onderwijs in Lansingerland in combinatie met de ontwikkelingen rondom Passend Onderwijs;
3. Onderzoeken van de capaciteit van het bewegingsonderwijs voor primair en voortgezet onderwijs in Lansingerland;
4. Inzetten combinatiefuncties;
5. Ondersteunen van schoolbesturen bij het onderzoeken naar mogelijkheden voor (samenwerking met) mbo in Lansingerland.

Doelstelling 3. Versterken van het accountmanagement en professionele samenwerking met schoolbesturen en -directies voor openbaar en bijzonder primair en voortgezet onderwijs

1. Onderhouden professionele contacten via werkbezoeken, e-mail en telefoon;
2. Beantwoorden vragen en behandelen verzoeken van schoolbesturen en -directies voor primair en voortgezet onderwijs.

Doelstelling 4. Geven van hogere prioriteit aan het terugdringen van schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten door intensieve samenwerken met de diverse partijen:

- a. Alle jongeren een startkwalificatie;
- b. Bijzondere aandacht voor een goede sociaal emotionele ontwikkeling;
- c. Vroegtijdig signaleren in ontwikkeling bedreigde jeugdigen;
- d. Handhaven Leerplichtwet.
1. Ontwikkelen, monitoren en handhaven van integraal leerplichtbeleid;
2. Onderhouden intensieve contacten met basis- en voortgezet onderwijs;
3. Intensief samenwerken met(zorg)instellingen,Jeugdzorg(voorpostfunctionaris), de politie/wijkagent en GOSA;
4. Samenwerken met scholen gericht op soepel verloop van herplaatsing van 'probleemjongeren';
5. Inzetten van het participatiebudget voor VAVO trajecten.

Doelstelling 5. Waarborgen toegankelijkheid van en naar het onderwijs. Uitvoering geven aan onze wettelijke taak om te zorgen voor veilig en adequaat leerlingenvervoer naar de dichtstbijzijnde school die aansluit op de levensovertuiging van de ouders en/of de handicap of stoornis van het kind

1. Europese aanbesteding leerlingenvervoer 1e kwartaal 2012;
2. Opstellen programma van eisen;
3. Overleg en samenwerking met de cliëntenadviesraad leerlingenvervoer.

Doelstelling 6. Zorgen voor een doorgaande ontwikkelingslijn tussen voorschool en basisschool, zodat alle kinderen een basis hebben om een startkwalificatie te halen en meer ontwikkelingskansen creëren voor minder kansrijke kinderen

1. Uitvoeren van het VVE beleid voor de doelgroepkinderen;

2. Herdefiniëren van het beleid doelgroepkinderen, afhankelijk van de rijksbijdrage;
3. Onderzoek doen naar de behoeften aan specifieke activiteiten voor taalondersteuning in het onderwijs.

Doelstelling 7. Ontwikkelen van een voldoende en goed gespreid aanbod van peuterspeelzaalwerk dat voldoet aan het vastgesteld beleid Wet OKE 2011 en bevorderen van arbeidsparticipatie van ouders door een toereikend aanbod van kinderopvang dat voldoet aan de wettelijke eisen. Marktwerking is het uitgangspunt

1. Faciliteren van de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang in relatie tot de Brede School in de nieuwbouwprojecten;
2. Uitvoeren van de verordening ruimte en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Lansingerland 2010.

Doelstelling 8. Voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren

1. Voorlichting geven over opvoeding en ontwikkeling door het Centrum voor Jeugd en Gezin;
2. Signaleren van risico-gezinnen en samenwerken met het onderwijs, de Zorg-Advies Teams (ZAT's), GOSA, Sluitende Aanpak Volwassenen en groepsaanpak overlastgevende jeugd;
3. Zorgen voor een sluitend aanbod van preventieve ondersteuningsmogelijkheden en licht ambulante hulpverlening voor jonge gezinnen. Bij zwaardere problematiek, doorgeleiden van jeugdigen naar de geïndiceerde jeugdzorg;
4. Verder inbedden van het CJG Lansingerland in de gehele zorgketen;
5. Vergroten bereikbaarheid (fysiek, telefonisch en digitaal) door voorlichtingsactiviteiten en verbeteren website CJG.

Doelstelling 9. Uitvoeren Regionale Aanpak Kindermishandeling (RAAK)

1. Invoeren wettelijke verplichte meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling;
2. Vormgeven ketensamenwerking kindermishandeling door het oprichten van een Lokaal Team Huiselijk Geweld.

Doelstelling 10. Stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl voor kinderen en jongeren

1. Inventariseren van de huidige voorzieningen binnen de gemeente Lansingerland op het gebied van spelen en ontmoeten in de buitenruimte;
2. Nemen van maatregelen om te komen tot een gespreid aanbod voor alle leeftijdscategorieën.

Doelstelling 11. Stimuleren van jongerenparticipatie bij het ontwikkelen van gemeentelijk beleid

1. Jeugdparticipatie structureel vorm geven door gebruik te maken van nieuwe media.

Doelstelling 12. Voorbereiden op de decentralisatie Jeugdzorg

1. Uitwerken decentralisatie Jeugdzorg lokaal waar het kan, en stadsregionaal waar het nodig is;
2. Bekijken in samenhang van decentralisatie van AWBZ, werken naar vermogen, jeugdzorg en passend onderwijs.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	15.683	17.051	15.015	15.263	15.801	16.498
Baten	1.453	1.207	1.216	1.216	1.216	1.216
Resultaat voor bestemming	-14.230	-15.844	-13.799	-14.047	-14.585	-15.282
Toevoeging reserves	1.204	70	70	70	70	70
Onttrekking reserves	1.517	2.889	830	268	268	268
Resultaat na bestemming	-13.917	-13.025	-13.039	-13.849	-14.387	-15.084

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Hogere bijdrage doordecentralisatie ivm aantal leerlingen (dekking via hogere algemene uitkering)		-277	-408	-553
Kapitaallasten van investeringen		-61	-88	-152
Prijsstijgingen en lagere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		326	308	317
		-12	-188	-388

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Product	Omschrijving	Bedrag 2012
6.423.000	School Westpolder cluster 2 (grond)	788.623
6.423.000	Wolfert Lyceum (BOOR)	931.959
6.423.000	Melanchton B'hoek (CVO)	931.959
6.441.000	Grondkosten 2e VMBO-school (permanent)	2.819.737
6.443.000	Sportzaal Berkel	2.000.000
6.443.000	1e inrichting gymlokaal Berkel	140.000
6.580.300	JOP, trapveldjes en skatebaan in elke kern	616.000
6.650.000	Het Startpunt aanvullend krediet (bouw)	200.000
6.650.000	Het startpunt, grondkosten commerciële ruimten	115.000

Programma 4: Integrale Veiligheid, verkeersveiligheid en handhaving

Producten / trefwoorden 120.000 - Brandweezorg Lansingerland 140.000 - Integrale veiligheid 160.000 - Opsporen en ruimen explosieven
Portefeuillehouder: Ewald van Vliet (Integrale veiligheid en handhaving) Henk de Paepe (Verkeersveiligheid)
Commissie: Algemeen bestuur
Programma manager: Louise Burgmeijer / Sandra Hammer

Wat willen we bereiken?

Een gemeente waar de objectieve veiligheid groot is en waar de inwoners en bedrijven ook een zo hoog mogelijke subjectieve veiligheid ervaren.

Bij verkeersveiligheid gaat het er om dat de verschillende weggebruikers zo veilig mogelijk met elkaar gebruik kunnen maken van de openbare weg. De gemeente probeert op haar grondgebied het aantal gevaarlijke punten te verminderen (zie daarvoor Programma 8, onderdeel duurzaam veilige infrastructuur). De inbreng van bewoners en belangenverenigingen is hierbij van groot belang. Educatieve maatregelen en handhaving complementeren de duurzaam veilige aanpak.

Handhaven van wetten en regels vraagt om het maken van keuzes. De beschikbare capaciteit is nu eenmaal nooit toereikend om op alle terreinen alles te kunnen handhaven. Het bestuur van de gemeente maakt de keuzes, veelal op basis van een risicoanalyse. Een risicoanalyse maakt inzichtelijk waar de risico's het grootst zijn. Bij het maken van deze keuzes spelen naast de maatschappelijke afwegingen ook politieke afwegingen een rol. Vandaar dat in juli 2009 de gemeenteraad deel 1 van het Handhavingsbeleid Lansingerland - Strategienota - heeft vastgesteld. Aan de hand van een risicoanalyse heeft de gemeente een rangorde aangebracht in 71 verschillende te onderscheiden handhavingstaken. In het verlengde hiervan heeft het college in november 2009 deel 2 van het Handhavingsbeleid Lansingerland - Uitvoering - vastgesteld en ter kennisneming aan de gemeenteraad gestuurd. De gemeente voert de handhaving uit aan de hand van deze rangorde in handhavingstaken.

Hoofddoelstelling

Het handhaven en waar nodig verbeteren van zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid door het initialiseren en borgen van relevante activiteiten. Een gemeente waar burgers en bedrijven zich houden aan de geldende wet- en regelgeving.

Doelstellingen

1. Verminderen van criminaliteit en overlast;
2. Borgen en verder uitbreiden van buurtpreventie;
3. Uitvoeren van de wet Tijdelijk Huisverbod;
4. Adviseren over veilige bedrijventerreinen en winkelcentra;
5. Professioneel uitvoeren van crisisbeheersing;
6. Bevorderen van veilig gedrag in het verkeer;
7. Voorkomen van onveilige verkeerssituaties;
8. Terugdringen van overtredingen en ongevallen op risicovolle locaties;
9. Actualiseren van het handhavingsbeleid;
10. Adequaat uitvoeren van vergunninggericht toezicht;
11. Adequaat uitvoeren van objectgericht toezicht;
12. Adequaat uitvoeren van gebiedsgericht toezicht.

Waar staan we nu?

De aanpak in Lansingerland op het gebied van integrale veiligheid is een combinatie van preventie, toezicht en handhavend optreden. Niet alleen het bestrijden, maar vooral het voorkomen van onveiligheid staat in de gemeente centraal. Het integrale veiligheidsplan 2010-2013 bevat concrete doelstellingen. In dit plan staan ook relevante indicatoren zoals het aantal meldingen van burengerucht, meldingen van drugsoverlast, aantal aangiften etc.

In 2012 vindt de vorming van de nationale politie plaats. Landelijk worden tien regio's gevormd. De regio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid (Dordrecht e.o.) fuseren tot één regio.

Het objectgerichte toezicht (het toezicht op bestaande bouwwerken) richt zich voornamelijk op gebouwen die al in gebruik zijn. Voor een deel heeft de gemeente dit toezicht uitbesteed aan de Milieudienst DCMR en aan de brandweer van de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond. De voornaamste taak die de gemeente hierbij heeft is het handhaven op illegale bouwwerkzaamheden en illegale bouwwerken.

De gemeente begint dit jaar op projectbasis met de (integrale) handhaving van het strijdig gebruik van bouwwerken en gronden in het buitengebied. We knippen het buitengebied daartoe 'op' in kleinere delen die we volgens een opgestelde rangorde aanpakken. Dit project loopt parallel aan de ontwikkeling en vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Het Gebiedsgerichte Toezicht richt zich voornamelijk op het toezicht en de handhaving in de verschillende wijken. Dit gebeurt met name door de inzet van Buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's). De Boa's vormen de 'ogen en oren' van de gemeente. Ze houden toezicht op de naleving van de regelgeving uit onder andere de APV, de Afvalstoffenverordening, de Wegenverkeerswet en een aantal specifieke bepalingen uit het Wetboek van Strafrecht. De boa's kunnen als ze een overtreding constateren verbaliserend optreden en een bestuurlijke strafbeschikking uitschrijven. De gemeente zet de boa's vooral in bij de bestrijding van de zogenaamde "kleine ergernissen" en het verhogen van de veiligheid in de openbare ruimte.

Verder is binnen de gemeente Lansingerland al geruime tijd het Westlands Interventie Team (WIT) actief met uitgebreide, onaangekondigde controles in de glastuinbouwsector. Dit team voert deze controles in de gehele regio uit. Het WIT bestaat uit leden van de Politie Rotterdam-Rijnmond, het UWV, de Arbeidsinspectie, de Belastingdienst en een enkele keer ook de vreemdelingenpolitie. Het WIT voert vooral objectgerichte controles uit. De overtredingen die het team constateert vallen veelal onder het Gebiedsgerichte Toezicht. De meeste overtredingen die de toezichthouders van de gemeente constateren, hebben te maken met het strijdige gebruik van bouwwerken en/of gronden, zoals illegale bewoning van bedrijfsruimten.

Met wie werken we samen?

- Politie;
- Justitie;
- Veiligheidsregio;
- GGD;
- bureau Halt;
- woningstichtingen;
- inwoners en ondernemers;
- DCMR;
- interne afdelingen;
- buurttoezicht;
- jongerenwerk;
- diverse verenigingen (b.v. de verenigingen die evenementen organiseren);
- particuliere beveiliging;
- V&R Consult;
- RHRR;
- UWV;

- Arbeidsinspectie;
- Belastingdienst.

Relevante wet- en regelgeving

- Nota integraal Veiligheidsbeleid 2010-2013 Lansingerland;
- Handhavingsbeleid Lansingerland;
- Bouwverordening Lansingerland;
- Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) Lansingerland;
- Erfgoedverordening Lansingerland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Verminderen van criminaliteit en overlast

1. Voortzetten van mediation bij buurt- en conflictbemiddeling met openbare orde en veiligheidsaspecten;
2. Beperken overlast van jeugd door een integrale aanpak per geprioriteerde groep op te stellen met gemeente, politie, jeugd- en jongerenwerk en 3B-wonen;
3. Tijdig signaleren van risicojongeren om overlast van jeugd te voorkomen (zie programma 3);
4. Continueren van het huidige graffitibeleid;
5. Aansluiten bij regionale ontwikkelingen zoals bij een Veiligheidshuis of bestrijding van criminaliteit door de inzet van RIEC;
6. Uitvoeren veiligheidsarrangement RET-haltes;
7. Continueren van de aanpak om auto- en woninginbraken en vernielingen tegen te gaan;
8. Verdere implementeren van de Wet Bibob, de uitvoeringsmap mensenhandel en overige regionale of landelijke beslissingen.

Doelstelling 2. Borgen en verder uitbreiden van buurtpreventie

1. Ontwikkelen en implementeren van een plan voor deskundigheidsbevordering en professionalisering van buurttoezicht;
2. Borgen en uitbreiden van buurttoezicht in de staande organisatie in 2012 qua financiering en uitvoering voor de jaren daarna;
3. Afstemmen met de uitvoerders van programma 2 op het gebied van wijkgericht werken.

Doelstelling 3. Uitvoeren van de wet tijdelijk huisverbod

1. Piket draaien door een pool van 4 medewerkers om op elk moment een tijdelijk huisverbod goed te verwerken en te begeleiden;
2. Afstemmen met de uitvoerders van programma 5 waarbij vanuit de maatschappelijke ondersteuning diverse activiteiten gepland staan voor de aanpak van huiselijk geweld.

Doelstelling 4. Adviseren over veilige bedrijventerreinen en winkelcentra

1. Adviseren over veiligheidsmaatregelen op bedrijventerreinen en winkelcentra;
2. Leveren van advies bij nieuwe (bestemmings-)plannen over de openbare orde en veiligheidsaspecten. Er vindt afstemming plaats met programma 7, Economie en Galstuinbouw;

Doelstelling 5. Professioneel uitvoeren van crisisbeheersing

1. Verder implementeren van het Regionaal Crisisplan en bijbehorende structuur;
2. Verder implementeren van het Werkplan Oranje Kolom en uitkomsten Regionale Audit Crisisbeheersing;

3. Specifieke planvorming o.g.v. risico's in Lansingerland (bv. Uitval van ICT en elektriciteit);
4. Verder uitvoeren van het explosievenbeleid;
5. Actualiseren van de risico-inventarisatie en -analyse (continue proces);
6. Invoeren van de communicator (belcomputer) voor de alarmering en de Nood Communicatie Voorziening (vervanging van het Nationaal Noodnet);
7. Verder uitvoeren van onderdelen van het opleiding- en oefenplan crisisbeheersing.

Doelstelling 6. Bevorderen van veilig gedrag in het verkeer

1. Veilig gedrag bevorderen door lesmateriaal van de VVN en de ANWB aan scholen te vergoeden;
2. Veilig gedrag bevorderen door het plaatsen van materiaal langs de invalswegen van de kernen om weggebruikers er op te attenderen dat de scholen weer beginnen.

Doelstelling 7. Voorkomen van onveilige verkeerssituaties

1. Uitvoeren toezicht- en handhavingsprojecten samen met de politie en soms in regionaal verband;
2. Inventariseren objectieve en subjectieve verkeersonveilige locaties en het gedrag van de weggebruikers door middel van de wijkschouw (programma 11);
3. Verder uitwerken van parkmanagement om de verkeersveiligheid op bedrijventerreinen te verbeteren;
4. Promoten openbaar vervoer als veilig vervoermiddel.

Doelstelling 8. Terugdringen van overtredingen en ongevallen op risicovolle locaties

1. Maken ongevalanalyse en voorstellen doen voor maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Doelstelling 9. Actualiseren van het handhavingsbeleid

1. Evalueren en actualiseren van het Handhavingsbeleid uit 2010;
2. Presenteren nieuwe jaarprogramma.

Doelstelling 10. Adequaat uitvoeren van Vergunningsgericht Toezicht

1. Adequaat beheersen asbeststromen binnen de gemeente door het invoeren van het digitaal Toezichtsprotocol Sloop;
2. Toezicht houden op vergunningsvrije bouwwerken op het gebied van veiligheid van de constructie en brandveiligheid;
3. Extra voorlichting bij een slechte naleving van de regels voor vergunningvrij bouwen;
4. Evalueren en eventueel verbeteren van de integraliteit van het vergunningsgerichte toezicht.

Doelstelling 11. Adequaat uitvoeren van Objectgericht Toezicht

1. Structureel inbedden projectmatige objectgerichte controles, waaronder thematische (integrale controles);
2. Verrichten projectmatig en thematisch controles op apv onderwerpen door boa's.

Doelstelling 12. Adequaat uitvoeren van Gebiedsgericht Toezicht

1. Structureel vormgeven, optimaliseren en professionaliseren inzet boa's;
2. Opstellen jaarplan boa's;
3. Aanpassen handhavingsbeleid inclusief prioriteitenmatrix voor de inzet van de boa's.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	3.747	4.317	4.020	4.028	4.001	4.025
Baten	58	126	127	127	127	127
Resultaat voor bestemming	-3.689	-4.191	-3.893	-3.901	-3.874	-3.898
Toevoeging reserves	1.949	1.042	1.089	874	-	-
Onttrekking reserves	424	65	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-5.214	-5.168	-4.982	-4.775	-3.874	-3.898

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
5e BOA (motie n.a.v. Kadernota 2011)	-40	-40	-40	-40
Kapitaallasten van investeringen	-8	-7	-6	-5
Mutaties reserves	-11	1	-	-
Prijsstijgingen en lagere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)	269	225	257	231
	210	179	211	186

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings binnen programma

Niet van toepassing

Programma 5 - Maatschappelijke ondersteuning

Producten / trefwoorden 620.000 - Algemeen maatschappelijk werk 620.100 - Coördinatie Maatschappelijke ondersteuning 621.100 - Asielzoekers 621.200 - Vluchtelingenwerk 622.000 - WMO 630.000 - Ouderenwerk 630.900 - Welzijnsvoorzieningen 652.000 - Wet Voorzieningen Gehandicapten 714.000 - Openbare gezondheidszorg 715.000 - Jeugdgezondheidszorg (uniform) 716.000 - Jeugdgezondheidszorg (maatwerk)
Portefeuillehouder: Ruud Braak
Commissie: Samenleving
Programma manager: Caroline Bos

Wat willen we bereiken?

Samen met onze inwoners werken wij aan een zorgzame samenleving, waarin alle inwoners -jong en oud- optimaal mee kunnen doen, zichzelf kunnen redden, elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen. We willen dat inwoners hiervoor minder leunen op de overheid of op professionals en meer gebruik maken van hun eigen kracht, al dan niet met hulp van familie, vrienden of vrijwilligers. Als dat niet lukt, ondersteunen we hen bij deelname aan de samenleving.

Wij geven invulling aan de Kanteling Wmo: het proces tussen gemeenten en inwoners om te komen tot volledige invulling van de compensatieplicht. De gemeente richt zich op ondersteuning op maat, maar legt daarbij meer nadruk op algemene en collectieve voorzieningen dan op individuele. Uitgangspunt is de goedkoopst compenserende voorziening. Zo kunnen we met de huidige budgetten meer mensen helpen. Niet iedereen kan zelf voor ondersteuning zorgen. Deze kwetsbare mensen zullen wij actief benaderen om hen de meest passende ondersteuning te bieden. Bij complexe situaties zetten we ketenaanpak in. Het Wmo-loket is de poort tot informatie, advies en toegang tot alle voorzieningen. Deze plek biedt voldoende privacy voor de klant om zijn of haar situatie te vertellen.

De gemeente werkt aan een gezonde samenleving, waarin iedereen zich persoonlijk en sociaal kan ontwikkelen. Thema's daarbij zijn gezond blijven, erger voorkomen en het waarborgen van kwaliteit. We bevorderen een gezonde leefstijl voor iedereen, met extra aandacht voor risicogroepen. Door meer in te zetten op preventie streven we naar minder gebruik van zorg en ondersteuning. We vinden het belangrijk dat iedereen toegang heeft tot medische, sociale en recreatieve voorzieningen, die dichtbij huis beschikbaar zijn.

Hoofddoelstelling

Een gezonde en zorgzame samenleving waaraan iedereen zijn steentje bijdraagt, waarin iedereen kan meedoen en zich persoonlijk en sociaal kan ontwikkelen.

Doelstellingen

1. Een zorgzame samenleving waarin iedereen kan meedoen;
2. Inwoners maken optimaal gebruik van hun eigen kracht;
3. Voldoen aan de compensatieplicht door ondersteuning op maat;
4. Actief benaderen van kwetsbare inwoners;

5. Inzetten van ketenaanpak bij complexe situaties;
6. Meer mensen bedienen met hetzelfde budget;
7. Samenhang en integraliteit zijn het uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen.

Waar staan we nu?

Vanaf de invoering van de Wmo heeft Lansingerland gekozen voor een brede invoering, dat wil zeggen dat wij ons richten op alle inwoners van Lansingerland. In het beleidsplan WMO 2011-2014, deel A, dat is vastgesteld in mei 2011, wordt die lijn voortgezet.

We staan aan het begin van twee grote trajecten: de Kanteling en de decentralisatie van de functie Begeleiding uit de AWBZ. Tegelijkertijd hebben we te maken met taakstellingen en bezuinigingen. Dat vraagt om grote creativiteit om efficiënte inzet van mens en middelen mogelijk te maken. Er bestaat een goede samenwerking met het brede maatschappelijke middenveld. Dat is een stevige basis voor de uitdagingen waar wij nu voor staan.

Op het gebied van lokaal gezondheidsbeleid werken wij aan de uitvoering van het activiteitenplan. Er is inmiddels een netwerk eerstelijns zorg Lansingerland gevormd, er wordt op diverse fronten gewerkt aan de verbetering van de signaleringsfunctie en er vinden allerlei activiteiten plaats in het kader van alcoholmatiging bij jongeren. Op dit moment ligt het accent op het contact met de middelbare scholen.

Met wie werken we samen?

- andere gemeenten in (sub)regionaal verband;
- netwerken met lokale en regionale aanbieders van wonen, zorg en welzijn;
- samenwerkingsverbanden rond thema's (ketensamenwerking).

Relevante wetgeving

- Wmo-visie Lansingerland (2007);
- Wmo-beleidsplan 2011-2014 (deel A) (2011);
- Integraal jeugdbeleid en preventief jeugdbeleid (2008);
- Lokaal gezondheidsbeleid Lansingerland (2009);
- Vrijwilligersbeleid (2011);
- Verordening en kadernotitie Subsidiebeleid Lansingerland (2009);
- Wet werken naar vermogen (2011).

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Een zorgzame samenleving waarin iedereen kan meedoen

1. Inzetten vrijwilligersbeleid (zie programma 2);
2. Zorgen voor een passend aanbod van woningen bij (her)ontwikkeling van wijken;
3. Zodanig inzetten voorzieningen, activiteiten en diensten, dat de voorwaarden worden geschapen dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig in een eigen huis of leefomgeving kan blijven wonen;
4. Op peil houden voorzieningenniveau;
5. Mogelijkheden creëren voor de inwoners bij gebieds/wijk ontwikkelingen om elkaar te ontmoeten op het gebied van recreatie, cultuur en educatie.

Doelstelling 2. Inwoners maken optimaal gebruik van hun eigen kracht

1. Inzetten verantwoordelijkheidsladder: we verkennen de klantsituatie om te kijken wat hij of zij zelf kan, al dan niet met hulp van familie, vrienden, vrijwilligers;
2. Versterken informele zorg: de gemeente bevordert een netwerk van informele zorg, zodat iedere organisatie zich aan de eigen taken kan houden, zonder de samenhang uit het oog te verliezen.

Doelstelling 3. Voldoen aan de compensatieplicht door ondersteuning op maat

1. Na een gesprek met een lid van het Wmo-team een arrangement aanbieden aan inwoners met een vraag voor ondersteuning, zodat ze kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Op basis van de klantsituatie biedt de gemeente de goedkoopst compenserende oplossingen aan de hand van de verantwoordelijkheidsladder;
2. Een plan van aanpak maken voor de decentralisatie van de functie 'begeleiding', in samenhang met andere taken die naar de gemeente overgeheveld worden;
3. Plan van aanpak maken voor het aanbod 'hulpmiddelen zelfredzaamheid in en om de woning' dat vanuit de Zorgverzekeringswet en de AWBZ overgaat naar de Wmo;
4. Onderzoeken van de mogelijkheid van het heffen van een eigen bijdrage op individuele woon- en vervoersvoorzieningen.

Doelstelling 4. Actief benaderen en ondersteunen van kwetsbare inwoners

1. Ontwikkelen samen met onze partners van een signaleringsmethodiek;
2. Onderzoeken van de mogelijkheden voor dagbesteding voor kwetsbare personen.

Doelstelling 5. Ketenaanpak inzetten bij complexe situaties

1. Oprichten van een lokaal Team Huiselijk Geweld;
2. Aanwijzen van een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling;
3. Initiëren en faciliteren van een netwerk aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling;
4. Implementeren van de meldcode huiselijk geweld in de gemeentelijke organisatie;
5. Opnemen van de meldcode in de subsidieregels voor organisaties die te maken hebben met huiselijk geweld;
6. Ontwikkelen van zowel op inhoudelijk als op financieel gebied een sluitende ketenaanpak Dementie, waarbij we rekening houden met de mogelijkheid dat dit onderdeel geheel overkomt naar de gemeente met de decentralisatie van de AWBZ functie Begeleiding;
7. Onderzoeken van de mogelijkheden voor dagbesteding (bijvoorbeeld een ontmoetingscentrum) voor mensen met dementie en hun naasten, in samenhang met reeds bestaande projecten;
8. Implementeren van het protocol voorkoming huisuitzetting;
9. Maken van een plan van aanpak voor de nazorg van ex-gedetineerden.

Doelstelling 6. Meer mensen bedienen met hetzelfde budget.

1. Ondersteunen van collectieve diensten en producten die het gebruik van individuele voorzieningen kunnen terugdringen;
2. Bij aanbestedingen van individuele voorzieningen zoveel mogelijk opnemen in de wensen dat de leverancier initiatieven op het gebied van de collectieve inzet van voorzieningen heeft ontwikkeld;
3. Inwoners die gebruik kunnen maken van de 3B bus krijgen beperkte toegang tot de Beltax / individuele vervoersvoorziening;
4. Voor collectieve voorzieningen ontwikkelen van toegangscriteria in plaats van indicaties;
5. Zoeken naar samenwerking met andere gemeenten als we een collectieve voorziening niet zelf kunnen ontwikkelen;
6. Bij de subsidieverlening gebruikmaken van de bakens Welzijn nieuwe stijl.

Doelstelling 7. Samenhang en integraliteit zijn het uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen.

1. Bij nieuwe ontwikkelingen inzetten op samenwerking binnen aanpalende beleidsterreinen bijvoorbeeld uit de programma's participatie, opgroeien, veiligheid, actief in Lansingerland en werk en inkomen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	9.102	9.849	9.472	9.548	9.585	9.618
Baten	1.761	1.653	575	575	575	575
Resultaat voor bestemming	-7.341	-8.196	-8.897	-8.973	-9.010	-9.043
Toevoeging reserves	264	500	-	-	-	-
Onttrekking reserves	19	200	200	200	-	-
Resultaat na bestemming	-7.586	-8.496	-8.697	-8.773	-9.010	-9.043

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Kapitaallasten van investeringen		386	366	359
CJG - Rijnmond (dekking via hogere algemene uitkering / DU - CJG)	-1.238	-1.238	-1.238	-1.238
Prijsstijgingen en lagere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		61	24	47
		-791	-848	-832

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Product	Omschrijving	Bedrag 2012
6.715.000	Hoekse Huis B'dorp (Consultatiebureau)	214.822

Programma 6 Werk & Inkomen

Producten / trefwoorden 610.000 - Bijstandsverlening 611.000 - Werkgelegenheid 612.000 - IOAW/IOAZ 614.000 - Gemeentelijk minimabeleid 621.000 - Vreemdelingen 623.000 - Participatiebudget (werkdeel WWB) 623.100 - Participatiebudget (Wet Inburgering) 623.200 - Participatiebudget (Volwasseneneducatie)
Portefeuillehouder: Ruud Braak
Commissie: Samenleving
Programma manager: Caroline Bos

Wat willen we bereiken?

Alle inwoners van Lansingerland werken mee aan een bloeiende en gezonde samenleving. En als betaald werk niet direct lukt, dan werken zij aan vaardigheden om de kansen in de arbeidsmarkt te vergroten. Als - om welke reden dan ook - het niet (meer) lukt om mee te doen in het reguliere arbeidsproces, dan zetten zij zich in voor de lokale samenleving, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk. Of het nu gaat om jongeren, nieuwkomers of mensen met een kleine beurs, iedereen is mee verantwoordelijk. Verantwoordelijk om aan de slag te blijven, zichzelf te versterken en de eigen kansen te vergroten en problemen op te lossen. Participatie is hierbij het uitgangspunt.

Hoofddoelstelling

Iedereen doet mee naar zijn of haar vermogen. Centraal staat de eigen verantwoordelijkheid. Wij zetten ons arbeidsmarktbeleid in op "Werken naar vermogen". Werken is de beste weg om armoede te bestrijden en zelfredzaamheid te bevorderen.

Doelstellingen:

Werk & Inkomen.

- 1.1. Vorm en inhoud geven aan lokaal en bovenlokaal arbeidsmarktbeleid.
- 1.2. Het uitkeringenbestand terugbrengen van 0,69% van het totaal aantal inwoners naar 0,65%.
- 1.3. Een percentage van 75% uit trede 4, 5 en 6 van het bestand te begeleiden naar leren en/of werken of naar een werkervaringsplaats.
- 1.4. Uitstroom van 25% van het bestand op trede 5 en 6 binnen een jaar naar betaald werk.
- 1.5. Starten met herstructurering WSW in 2012 (na overeenstemming bestuursakkoord).
- 1.6. Voorkomen van fraude en direct ingrijpen bij fraude.

Re-integratie & participatie.

- 2.1. Selectiever en gericht inzetten van Re-integratiemiddelen.
- 2.2. Focus zetten op participatie om deelname aan de arbeidsmarkt optimaal te benutten.
- 2.3. Van de jongeren tot 27 jaar neemt 95% deel aan werk, scholing of werkervaring.
- 2.4. Uitvoering geven aan de notitie Arbeidsmarktbeleid.
- 2.4. Participatie van 50% uit trede 2 en 3 door actief als vrijwilliger aan de slag te gaan.

Minimabeleid

- 3.1. Optimale deelname van inwoners met een inkomen tot 110% van het minimum aan de lokale samenleving.
- 3.2. Het voorkomen van vereenzaming en sociale uitsluiting.
- 3.3. Inkomensondersteuning plaatsen in het perspectief van participatie.

Schuldhelpverlening

- 4.1. Preventie ter voorkoming van een schuldenproblematiek van onze inwoners.
- 4.2. Effectieve en gerichte schuldhelpverlening indien problemen ontstaan.

Inburgering.

- 5.1. Afronden van de in 2010 ingezette inburgeringstrajecten.
- 5.2. Het inburgeringsbeleid in het overgangsjaar 2012 uitvoeren.
- 5.3. Voorbereiden op de nieuwe Wet Inburgering per 2013.

Waar staan we nu?

Wij krijgen te maken met een groot aantal ontwikkelingen op het terrein van sociale en maatschappelijke zaken. Dit vereist aanpassing van het beleid op het brede terrein van de WMO (programma 5) en Werk & Inkomen (programma 6). Forse bezuinigingen op het participatiebudget zullen vanaf 2012 consequenties hebben. Het participatiebudget - gericht op re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie - is in 2014 nog eenderde van wat het was in 2010. Het budget inburgering wordt afgebouwd tot 0 in 2014. De gebundelde uitkering (BUIG), waaruit de uitkeringen betaald worden, zal in 2012 opnieuw afnemen. Het UWV zal door de bezuinigingen de dienstverlening aan inwoners en gemeenten beperken. Dit geeft een grotere belasting van de gemeente en vraagt versterking van de poortwachter. Samenwerking is noodzakelijk.

De Wet investeren in jongeren gaat op in de Wet werk en bijstand. De aanscherping van de WWB kent strakkere voorwaarden en sancties. In de WWB wordt de wettelijke plicht tot tegenprestatie naar vermogen geïntroduceerd. Andere wijzigingen zijn: het vervallen van de bijstand voor inwonenden, de toets op huishoudinkomen in plaats van partnerinkomen en de zoekperiode van 4 weken voor jongeren tot 27 jaar.

De Wet werken naar vermogen verwachten wij per 1/1/2013. De samenvoeging van de WSW, Wajong en WWB zorgt voor één regeling aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Wij zullen de voorbereiding op de Wwnv inzetten in 2012 in nauwe samenwerking met UWV, SW-bedrijven en werkgevers.

Het gemeentelijk inkomensbeleid wordt genormeerd op 110% van het sociaal minimum. Wij hebben ook de zorg voor inwoners met een kleine beurs en aan het voorkomen van schuldenproblematiek.

1. Arbeidsmarkt & Werkgelegenheid

Aantal uitkeringen	31-12-2010	01-07-2011
Totaal	365	372

Bron: Marap Publiekszaken

Omvang bestand uitkeringen 2011	jan	febr	mrt	april	mei	juni
WWB start per 1 ^e vd.mnd	364	374	374	376	370	370
Instroom	15	12	11	12	10	5
Uitstroom	5	12	9	18	10	3
WWB per eind vd. mnd	374	374	376	370	370	372
WWB aanvragen	16	26	19	21	22	17
Aantal inwoners	54166	54265	54336	54473	54558	54696
% uitk. Gerechtigen	0,69	0,69	0,69	0,68	0,68	0,68

Bron: Marap Publiekszaken

2. Participatie & Educatie

Treden van de participatieladder:	
1.	Geïsoleerd
2.	Sociale contacten buiten de deur
3.	Deelname georganiseerde activiteiten
4.	Onbetaald werk
5.	Betaald werk met ondersteuning
6.	Betaald werk (met nazorg vanuit de gemeente)

2.1 Totaal aantal personen met een uitkering

Personen in de uitkering per 01/07/2011									
Participatieladder		Naar						Totaal	
		1	2	3	4	5	6		
Huidig (van)	1	56	25	9	3	5		98	
	2		24	24	12	14	3	77	
	3			1	27	21	25	6	80
	4					47	56	27	130
	5						18	48	66
	6							1	11
	Totaal	56	50	60	83	119	95	463	

De Participatieladder laat naast trede-indeling, ook het groeipotentieel van het klantenbestand zien.

Bron: Marap Publiekszaken

3. Minimabeleid

Verstrekkings Bijzondere Bijstand (= voorlopige cijfers)							
	jan	febr	mrt	april	mei	juni	Totaal
Totaal uitgaven	54.742	24.589	26.088	19.796	15.830	7.568	14.8613
Aantal verstrekkingen	78	57	55	57	29	20	296

Fonds tegemoetkoming minima	jan	febr	mrt	april	mei	juni	Totaal
Totaal uitgaven	13.629	3.126	5.502	4.654	6.766	0	3.3677

Bron: Marap Publiekszaken

4. Inburgering

Inburgeringstrajecten	Gestart in 2010	Gestart in 2011	Totaal
Lopende trajecten	73	23	98
Nieuwe trajecten		11 (nog te starten)	109

Bron: Marap Publiekszaken

Met wie werken we samen?

- WMO-raad;
- CAR WWB;
- Ondernemend 3B;
- Kamer van Koophandel;
- Economisch Platform;
- SOB Oostland;
- Combiwerk (WSW);
- Regiogemeenten Pijnacker-Nootdorp, Zoetermeer, Rotterdam, Stadsregio Rotterdam

- Marktpartijen - aanbieders van diensten en producten.

Relevante wetgeving / beleidsdocumenten

- Wet werk en bijstand (WWB);
- Wet investeren in jongeren (WIJ);
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW);
- Wet Inburgering (WI);
- Wet Participatiebudget;
- Wet werken naar vermogen (Wwv) (1 januari 2013);
- Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening (30 juni 2011 Tweede Kamer ingestemd).

Kaderstellend beleid:

- Verordening re-integratie en activering Lansingerland (2008);
- Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2011 (2011);
- Toeslagenverordening Wet werk en bijstand 2011 (2011);
- Verordening Langdurigheidstoelage (2011);
- Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ (2011);
- Tijdelijke regels WIJ (2009);
- Verordening WI (2009);
- Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2011;
- Beleidsregels Fonds Tegemoetkoming Minima 2008;
- Beleidsregels Terugvordering en WIJ (2010);
- Beleidsnotitie Armoede- en minimaalbeleid (2008) (geldt op dit moment);
- Beleidsnotitie minimaalbeleid (eind 2011);
- Notitie Arbeidsmarktbeleid (eind 2011).

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Werk & Inkomen.

- 1.1.1 Wij ontwikkelen lokaal arbeidsmarktbeleid met het oog op de Wet werken naar vermogen.
- 1.1.2. Wij werken samen in verschillende lokale- en regionale, maatschappelijke en commerciële samenwerkingsverbanden en werkgevers.
- 1.1.3 Wij zullen lokale werkgevers betrekken bij onze doelstelling om burgers mee te laten doen naar vermogen.
- 1.2. Door bemiddeling en gerichte inzet van middelen brengen wij het uitkeringenbestand terug van 0,69% tot 0,65% van het totaal aantal inwoners.
- 1.3. Door bemiddeling en gerichte inzet van middelen zorgen wij ervoor dat 75% van het bestand op trede 4, 5 en 6 in een (dual) traject, tijdelijke werkervaringsplaats of direct naar werk wordt begeleid.
- 1.4. Door het starten van lokale en regionale samenwerking inzet gericht op regulier werk, stroomt 25% van het bestand op trede 5 en 6 binnen een jaar uit naar betaald werk.
- 1.5. Vormgeven aan een bredere samenwerking met de Sociale werkvoorziening.
- 1.6.1. Wij geven uitvoering aan handhaving en fraudepreventie in de poortwachtersfunctie door voorlichting aan de burger en het afleggen van huisbezoeken bij twijfel over de juistheid van het verblijf.
- 1.6.2. Het bestand bewaken we op handhaving en fraude door intensieve controles.
- 1.6.3. Bij fraude grijpen we direct in door inzet van Sociale Recherche en uitvoerders.

Doelstelling 2. Participatie & educatie.

- 2.1. Maatwerk leveren op inzet van middelen op grond van effectiviteit en motivatie van de klant.
- 2.2.1. Wij geven uitvoering aan de notitie Arbeidsmarktbeleid met de focus op meedoen naar vermogen.

- 2.2.2. Uitvoering geven aan de wetswijziging om een tegenprestatie te vragen naar vermogen.
- 2.3.1. Voor jongeren zetten we in op het behalen van de startkwalificatie. Van de jongeren tot 27 begeleiden we 95% naar werk, scholing of een werkervaringsplaats.
- 2.3.2. Ook een combinatie van leren en werken (BBL) is mogelijk. De lokale werkgevers en SOB worden betrokken om deze trajecten mogelijk te maken.
- 2.3.3. Voorlichting rond opleiding met WSF/ WTOS zal in 2012 als voorliggende voorziening ingezet worden.
- 2.4. Actief inzetten van klanten vanuit trede 2 en 3 als vrijwilliger. Wij ontwikkelen hiervoor een laagdrempelig en passend aanbod in samenwerking met lokale maatschappelijke organisaties en bedrijven. Wij vragen van burgers een tegenprestatie in de vorm van vrijwilligerswerk.

Doelstelling 3. Minimabeleid

- 3.1. We herijken ons Minimabeleid om goede budgettaire keuzes te maken. Op deze wijze te waarborgen dat de mensen met een minimale beurs ook mee kunnen doen aan de lokale samenleving. Inzet is het ontwikkelen van efficiënt minimabeleid met een sober maar doeltreffend aanbod van voorzieningen
- 3.2. We ontwikkelen een Beleidsnotitie Minimabeleid. Hierin zetten we in op voorkoming van vereenzaming en sociale uitsluiting door de maatschappelijke deelname te ondersteunen voor inwoners onder de minimagrens van 110 %.
- 3.3. Ter voorkoming van de armoedeval zullen we inkomensondersteuning meer plaatsen in het perspectief van participatie aan de arbeidsmarkt. Dit zal ook in de nieuwe Beleidsnotitie Minimabeleid vorm krijgen.

Doelstelling 4. Schuldhulpverlening

- 4.1. Om te voorkomen dat een schuldenproblematiek ontstaat, zetten we preventief ondersteuning in bij ordening van de thuisadministratie.
- 4.2.1. In het geval er schuldproblemen aanwezig zijn wordt direct schuldhulpverlening ingezet. Voor de burgers met een uitkering is dit een verplichting.
- 4.2.2. De verwachte Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (1-01-2012) zal kaders stellen aan gemeente en inwoners.

Doelstelling 5. Inburgering.

- 5.1. Afronden van ingezette inburgeringstrajecten in 2010.
- 5.2. Het huidige beleid voortzetten rond inburgeringsplichtigen.
- 5.3. Voorbereiding in overgangsjaar 2012 tbv de nieuwe Wet inburgering 2013. Op deze wijze wordt voorkomen dat in het jaar 2013 teveel trajecten doorlopen. Per 2013 vervalt de taak voor gemeenten ten opzichte van Inburgering.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	12.388	12.130	12.961	12.949	12.918	12.940
Baten	10.100	9.610	9.976	10.026	10.026	10.026
Resultaat voor bestemming	-2.288	-2.520	-2.985	-2.923	-2.892	-2.914
Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-
Ottrekking reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-2.288	-2.520	-2.985	-2.923	-2.892	-2.914

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Toelichting grote mutaties				
Wet werk en bijstand - inkomensdeel (technische aanpassing)	174	174	174	174
Kapitaallasten van investeringen	-14	-14	-14	-13
Lasten kwijtscheldingen (afvalstoffen - en rioolheffing)	-100	-100	-100	-100
Prijsstijgingen en hogere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)	-269	-249	-212	-234
	-209	-189	-152	-173

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Niet van toepassing

Programma 7 Economie en glastuinbouw

Producten / trefwoorden 310.000 Markten en standplaatsen 310.100 Greenport en Glasloket 310.200 Revitalisering bedrijventerrein Hoefslag
Portefeuillehouder: Ewald van Vliet
Commissie: Algemeen Bestuur
Programma manager: Caroline Bos / Louise Burgmeijer (markten/standplaatsen)

Wat willen we bereiken?

Een sterk ondernemersklimaat in Lansingerland waarbij de sterke positie van Lansingerland in de glastuinbouw behouden blijft. De glastuinbouwsector krijgt de mogelijkheden om zich als onderdeel van de Greenport verder te ontwikkelen. De ontwikkeling van nieuwe bedrijfslocaties draagt bij aan de verbreding van de economie in Lansingerland. In Lansingerland worden meerdere bedrijvenparken ontwikkeld, die geschikt zijn voor een grote verscheidenheid aan bedrijvigheid. De groei van de gemeente maakt dat, naast de benodigde groei van de werkgelegenheid (zie programma 6), het voorzieningenniveau mee moet groeien. Levendige en aantrekkelijke kernen zijn voor de gemeente van wezenlijk belang.

Hoofddoelstelling

Verbreding en versterking van de lokale economie door de uitvoering van het Actieprogramma uit de Economische Visie Lansingerland 2011-2016.

Doelstellingen

1. Ontwikkelen van vitale, levendige en aantrekkelijke kernen;
2. Stimuleren van de lokale economie;
3. Versterking van de Greenport;
4. Versterken van het ondernemersklimaat.

Waar staan we nu?

In 2011 is de Economische Visie Lansingerland 2011-2016 vastgesteld met het daarbij behorende Actieprogramma. De visie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met ondernemers en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. In overleg met het Economisch Platform, waarin deze partijen vertegenwoordigd zijn, heeft de gemeente het Actieprogramma opgesteld. Dit programma geeft richting aan de activiteiten die wij de komende jaren gaan uitvoeren.

Ook de gemeente Lansingerland kan zich niet onttrekken aan de economische crisis van de afgelopen jaren. Het tempo van de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen is dan ook teruggefallen, hoewel wij de uitgifte in 2011 weer wat zien aantrekken. Wij verkeren in de gunstige omstandigheid dat ondernemers Lansingerland weten te vinden om zich hier op één van de goed uitgeruste bedrijvenparken te vestigen. De leegstand van winkelpanden in de kernen is gelukkig laag. Hoewel de tuinbouwsector de afgelopen jaren grote veerkracht toonde, zijn de negatieve effecten van de 'EHEC-crisis' van medio 2011 nog onzeker. Achterover leunen is geen optie, een proactieve houding is noodzakelijk bij de huidige moeilijke marktomstandigheden.

Indicatoren economische ontwikkeling gemeente Lansingerland

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkgelegenheid	15.292	15.265	15.427	15.713	16.274	16.465	17.152	18.364
Aantal bedrijven	2.038	2.026	2.069	2.144	2.169	2.211	2.436	2.697
Ha. glas (bruto)	707,1	728,1	742,1	787,5	775,5	765,5	817,3	879,5
Ha. bedrijventerrein in gebruik (netto)	153,6	156,0	160,8	168,8	176,9	206,0	211,5	226,0

Bron: Bedrijvenregister en CBS

Parkmanagement:

- Op drie bedrijventerreinen (Berkelse Poort, Oudeland, Prisma) is parkmanagement gerealiseerd.
- Op drie bedrijventerreinen (Bleizo, Weg en Land, Rodenrijs) ondersteunen we het oprichten van parkmanagement of andersoortige samenwerkingsvormen (bijv. BIZ)
- In het glastuinbouwgebied onderzoeken we de mogelijkheden voor het opzetten van parkmanagement

Winkelgebieden

	Centrum (in m2 wvo)	Overig (in m2 wvo)	Horeca (aantal)
Berkel en Rodenrijs	11.000	14.600	18
Bergschenhoek	6.700	11.700	10
Bleiswijk	4.700	11.500	10

Bron: Locatus

wvo = winkelvloeroppervlak

Met wie werken we samen?

Voor economische zaken werkt gemeente Lansingerland samen op (inter)nationaal, (boven)regionaal, lokaal en individueel (bedrijfs-) niveau. Dit doen wij met onder andere de volgende partners:

- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu;
- Provincie Zuid-Holland;
- Stadsregio Rotterdam;
- Stadsgewest Haaglanden;
- Gemeente Pijnacker-Nootdorp;
- Gemeente Zoetermeer;
- Westholland Foreign Investment Agency (WFIA);
- Hoogheemraadschap van Delfland;
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard;
- Greenport Westland-Oostland;
- Greenport Oostland-Zuidplas (GOZ);
- Greenport Holland;
- Greenport Overheidskolom;
- Glastuinbouw Overbuurtse Polder (GOP);
- Gemeenschappelijke Regeling Bleizo;
- Prisma (Bedrijvenschap Hoefweg, ASR Vastgoed en Maastede Vastgoed Ontwikkeling V.O.F);
- Gemeenschappelijke Regeling Groenzoom;
- Uitvoeringsorganisatie FES-Oostland (i.o.);
- Parkmanagement Oudeland;
- SOB Oostland/Youth2Grow;
- Partners in het Economisch Platform: Ondernemend 3B, VNO NCW Oostland, Kamer van Koophandel Den Haag, Koninklijke Horeca Nederland, Winkeliersvereniging Berkel Centrum, Winkeliersvereniging Bruisend Bergschenhoek, Winkeliersvereniging Ondernemend Bleiswijk, Stichting Bedrijvenpark Rodenrijs, LTO Noord-Glaskracht Oostland.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente faciliteert ondernemers die in Lansingerland activiteiten willen starten en uitbreiden. Zeker wanneer dit goed aansluit bij de visie en ambities van de gemeente en geografisch overeenkomt met de wens van recreatieve en bedrijfsmatige concentratiepunten.

Doelstelling 1. Ontwikkelen van vitale, levendige, aantrekkelijke kernen

1. Opstellen van een horecavisie i.s.m. Koninklijke Horeca Nederland afdeling Lansingerland;
2. Realiseren diverse centrumprojecten in de drie kernen (Dorpsstraat Bleiswijk, centrumontwikkeling Bergschenhoek en centrumontwikkeling Berkel);
3. Realiseren Dansingerland;
4. Structureel overleg en uitvoering 'Veilig ondernemen in de kernen' (zie ook programma 4);
5. Actief promoten en acquireren van bedrijven, detailhandel en horeca door accountmanagers;
6. Voeren van een actief en doordacht markten- en standplaatsenbeleid.

Doelstelling 2. Stimuleren van de lokale economie

1. Actief promoten en acquireren voor de verkoop van grond van bedrijvenparken (Oudeland, Prisma, Weg en Land, Berkelse Poort en Bleizo):
 - a. Bieden van de mogelijkheid tot aankoop van grond aan bestaande en nieuwe toonaangevende en ondersteunende bedrijven in vrijetijdsbranche/leisure;
 - b. Op Oudeland realiseren van perifere detailhandel binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan;
 - c. Realiseren van één brandstofverkooppunt op bedrijvenpark Oudeland
 - d. Werven van innovatieve bedrijven;
2. Versterking accountmanagement door actieve begeleiding van zich vestigende ondernemers;
3. Faciliteren van de ontwikkelingen binnen een aantal gemeenschappelijke regelingen (Bleizo, Prisma, Groenzoom, Glastuinbouwontwikkelingsmij Overbuurtse polder);
4. Promoten en faciliteren van het gemeentelijke inkoopbeleid bij lokale ondernemers.

Doelstelling 3. Versterking van de Greenport

1. Opstellen en uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Greenport 2011 - 2016 op basis van de economische visie;
2. Ontwikkeling stimuleren van extra glas (tot bruto 120 ha. glas):
 - a. Aanpassen bestemmingsplan Overbuurtse polder;
 - b. Inrichtingsplan Noordpolder;
 - c. Uitvoeren van de Nota Ruimte FES-project Oostland (50 ha. glas);
3. Ondersteunen uitvoeringsorganisatie FES-Oostland/Groenzone bij ontwikkeling duurzaam glastuinbouwgebied;
4. Onderzoeken mogelijkheden voor het opzetten van parkmanagement in glastuinbouwgebieden;
5. Stimuleren en faciliteren van World Greenportfuncties Bleizo (o.a. World Greenport Center, Food Experience Center);
6. Opstellen en uitvoeren gezamenlijke agenda Greenport Westland-Oostland publiek-privaat;
7. Participeren in Greenport overheidskolom en afstemming gezamenlijk agenda's met Greenport Holland;

8. Ondersteunen en faciliteren van innovatieve en duurzame marktinitiatieven in de glastuinbouw (o.a. AquaReUse, drijvende kas, Greenrail terminal, toepassing geothermie);
9. Participeren in opstellen bidbook Floriade 2022 (regio Boskoop).

Doelstelling 4. Versterken van het ondernemersklimaat

1. Uitbouwen van het parkmanagement (Bleizo, Rodenrijs, Weg en Land);
2. Realiseren Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) op bedrijventerrein Rodenrijs;
3. Actualiseren bestemmingsplannen (bedrijventerreinen, glastuinbouwgebieden en centra; zie ook programma 10);
4. Leveren van goede dienstverlening via het bedrijvenloket en de website;
5. Actief accountmanagement voor gevestigde ondernemers (bijv. met huisvesting en vergunningen);
6. Actief oppakken van werkgelegenheidsvraagstukken (w.o. SOB/Youth2Grow) (zie ook programma 6);
7. Regulier overleg: Ondernemend 3B, FloraHolland, VNO-NCW, LTO-Noord, KHN afdeling Lansingerland en de winkeliersverenigingen;
8. Bedrijfsbezoeken door het college;
9. Monitoren van de werkgelegenheidsontwikkelingen door een jaarlijkse rapportage;
10. Startersondersteuning;
11. Onderzoek mogelijkheden Europese ondersteuning regionale innovatie.

Om invulling te geven aan de realisatie van deze doelstellingen is het noodzakelijk om de inzet op acquisitie gedurende het komende jaar te intensiveren. Het betreft hier acquisitie ten behoeve van bedrijventerreinen en het versterken van de kernen, detailhandel en horeca in Lansingerland.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	577	811	681	646	646	651
Baten	136	201	207	212	218	218
Resultaat voor bestemming	-441	-610	-474	-434	-428	-433
Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-441	-610	-474	-434	-428	-433

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Prijsstijgingen en lagere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		136	130	133
		136	130	133

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Niet van toepassing

Programma 8 Mobiliteit

Producten / trefwoorden 211.000 - Verkeersmaatregelen ter land 212.000 - Openbaar vervoer
Portefeuillehouder: Henk de Paepe
Commissie: Ruimte
Programma manager: Jeroen van der Linden

Wat willen we bereiken?

Het mobiliteitsplan “Lansingerland beweegt” beschrijft het gemeentelijk mobiliteitsbeleid. De gemeente streeft naar een duurzame ontwikkeling van de mobiliteit. Dat streven valt uiteen in drie pijlers: een duurzaam economische ontwikkeling vraagt om een goede bereikbaarheid voor zakelijk verkeer; een duurzaam ecologische ontwikkeling vraagt om inzet op mobiliteitsmanagement, de fiets en het OV; duurzaamheid van de leefomgeving vraagt om een goede inpassing van infrastructuur. Dit laatste element wordt beschreven in programma 10. Voor alles geldt dat we tevens streven naar een verkeersveilige afwikkeling van het verkeer.

In de begroting hebben we een beperkt budget opgenomen voor infrastructurele verkeersmaatregelen bij scholen. Om ook andere projecten te kunnen uitvoeren, zoekt de gemeente naar versoeringen, subsidies en combinaties met groot onderhoud. De mogelijkheden hiervoor zijn beperkt.

De bereikbaarheid van onze gemeente wordt echter ook bepaald door projecten van andere overheden. Daartoe behoren met name de rijksweg A13/16, die een bijdrage levert aan een betere bereikbaarheid van onze gemeente, de realisatie van de ZoRo-busbaan en de laatste fietspaden die in het kader van de N470 worden aangelegd.

Hoofddoelstelling

Duurzaam veilig voorzien in de mobiliteitsbehoefte, rekening houdend met leefbaarheid.

Doelstellingen

1. Versterken hoofdstructuur voor het autoverkeer;
2. Voorkomen van parkeeroverlast;
3. Stimuleren van fietsgebruik (binnen de kernen);
4. Goed bereikbaar maken van industriegebieden, tuinbouwgebieden en winkelcentra;
5. Bevorderen van mobiliteitsmanagement;
6. Gebruik van openbaar vervoer laten groeien;
7. Verder beperken van ongevallen en slachtoffers.

Waar staan we nu?

Indicator	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal aantal gerealiseerde toegankelijke haltes	27	36	45	45	45
Totaal aantal gerealiseerde projecten tbv blackspots	3	5	5	5	5
Totaal aantal gerealiseerde educatieprojecten	1	2	3	4	5
Totaal aantal gerealiseerde veilige schoolomgevingen	4	6	8	10	12

Met wie werken we samen?

- Stadsregio Rotterdam;
- Provincie Zuid Holland;
- Rijkswaterstaat;
- Qbuzz;
- RET;
- Klankbordgroep verkeer, waarin o.a. de fietsersbond en VVN Lansingerland;
- GR Bleizo;
- Gemeente Zoetermeer.

Relevante wetgeving

- Mobiliteitsplan “Lansingerland beweegt”;
- Uitvoeringsplan verkeersveiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Versterken hoofdstructuur voor het autoverkeer

1. Monitoren verkeersafwikkeling op Lansingerland Ring i.s.m. de provincie;
2. Meewerken aan de capaciteitsvergroting van de N209 tussen Bergschenhoek en Rotterdam;
3. Doortrekken Laan van Mathenesse naar Zoetermeer;
4. Deelnemen aan onderzoek naar de optimale verkeerskundige inpassing van de A13/16.

Doelstelling 2. Voorkomen van Parkeeroverlast

1. Vaststellen en hanteren parkeernota.

Doelstelling 3. Stimuleren van fietsgebruik (binnen de kernen)

1. Zorgen voor voldoende en goede fietsparkeervoorzieningen in centra en bij het OV;
2. Realiseren fietsverbinding tussen Kasteel en de Randstadrail-halte Rodenrijs;
3. Kiezen voor fietsvriendelijke verkeersontwerpen.

Doelstelling 4. Goed bereikbaar maken van industriegebieden, tuinbouwgebieden en winkelcentra

1. Financiële mogelijkheden zoeken om verbeteringen van het lokale kwaliteitsnetwerk goederenvervoer te realiseren.

Doelstelling 5. Bevorderen van mobiliteitsmanagement

1. Mobiliteitsmanagement onder de aandacht brengen van het bedrijfsleven;
2. Informatie over mobiliteitsmanagement (‘slim reizen’) op de website plaatsen.

Doelstelling 6. Gebruik van openbaar vervoer laten groeien

1. OV promoten door informatie aan te bieden op onze website en in de servicepunten.

Doelstelling 7. Verder beperken van ongevallen en slachtoffers

1. Verkeerseducatie bevorderen door lesmateriaal van VVN en ANWB aan scholen te vergoeden;
2. Schoolomgevingen op sobere wijze veiliger maken.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	903	793	995	1.081	1.077	1.072
Baten	3	3	3	3	3	3
Resultaat voor bestemming	-900	-790	-992	-1.078	-1.074	-1.069
Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-900	-790	-992	-1.078	-1.074	-1.069

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Kapitaallasten van investeringen		51	-32	-31
Prijsstijgingen en hogere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		-267	-279	-281
		-216	-311	-312

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Product	Omschrijving	Bedrag 2012
6.211.001	Fietstunnel Bergweg (N209)	750.000
6.211.001	Blackspots vrachtwagens en bussen	150.000
6.211.001	Hoekendseweg - Merenweg aanpassen kruispunt	55.000
6.211.001	Hoekendseweg-Lijsterlaan aanpassen kruispunt	92.000
6.211.001	Albert van het Hartweg - 60 km zone	89.000
6.211.001	Bergweg-Noord inrichting 30 km weg	58.000

Programma 9 Grondzaken

Producten / trefwoorden 830.100 - Bouwgrondexploitatie
Portefeuillehouder: Werner ten Kate / Jan den Uil
Commissie: Algemeen Bestuur
Programma manager: Jeroen v.d. Linden

Wat willen we bereiken?

Het programma grondzaken richt zich op grondbeleid, grondexploitaties en beheer van gronden. Grondbeleid is geen doel op zich. Het ondersteunt andere gemeentelijke doelstellingen op het gebied van de inrichting van de openbare ruimte, van volkshuisvesting of andere maatschappelijke doelstellingen. Doel is een zodanig grondbeleid te voeren, dat de gemeente deze andere doelstellingen kan realiseren tegen een financieel aanvaardbaar resultaat en risico. Hierbij maken we de afweging tussen het actief aankopen, dan wel passief laten ontwikkelen van grond en het al dan niet inzetten van verwervingsinstrumenten. Bij particuliere ontwikkelingen is een volledig kostenverhaal het uitgangspunt. De financiële beheersing van deze processen door de grondexploitatieberekeningen (bij gemeentelijke ontwikkelingen) of kostenramingen (bij particuliere ontwikkelingen) maakt ook onderdeel uit van dit programma.

Hoofddoelstelling

Het voeren van een zodanig grondbeleid dat tegen een financieel aanvaardbaar resultaat en risico gemeentelijke doelstellingen voor de invulling van het ruimtelijk gebied met woningbouw en maatschappelijke voorzieningen kunnen worden gerealiseerd.

Doelstellingen

1. Realiseren van doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening en wonen. Programma grondzaken is erop gericht om met grondtransacties ruimtelijke doelstellingen tot stand te brengen. Dit kan zowel actief (door middel van aan- en verkoop van gronden) als passief (door middel van het sluiten van overeenkomsten, dan wel het opstellen van exploitatieplannen) bij particuliere initiatieven;
2. Maximaal verhalen van kosten en voldoende borging van de gewenste ruimtelijke randvoorwaarden bij particuliere initiatieven;
3. Houden van een verantwoorde voorraad van strategische aankopen om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken;
4. Beheersen van de grondexploitaties.

Waar staan we nu?

	2012	2013	2014	2015
Op te leveren woningen per jaar (verwacht op basis van het meest waarschijnlijke scenario)	500	550	550	550
Totaalresultaat positieve grexen	€ 8,42			
Totaalresultaat negatieve grexen	-/- € 36,30			

Met wie werken we samen?

- Ontwikkelaars;
- Woningbouwcorporaties;
- Grondeigenaren.

Relevante wetgeving

- WRO.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Realisatie van doelstelling op het gebied van ruimtelijke ordening en wonen

1. Actualiseren van het aankoopprogramma en het verwervingsplan. In het verwervingsplan geven we de strategieën aan hoe we omgaan met grondeigendom om specifieke doelstellingen te kunnen realiseren. De strategie kan er een zijn van actieve verwerving, maar ook gaan over het inzetten van een passieve rol van de gemeente. Het inzetten van verwervingsinstrumenten als onteigening of de wet voorkeursrecht kan hierbij een rol spelen;
2. Actualiseren van de kaderbrief grondprijzen;
3. Een helder en transparant grondprijsbeleid draagt bij aan de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen;
4. Actualiseren van het fonds bovenwijks. De kosten van voorzieningen waarvan meerdere gebieden profijt hebben kunnen worden gedekt uit het fonds bovenwijks. Jaarlijks bezien we welke investeringen voldoen aan alle criteria om opgenomen te worden in het fonds. Daarnaast bepaalt de gemeente de voeding van het fonds op basis van de meest actuele gegevens. Voeding van het fonds vindt plaats uit de gemeentelijke grondexploitaties en vanuit bijdragen van particuliere initiatieven.

Doelstelling 2. Maximaal verhalen van kosten en voldoende borging van de gewenste ruimtelijke randvoorwaarden bij particuliere initiatieven

1. Borgen van het kostenverhaal en ruimtelijke randvoorwaarden bij particuliere initiatieven kan (buiten de reguliere bestemmingsplanbepalingen) worden gerealiseerd door middel van een anterieure overeenkomst of een exploitatieplan;
2. Jaarlijks herzien van de exploitatieplannen op grond van de wet om het kostenverhaal optimaal te kunnen houden en om gerealiseerde resultaten te verwerken.

Doelstelling 3. Houden van een verantwoorde voorraad van strategische aankopen om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken

1. Actualiseren van de notitie niet in exploitatie genomen gronden en panden. Jaarlijks wordt onderzocht of de bij de gemeente in bezit zijnde strategische panden en gronden nog een functie hebben voor het realiseren van gemeentelijke doelstellingen. Bij deze beoordeling toetsen we aan de gemeentelijke structuurvisie of het bestemmingsplan en gemeentelijke doelstellingen op maatschappelijk gebied. Daarnaast wordt bepaald of de waarde die dit strategisch bezit heeft aansluit bij de marktwaarde.

Doelstelling 4. Beheersing van de grondexploitaties

1. Actualiseren en up-to-date houden van de grondexploitatieberekeningen. Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats op inhoud, planning en op prijspeil. Tussentijds vindt bij de jaarrekening een beperkte update plaats. Hierbij worden met name wijzigingen op het gebied van planning en grondprijsniveau verwerkt;

2. Actualiseren van de risico-analyse. Beheersing van risico's is een vast onderdeel in het werkpatroon van projectleiders. Gelijktijdig met de actualisatie en tussentijdse bijstelling van de grondexploitaties wordt de stand van zaken van de risico's op papier gezet;
3. Beoordelen van de woningbouwplanning. De woningbouwplanning is een cruciaal onderdeel binnen de grondexploitaties. Jaarlijks herzien we de woningbouwplanning en beoordelen ze op haalbaarheid. Hierbij wordt getoetst aan een woonbehoefte onderzoek, de aantallen waarover overeenstemming is bereikt met ontwikkelaars en corporaties, informatie van omliggende concurrerende locaties en de wensen van de markt;
4. Continue blijven zoeken naar mogelijkheden om projecten gerealiseerd te krijgen:
 - a. Door andere ontwikkelmethoden (bijvoorbeeld particulier opdrachtgeverschap of welstandsvrij bouwen);
 - b. Door vraaggericht te ontwerpen en te bouwen (op basis van bijvoorbeeld een woonwensenonderzoek of panels);
 - c. Door het onderhouden van nauwe relaties met (gecontracteerde) ontwikkelaars;
 - d. Door het aanbrengen van een prioritering in projecten en het bewust toevoegen of nalaten van nieuwe woningbouwbestemmingen;
 - e. Door te zoeken naar een optimale combinatie van prijs en kwaliteit;
 - f. Door samenwerking te zoeken met andere gemeenten of overheden om afstemming te creëren of initiatieven te creëren om gezamenlijk oplossingen te zoeken.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	68.387	57.847	55.119	39.993	32.761	61.491
Baten	52.814	52.519	53.055	37.468	32.752	59.632
Resultaat voor bestemming	-15.573	-5.328	-2.064	-2.525	-9	-1.859
Toevoeging reserves	2.861	1.000	453	-	-	-
Onttrekking reserves	17.374	5.328	2.508	2.516	-	1.850
Resultaat na bestemming	-1.060	-1.000	-9	-9	-9	-9

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Geen verschillen	-	-	-	-
	0	0	0	0

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings binnen programma

Niet van toepassing

Programma 10 RO, volkshuisvesting en Milieu

Producten / trefwoorden 541.200 - Archeologie/archief 541.300 - Cultuurhistorisch waardevolle objecten 723.000 - Milieubeheer 810.000 - Structuur- en bestemmingsplannen 820.000 - Gemeentelijke woonexploitatie 822.000 - Bouw- en woningtoezicht 822.100 - Overige volkshuisvesting
Portefeuillehouder: Henk de Paepe / Jan den Uil
Commissie: Ruimte
Programma manager: Jeroen van der Linde

Wat willen we bereiken?

De gemeente Lansingerland maakt een sterke ruimtelijke ontwikkeling door. Dat komt door de uitbreiding met woningbouw, groen, glastuinbouw en bedrijfsterreinen, maar ook door infrastructurele projecten van andere overheden. Veel van deze ontwikkelingen zijn al in voorbereiding of in gang gezet en dienen bij te dragen aan bij de identiteit van de gemeente als Parkstad, Vrijtijdsgemeente en Greenport.

De ontwikkeling van Lansingerland is voor een deel afhankelijk van externe factoren: de bezuinigingen van de Rijksoverheid, de stagnatie van de woningmarkt, de fluctuaties in de economie en de ruimtelijke plannen van verschillende overheden op grondgebied van onze gemeente.

De strategische ligging van Lansingerland biedt kansen om gebruik te maken van economische ontwikkelingen die zich in de regio voordoen.

Het is van belang de kwalitatieve ambities van de gemeente zoveel mogelijk overeind te houden en verantwoorde keuzes te maken. De thema's Parkstad, Vrijtijdsgemeente en Greenport staan hierbij centraal.

Om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken is een juridisch-planologische basis nodig: een structuurvisie, bestemmingsplannen, uitwerkingsplannen, beeldkwaliteitplannen, een woonvisie, Welstandsbeleid en een afwijkingenbeleid.

Nieuwe plannen toetst de gemeente via het vergunningenstelsel en aan het milieubeleid.

Hoofddoelstelling

Het ontwikkelen van werk-, woon- en groengebieden en infrastructuur binnen Lansingerland conform de Structuurvisie en toekomstvisie

Doelstellingen

1. Verzorgen van een actueel toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven;
2. Realiseren van een evenwichtige woningmarkt;
3. Maken van een schone en duurzame werk- en leefomgeving;
4. Aanleggen van een schil van groen- en recreatiegebieden in Lansingerland;
5. Het voor de gemeente optimaal inpassen van plannen van andere overheden;
6. Ontwikkelen van locaties met een specifiek gemeentelijk belang;
7. Toetsen en handhaven van (bouw)initiatieven;
8. Ter beschikking hebben van betrouwbare en statistische informatie.

Waar staan we nu?

-

Met wie werken we samen?

- Alle vier de bestuurslagen (Ministeries van ELI en I&M, de provincie, de buurgemeenten en de Hoogheemraadschappen);
- De Stadsregio Rotterdam-Rijnmond, DCMR, VRR en stadsgewest Haaglanden;
- Gemeenschappelijke regeling Bleizo;
- Prisma/ Bedrijvenschap Hoefweg;
- Glastuinbouw Ontwikkelingsmaatschappij Overbuurtsepolder (GOP);
- Groenzone Pijnacker-Berkel Oude Leede;
- Recreatieschap Rottemeren;
- Ontwikkelaars, woningbouwcorporaties en maatschappelijk betrokken organisaties, bewoners en groeperingen zoals de Stichting Stop Geluidsoverlast HSL en de Fietsersbond.

Relevante wetgeving

Verordening Starterslening Gemeente Lansingerland 2009, APV, Structuurvisie Lansingerland 2010-2025, Water(beheer)plan Lansingerland/Schieland/Delfland, Beleidsnota archeologie, Welstandsnota, Milieubeleidsplan, Visie Groen en Recreatie, Bodemkwaliteitskaart, Economische visie, Nota Cultuurhistorie Plus, Mobiliteitsplan Lansingerland beweegt 2009-2020, Lansingerland op weg naar 2010-2040, Kadernota Integraal veiligheidsbeleid, Woonvisie 2009-2013, Nota integraal speelruimtebeleid 2010, Leefbaarheidmonitor 2011, Notitie Op weg naar zorgzame wijken in Lansingerland, Visie Wmo Lansingerland, Woningmarktafspraken 2010-2015 met Stadsregio Rotterdam, Erfgoedverordening gemeente Lansingerland 2009, Nota cultureel erfgoed, de Crisis- en Herstelwet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Verzorgen van een actueel toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven

1. Actualiseren van 20 bestemmingsplannen in 2012 volgens het in 2009 vastgestelde Plan van Aanpak. Volgens planning is de actualisatie op 1 juli 2013 gereed;
2. Samenvoegen van een aantal vigerende plannen tot één bestemmingsplangebied;
3. Versneld digitaliseren van oude bestemmingsplannen;
5. Opstellen van 14 a 20 project-bestemmingsplannen;
6. Ruimtelijk-juridisch mogelijk maken van Bleizo, Prisma, FES en externe ontwikkelingen zoals 380 kV en buisleidingentracé;
7. Opstellen van grondexploitaties/antérieure overeenkomsten/planexploitaties voor particuliere ontwikkelingen;
8. Verfijnen en actualiseren van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid, mede in aansluiting op de Beleidsvisie Beheer.

Doelstelling 2. Realiseren van een evenwichtige woningmarkt

1. Gevarieerd en kwalitatief goede woningvoorraad (zowel nieuw als bestaand). Hierbij wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting en woonwensen van ouderen, starters en bijzondere doelgroepen;
2. Evenwichtige en financieel verantwoorde nieuwbouwproductie met aandacht voor (collectief) particulier opdrachtgeverschap en welstandsvrij bouwen: meer aansluiting op de marktvraag en leefstijlen en woonmilieus;
3. Een instrument ontwikkelen om wijkvisies op te stellen als toetsingskader op het gebied van voorzieningen, groen, leefbaarheid, enz.;
4. Monitoren overeengekomen prestatieafspraken met sociale verhuurders over het nieuwbouwprogramma, beheer van de bestaande voorraad, verhuurbeleid en noodhuisvesting;
5. Opstellen van een nieuw en klantvriendelijker woonruimteverdelingsstelsel;
6. Onderzoek naar optimalisatie van de bereikbaarheid en inrichting van het woonwagencentrum Bergschenhoek.

Doelstelling 3. Maken van een schone en duurzame werk- en leefomgeving

1. Vergunnen van bedrijven, afhandelen meldingen van niet-vergunningsplichtige bedrijven, controleren en handhaven van milieuvorschriften;
2. Opstellen gemeentelijk geluidbeleid met voortgezette inspanning voor de beperking van hinder van Rotterdam Airport en de HSL. Voor woningen die staan op de saneringslijst van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) stellen we een saneringsplan op en dienen dat bij het ministerie in;
3. Handhaven van geluidsnormen bij de HSL. We houden de Minister van I&M aan de toezegging dat er aan de normen wordt voldaan;
4. Om te voldoen aan norm voor stikstofoxide, zwevende deeltjes, koolmonoxide en benzeen, aansluiten bij het geluidbeleid (veel maatregelen om geluid terug te dringen hebben ook invloed op de luchtkwaliteit);
5. Het opstellen van een route gevaarlijke stoffen en een visie externe veiligheid;
6. Actualiseren van de betreffende duurzaamheidsscan Oudeland;
7. Reduceren van CO₂ emissie via SLOK-subsidies, het opstellen van klimaatbeleid en onderzoeken het opstarten van een onderzoek naar het sluiten van energiekringlopen o.a. tussen glastuinbouw en woningbouw;
8. Implementeren en uitvoeren nieuwe wetgeving voor bodemvervuiling.

Doelstelling 4. Aanleggen van een schil van groen- en recreatiegebieden in Lansingerland

1. Start van de uitvoering van de Vlinderstrik;
2. Aanleg van de Groenzoom binnen het beschikbare budget en de gemaakte afspraken;
3. Overnemen van de ruimte voor ruimterechten van de provincie, waarmee de kwalitatieve inrichting van de Groenzoom wordt betaald;
4. Gemeentelijke inbreng leveren voor het Triangelpark;
5. Aanpassing van planvorming van het Hoeksepark en Annie M.G. Schmidtpark aan de beperkte beschikbaarheid van financiën.

Doelstelling 5. Het voor de gemeente optimaal inpassen van plannen van andere overheden

1. Vertegenwoordigen van de gemeente in projectteams en andere overlegvormen om de gemeentelijke belangen in te brengen en te bewaken in de verschillende projecten en initiatieven van andere overheden op Lansingerlands grondgebied;
2. Intensief begeleiden van de projecten A16/A13, ZoRo busbaan en Noordas, het verbreden N209, Randstad 380, Rotterdam The Hague Airport, Structuurvisie Buisleidingen, Hof van Delfland, Rottezoom, Parallelstructuur A12. Nagenoeg al deze ontwikkelingen en projecten zijn voor de gemeente van betekenis, vooral vanwege de invloed op het woon- en leefklimaat;
3. Volgen ontwikkelingen in buurgemeenten om te voorkomen dat belangen van Lansingerland worden geschaad.

Doelstelling 6. Ontwikkelen van locaties met een specifiek gemeentelijk belang

1. In 2012 verlaat de gemeentelijke organisatie de gemeentehuizen van Bergschenhoek, Bleiswijk, Berkel en Rodenrijs, en de dependances. De verkoop of herontwikkeling van de te verlaten panden vereist sturing op basis van de stedenbouwkundige randvoorwaarden;
2. Ontwikkelen van Bleizo tot een multimodaal vervoerknoppunt en een multifunctioneel werk- en voorzieningengebied. Er wordt een integraal ontwerp gemaakt inclusief kostenramingen en fasering. De Laan van Mathenesse wordt doorgetrokken en er wordt acquisitie gevoerd voor het aantrekken van leisure en bedrijvigheid;
3. Begeleiden aanvragen van ondernemers voor nieuwbouw en herstructurering van glas in het FES Oostland inclusief het actualiseren van het bestemmingsplan.

Doelstelling 7. Het toetsen en handhaven van (bouw)initiatieven

1. Wabo: Beoordelen omgevingsvergunningsaanvragen onderdeel bouwen met behulp van een nog vast te stellen toetsingsprotocol binnen de wettelijke termijnen. Bovendien vindt er een technische en juridische kwaliteitscontrole plaats;
2. APV: In 2011 zijn de werkprocessen vergunningverlening en handhaving nader onderzocht en overzichtelijk en inzichtelijk in beeld gebracht. In gebruik nemen nieuwe werkproces vanaf 1 januari 2012 bij APV-vergunningverlening;
3. Vroegtijdig signaleren en analyseren van op handen zijnde veranderingen in de regelgeving en de medewerkers daarop opleiden en trainen. Per 1 januari 2012 worden het Bouwbesluit, het Gebruiksbesluit en de Bouwverordening vervangen door het Bouwwerkbesluit. Hierin worden de bepalingen uit de drie eerdere regelingen aangepast aan Europese normen. In 2012 zullen naar verwachting tevens de asbestregels worden aangescherpt;
4. Uitbreiden van de gemeentelijke monumentenlijst tot 44 monumenten.

Doelstelling 8. Ter beschikking hebben van betrouwbare en statistische informatie

1. Periodiek actualiseren van bevolkingsgegevens, werkgelegenheidsgegevens, woningbouw, extramuralisatie, onderwijs, verhuizingen en uitkeringen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	7.663	7.285	8.559	7.231	6.673	6.672
Baten	1.574	2.553	2.755	2.736	2.736	2.736
Resultaat voor bestemming	-6.089	-4.732	-5.804	-4.495	-3.937	-3.936
Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-
Ottrekking reserves	511	113	1.605	-	-	-
Resultaat na bestemming	-5.578	-4.619	-4.199	-4.495	-3.937	-3.936

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015	
Toelichting grote mutaties					
Kapitaallasten van investeringen		127	138	157	170
Prijsstijgingen en hogere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)		-184	-268	-256	-293
		-57	-130	-99	-123

+ = voordeel / - = nadeel

Investeringen binnen programma

Niet van toepassing

Programma 11 - Duurzame Openbare Ruimte

Producten / trefwoorden 210.000 - Kunstwerken 210.100 - Beheer/onderhoud wegen, straten en pleinen 210.300 - Straatreiniging 210.400 - Gladheidsbestrijding 210.500 - Openbare verlichting 240.000 - Waterkering, afvalwatering en landaanwinning 540.100 - Kunst in de openbare ruimte 541.100 - Beheer Rijksmonumenten 550.000 - Natuurbescherming 560.000 - Beheer en onderhoud openbaar groen 721.000 - Afvalverwijdering en -verwerking 722.000 - Beheer en onderhoud riolering en rioolgemalen 723.200 - Ongediertebestrijding 724.000 - Lijkbezorging
Portefeuillehouder: Henk de Paepe
Commissie: Ruimte
Programma manager: Ruud de Prez

Wat willen we bereiken?

Hoofddoelstelling:

De openbare ruimte duurzaam beheren en de beleving van de openbare ruimte stimuleren

Doelstellingen:

1. Onderhouden van de openbare ruimte op onderhoudsniveau B (CROW);
2. Planvorming, onderhoud en beheer op het gebied van afvalwater, afstromend regenwater en grondwater;
3. Adviseren/toetsen op en uitvoeren/begeleiden van verkeerskundige situaties;
4. Coördineren van graafwerkzaamheden en vergunning verlenen voor wijzigingen in de ondergrondse infrastructuur;
5. Zorgdragen voor een prijs-, milieu- en klantbewuste inzameling van huishoudelijk afval;
6. Planmatig onderhouden van gemeentelijke accommodaties, sportvelden en begraafplaatsen;
7. Verder uitbouwen van de wijkgerichte en integrale aanpak;
8. Faciliteren van het parkmanagement voor bedrijventerreinen.

Waar staan we nu?

- Het te beheren areaal is de afgelopen jaren verder uitgebreid;
- De huidige doelstelling, beeldkwaliteit op onderhoudsniveau B, wordt over het geheel genomen in voldoende mate gerealiseerd;
- Het aantal meldingen over de openbare ruimte ligt momenteel op circa 7000 per jaar. Er is sprake van een geleidelijke groei;
- Uit de 'Leefbaarheid in Lansingerland, LEMON vervolgmeting 2011', opgesteld door RIGO komen de volgende resultaten naar voren over de ervaren leefbaarheid:

	2011	2007	Landelijk 2011
Woonomgeving	6,5	6,5	6,7
Groenvoorziening	6,1	6,0	6,6
Verkeersoverlast	5,8	6,2	6,1
Vervuiling	6,4	6,4	6,2
Veiligheidsgevoel	7,4	7,6	7,3

Met wie werken we samen?

- Provincie Zuid-Holland;
- Stadsregio Rotterdam;
- Omliggende gemeenten;
- Hoogheemraadschap van Delfland;
- Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard;
- Nutsbedrijven zoals Eneco, Stedin, Dunea, UPC, Ziggo, Gasunie etc.;
- Politie, Brandweer en overige hulpverleningsinstanties;
- Recreatieschap Rottemeren/ Groenservice Zuid-Holland;
- Fietsersbond;
- Diverse (bewoners)verenigingen op terrein van wijken, natuur, zwerfvuil, dieren en fietsen;
- Woningcorporatie 3B wonen;
- Gemeenschappelijke Regeling Groenzoom;
- Gemeenschappelijke Regeling Bleizo;
- Prisma/ Bedrijvenschap Hoefweg;
- Parkmanagement Oudeland.

Relevante lokale kaders

- Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) (2009-2013);
- Beheerplan Openbare Verlichting (2009-2012);
- Beheerplan Wegen (2009-2012);
- Beheerplan Belijning, bebording en straatmeubilair (2009-2012);
- Beheerplan Water (2009-2012);
- Groenbeheerplan (2009-2012);
- Speelbeheerplan (2008);
- Gebouwenbeheerplan (2009-2012);
- Waterplan Lansingerland Visiedeel (2010) en uitvoeringsplan(2011);
- Baggerplan gemeente Bergschenhoek (2004);
- Baggerplan gemeente Bleiswijk (2004);
- Baggerplan gemeente Berkel en Rodenrijs (2004);
- Visie op samenhangende ontwikkeling van groen en recreatiegebieden (2008);
- Kwaliteitsinstrumentarium infrastructuur Berkel en Rodenrijs (2004);
- Kwaliteitshandboek Civiele en Cultuurtechniek Bergschenhoek (2006);
- Beeldkwaliteit Stof- en Groenbestrijding op verharding (2009-2019);
- Mobiliteitsplan Lansingerland beweegt (2009);
- Uitvoeringsplan Verkeersveiligheid (2010).

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 1. Onderhouden van de openbare ruimte op onderhoudsniveau B (CROW)

1. Uitvoeren van de geldende beheerplannen (2009-2012);
2. Onderhoud en beheer van watergangen, civieltechnische kunstwerken en aan het waterplan gerelateerde werkzaamheden;
3. Uitmaken investeringsprogramma en aansluiten op andere projecten;

4. Invulling geven aan Beleidsvisie Beheer Openbare Ruimte (2012);
5. Meldingensysteem (SIM) verder uitbouwen en benutten;
6. Actualiseren beheerplannen (2013-2017), integraal en met meer wijkgerichte aanpak;
7. Opzetten wijksgewijze groenstructuur, opstellen kwaliteitshandboek openbare ruimte en baggerplan.

Doelstelling 2. Planvorming, onderhoud en beheer op het gebied van afvalwater, afstromend regenwater en grondwater

1. Uitvoeren planvorming, beheer, onderhoud en investeringen binnen het kostendekkingsplan van het GRP (2009-2013) en Waterplan;
2. Uitfaseren investeringsprogramma en aansluiten op andere projecten;
3. Uitvoeren inspecties en updaten beheerareaal van de riolering als opmaat voor nieuw GRP dat in 2013 wordt opgesteld;
4. Uitvoering geven aan het in 2011 uitgewerkte grondwatermeetplan (monitoring);
5. Opstellen meetplan riolering als basis voor monitoren riolering en riooloverstorten;
6. Feitenonderzoek samenwerken in de afvalwaterketen i.s.m. hoogheemraden en betrokken gemeenten en het hieraan fasegewijs uitvoering geven.

Doelstelling 3. Adviseren/toetsen op en uitvoeren/begeleiden van verkeerskundige situaties

1. Regionale samenwerking over beschikbaarheid overzicht wegafsluitingen;
2. Aanpakken van verkeersonveilige situaties.
3. Bestuurlijk vaststellen Beleidskader wegafsluitingen;
4. Bestuurlijk vaststellen Beleidskader bewegwijzering.

Doelstelling 4. Coördineren van graafwerkzaamheden en vergunning verlenen voor wijzigingen in de ondergrondse infrastructuur

1. Intensiveren overleg met nutsbedrijven;
2. Opstarten automatisering meldingensysteem (via internetloket);
3. Opstellen beleidskader kabels en leidingen (een protocol voor wijzigingen in de ondergrondse infrastructuur), mede gezien de WABO.

Doelstelling 5. Zorgdragen voor prijs-, milieu- en klantbewuste inzameling van huishoudelijk afval

1. Stimuleren van afvalscheiding gezien het positieve effect op de kosten en het milieu;
2. Stimuleren van klantbewuste inzameling door benoeming van concrete projecten;
3. Starten met afvalbeleidsplan (volgens de planning moet deze in 2013 worden opgesteld).

Doelstelling 6. Planmatig onderhouden van gemeentelijke accommodaties, sportvelden en begraafplaatsen

1. Uitvoeren Beheerplan Sportcomplexen Lansingerland, Beheer- c.q. exploitatieplan begraafplaatsen en Beheerplan Gebouwen (al deze plannen zijn in 2011-2012 ter bestuurlijke vaststelling). Tot die tijd zijn huidige beheerplannen (2009-2012) geldig;
2. Uitvoeren MeerJarenOnderhoudsprogramma's (MJOP's 2009-2018);
3. Actualiseren MIOP's (2009-2018) voor ruim 50 gebouwen;
4. Uitbesteden van het functioneel beheer voor 32 (sport en welzijn) voorzieningen in 18 gebouwen aan een Beheerfonds.

Doelstelling 7. Verder uitbouwen van de wijkgerichte en integrale aanpak

1. Betrekken van bewoners bij herinrichting van openbare ruimte, renovaties en reconstructies;

2. Organiseren van wijkshouwen (4) waarin burgers/ondernemers (politie, corporatie, brandweer en andere partners) kunnen aangeven hoe zij de huidige openbare ruimte ervaren;
3. Opzetten van intern kwaliteitssysteem/monitoring (reguliere schouwen, meetpunten, kennisdatabank etc.) waardoor beter inzicht ontstaat in de onderhoudskwaliteit per wijk.

Doelstelling 8. Faciliteren van het parkmanagement voor bedrijventerreinen

1. Faciliteren bij de uitvoering van parkmanagement voor Oudeland en Prisma;
2. Faciliteren bij de opzet van parkmanagement voor de BedrijfsInvesteringsZone (BIZ) Rodenrijs.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting20 15
Lasten	19.789	22.130	22.311	24.617	26.142	26.724
Baten	12.219	11.939	12.908	13.320	13.774	14.234
Resultaat voor bestemming	-7.570	-10.191	-9.403	-11.297	-12.368	-12.490
Toevoeging reserves	7.641	2.009	2.049	593	-	-
Onttrekking reserves	3.831	611	227	669	1.595	1.909
Resultaat na bestemming	-11.380	-11.589	-11.225	-11.221	-10.773	-10.581

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting2015
Toelichting grote mutaties				
Verwerken stelpost bezuiniging inkoopfunctie en beheerplannen		300	225	225
Kapitaallasten van investeringen		5	-25	-6
Opbrengst afvalstoffenheffing		34	37	85
Prijsstijgingen en hogere doorbelastingen apparaatskosten		-68	-126	-6
Mutaties reserves		-12	-8	-10
		259	103	288

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings binnen programma

Product	Omschrijving	Bedrag 2012
6.210.000	Vervanging bruggen 2011-2012	105.066
6.210.000	Vervanging duikers 2012	21.140
6.210.000	Vervanging beschoeiing 2012	39.637
6.210.000	Vervanging damwand hout/staal 2012	20.655
6.210.000	Vervanging stuwten 2012	5.725
6.210.000	Vervanging bruggen 2012	36.075
6.210.100	Randweg Oost	3.463.500

Product	Omschrijving	Bedrag 2012
6.210.100	Herinrichting gebied rondom kerk	500.000
6.210.100	Bijdrage onrendabele top parkeergarage	750.000
6.210.100	Herinrichting Noordersingel	923.166
6.210.100	Herinrichting Noord-Oost wijk zuid (BH)	85.000
6.210.100	Reconstructie Sterrenweg	372.192
6.210.100	Reconstructie Schiebroekseweg	61.954
6.210.100	De Warmoezerij	37.609
6.210.100	Reconstructie Esdoornlaan	39.723
6.210.100	Reconstructie Rhododendronstraat	13.681
6.210.100	Reconstructie Smaragd	60.810
6.210.100	Reconstructie Freesiastraat	24.582
6.210.100	Reconstructie Kompas	30.244
6.210.100	Reconstructie Lijsterbesdreef	20.489
6.210.100	Reconstructie Lelieweg	135.978
6.210.100	Reconstructie Pastoor Verburghweg	210.270
6.210.100	Parallelweg Laan van Koot	347.344
6.560.000	Park de Polder	360.000
6.560.000	Kunst Landscheidingspark	100.000
6.560.000	Landscheidingspark; opstallen	119.900
6.560.000	(totaal investering € 479.600)	359.700
6.560.000	Landscheidingspark; speelplaatsen - en toestellen	31.337
6.560.000	(totaal investering € 125.350)	94.013
6.560.000	Renovatie openbaar Groen 2012	30.500
6.560.000	Dorpspark Leeuwenkuil	325.000
6.722.000	Maatr VEP/WKS/vervanging riool wijk west Bleiswijk	285.377
6.722.000	Rioolvern. Berkel Midden en Berkel Noord (herinr)	64.058
6.722.000	Vervanging vrijverval riool 2011	37.750

Overzicht algemene middelen

Producten / trefwoorden
330.000 - Nutsbedrijven
913.100 - Beleggingen
914.000 - Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar
921.000 - Algemene uitkeringen
922.000 - Algemene baten en lasten
922.001 - Vermindering lokale regeldruk
922.100 - Algemene stelposten
930.000 - Uitvoering wet WOZ
940.000 - Lasten heffingen en invordering OZB
931.000 - Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers
932.000 - Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren
937.000 - Hondenbelasting
939.000 - Precariobelasting
940.100 - Lasten heffing en invordering hondenbelasting
940.900 - Precariobelasting
960.000 - Saldo kostenplaatsen
980.000 - Mutaties reserves
Portefeuillehouder: Werner ten Kate
Commissie: Algemeen Bestuur
Programma manager: Jaap van Prooijen

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen toegelicht. Dit zijn inkomsten die niet specifiek toe te rekenen zijn aan een bepaald programma, maar waarmee uiteindelijk de saldi van de programma's 1 tot en met 11 kunnen worden gedekt. In de staat van Baten en Lasten (hoofdstuk 4.1) is de (financiële) samenhang tussen de programma's en algemene dekkingsmiddelen weergegeven.

De algemene dekkingsmiddelen zijn:

Lokale heffingen

Lokale heffingen (waarvan de besteding niet gebonden is) zijn heffingen waarbij geen sprake is van een duidelijke relatie tussen de gemeentelijke dienstverlening en de belasting.

De gemeente Lansingerland kent de volgende niet - bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen:

bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Onroerende - zaakbelasting	10.109	10.431	11.166	11.423	11.709	11.996
Hondenbelasting	199	195	198	203	203	203
Precariobelastingen (KN 2010, Maatr. 14)			80	80	80	80
Totaal	10.308	10.626	11.444	11.706	11.992	12.279

Overigens zijn de rioolrechten en de afvalstoffenheffing voorbeelden van lokale heffingen waarvan de besteding wel is gebonden. Dergelijke heffingen worden op de betreffende programma's als baten verantwoord. Voor verdere informatie wordt u verwezen naar de paragraaf 'lokale heffingen'.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Het gemeentefonds vormt de grootste inkomstenbron voor gemeenten. Twee factoren bepalen de uitkering aan een gemeente:

- De totale omvang van het gemeentefonds. De omvang hangt af van de algemene groei en van taak- en andere veranderingen. Het gemeentefonds is gekoppeld aan de rijksuitgaven. Als het Rijk meer uitgeeft, gaat het gemeentefonds ook omhoog en omgekeerd.
- Het aandeel van een gemeente in de totale omvang van het gemeentefonds. Dit aandeel hangt af van de zogenaamde verdeelmaatstaven. Het aantal inwoners is een voorbeeld van een verdeelmaatstaf. In totaal zijn er circa 50 verdeelmaatstaven.

Het Rijk en de medeoverheden (waaronder de VNG) zijn overeengekomen om, met ingang van 2012, de normeringssystematiek "samen de trap op en samen de trap af" weer toe te passen. Voor de jaren 2009 tot en met 2011 was deze buiten werking gesteld.

De berekening van de algemene uitkering in deze begroting hebben wij gebaseerd op de in juni verschenen circulaire van het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties (junircirculaire 2011).

bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Algemene uitkering	37.842	39.923	42.798	42.793	42.390	41.075
Vorgenomen bezuiniging op RUD's			-167	-273	-347	-328
Totaal	37.842	39.923	42.631	42.520	42.043	40.747

De hogere raming 2012 en volgende jaren, ten opzichte van 2011, zijn met name het gevolg van:

- (positieve) Accres ontwikkelingen 2012 - 2015;
- Meer inwoners en woningen (zie uitgangspunten bij Kadernota 2011 / hoofdstuk 11, blz. 63) en leerlingen VO;
- Nieuwe Decentralisatie - Uitkeringen (DU), met ingang van 2012, waaronder DU CJG (€ 1,23 mln.).

De lagere algemene uitkering met ingang van 2014, ten opzichte van 2013, zijn onder andere het gevolg van het wegvallen van de bijdrage opruimen explosieven. Deze regeling loopt vooralsnog van 2010 tot en met 2013.

Dividend

Hiertoe behoren de aandelen en daaraan verbonden dividenden die niet tot één van de programma's behoren. Het overzicht van de deelnemingen van de gemeente Lansingerland met daarachter de geraamde dividenden ziet er als volgt uit:

bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Eneco Holding	2.991	2.380	2.380	2.380	2.261	2.261
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	38	27	27	27	27	27
Totaal	3.029	2.407	2.407	2.407	2.288	2.288

De raming dividend Eneco over 2010 bedraagt 100% van de laatst bekende uitkering. Dit betreft de dividenduitkering 2009 die op 15 september 2010 is vastgesteld in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Eneco Holding N.V. De lagere raming, met ingang van 2011, vloeit voort uit de VJN /

Kadernota 2011 (paragraaf 9.2 ontwikkelingen: punt 3, blz. 49). De verdere verlaging, met ingang van 2014, vloeit voort uit de Kadernota 2011 (paragraaf 9.6 maatregelen: punt 4, blz. 59).

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat naast de lasten die verband houden met het afsluiten van geldleningen grotendeels uit de opbrengsten uit bespaarde rente van de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en het renteresultaat (saldo van de kostenplaats kapitaallasten). Voor de uitgangspunten omtrent financiering wordt verwezen naar de paragraaf Financiering en Treasury.

De geraamde bedragen aan baten (opbrengsten) staan in onderstaand overzicht:

bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	7.037	6.803	6.547	6.278	5.958	5.958
Saldo kostenplaats kapitaallasten	3.216	1.955	2.030	1.980	2.269	2.269
Totaal	10.253	8.758	8.577	8.258	8.227	8.227

Overige algemene dekkingsmiddelen

De overige algemene dekkingsmiddelen bestaan hoofdzakelijk uit:

- De baten en lasten die betrekking hebben op de waardering van onroerende zaken in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Overigens is de OZB-opbrengst, die van de WOZ-waarden wordt afgeleid, verantwoord bij lokale heffingen;
- De algemene stelposten die voortvloeien uit de toekomstige groei, maar nog niet specifiek op het betreffende product/programma konden worden geraamd;
- De post onvoorzien.

De geraamde algemene stelposten en de post onvoorzien staan in onderstaand overzicht:

bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Post onvoorzien	44	50	50	50	50	50
Stelposten:						
Areaal - uitbreiding (openbare ruimte)		578	834	1.073	1.073	1.073
Lagere lasten inkoopfunctie (restant)		-57	-	-	-25	-25
Bezuiniging beheerplannen (restant)		-260	-	-80	-155	-155
sub totaal stelposten		311	884	1.043	943	943
Totaal	44	311	884	1.043	943	943

Toelichting op de post onvoorzien

Jaarlijks wordt een bedrag van € 50.000 geraamd voor onvoorzienbare lasten (zie kadernota 2010). Dit maakt het mogelijk om in het begrotingsjaar onvoorzienbare (dus niet begrote) uitgaven, die onontkoombaar zijn en onuitstelbaar, op te vangen. Voorstellen hieromtrent zullen, indien deze zich voordoen, separaat aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Leegstand nieuwbouw gemeentehuis

In de loop van 2012 wordt het nieuwe gemeentehuis in gebruik genomen. Omdat ten tijde van het samenstellen van de begroting 2012 - 2015 nog niet bekend is of en zo ja wie het nog leegstaande gedeelte van het nieuwe gemeentehuis (circa 1.000 M2) gaat huren zijn de kosten en opbrengsten met betrekking tot de leegstand op een afzonderlijk product verantwoord.

Hieronder staan de baten en lasten met betrekking tot de leegstand gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
<i>Lasten</i>						
Toegerekende huisvestingskosten			292	351	349	347
Budget interne verbouwing (tbv verhuur)			80			
sub totaal lasten			372	351	349	347
<i>Baten</i>						
Huuropbrengst (leegstand)			100	100	100	100
Per saldo netto lasten			272	251	249	247

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	3.866	789	3.184	3.368	3.131	3.491
Baten	65.413	62.593	65.227	64.972	64.757	63.842
Resultaat voor bestemming	61.547	61.804	62.043	61.604	61.626	60.351
Toevoeging reserves	5.217	982	1.196	1.068	1.024	982
Ottrekking reserves	7.558	2.409	1.792	4.522	1.497	3.327
Resultaat na bestemming	63.888	63.231	62.639	65.058	62.099	62.696

Toelichting op grote mutaties in het meerjarenbeeld

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Toelichting grote mutaties				
Hogere Algemene uitkering	2.672	2.773	2.523	1.514
OZB	354	414	475	551
Kapitaallasten van investeringen	-896	-102	-18	-453
Renteresultaat	-246	-369	-242	-155
Prijsstijgingen en lagere / hogere doorbelastingen kostenplaatsen (apparaatskosten)	371	-299	233	-82
Kosten leegstand gemeentehuis	-272	-251	-249	-247
Verwerking stelpost prijsstijgingen (o.g.v. Kadernota 2011) naar producten - andere programma's	-614	-515	-690	-457
Mutaties reserves	775	812	915	1.118
	2.144	2.463	2.947	1.789

+ = voordeel / - = nadeel

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Algemene uitkering	239	-	-	-	-	-
Lokale heffingen	896	888	1.098	958	904	914
Dividend	367	183	391	399	399	402
Financieringsfunctie	21	21	20	20	21	21
Overig	1.125	277	1.126	1.345	1.244	1.240
Saldo kostenplaatsen	1.218	629-	499	596	515	864
Post onvoorzien	-	50	50	50	50	50
Subtotaal lasten	3.866	790	3.184	3.368	3.133	3.491
Algemene uitkering	41.778	40.304	42.631	42.520	42.042	40.747
Lokale heffingen	10.309	10.627	11.467	11.728	12.015	12.301
Dividend	3.029	2.414	2.414	2.414	2.295	2.295
Financieringsfunctie	10.253	9.248	8.376	7.889	7.985	8.072
Overig	44	-	13	94	93	100
Saldo kostenplaatsen	-	-	326	326	326	326
Subtotaal baten	65.413	62.593	65.227	64.971	64.756	63.841
Resultaat voor bestemming	61.547	61.803	62.043	61.603	61.623	60.350
Toevoeging reserves	5.217	982	1.196	1.068	1.024	982
Onttrekking reserves	7.558	2.409	1.792	4.522	1.497	3.327
Resultaat na bestemming	63.888	63.230	62.639	65.057	62.096	62.695

3. Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Een deel van de inkomsten van de gemeente betreffen de gemeentelijke heffingen. Deze gemeentelijke heffingen bestaan uit belastingen, rechten en leges. In de praktijk bestaat er tussen de begrippen rechten en leges nauwelijks meer onderscheid. Het zijn rechten die worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege een bestuursorgaan verstrekte diensten. Er staat voor de burger een tegenprestatie tegenover. Deze relatie is er met belastingen niet.

Sommige heffingen hebben de wettige plicht om de kosten te dekken, zoals de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Ook de tarieven voor 2012 maken deel uit van deze paragraaf. De vermelde tarieven zijn nog voorlopig. De gemeenteraad stelt de definitieve tarieven vast in de raadsvergadering van december 2011.

In de kadernota 2011 is aangegeven dat voor 2012 rekening gehouden wordt met een prijscompensatie van 2 % en voor de jaren daarna voorlopig 0%. Deze percentages zijn ook voor de belastingen, rechten en leges gehanteerd tenzij anders is vermeld.

Het verloop van de opbrengst uit lokale heffingen kan als volgt worden weergegeven:

bedragen x € 1.000

Opbrengs lokale heffingen	Jaarrekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
OZB woningen	6.071	6.327	6.695	6.828	6.990	7.153
OZB niet-woningen	4.038	4.104	4.471	4.595	4.719	4.843
Afvalstoffenheffing	6.781	7.003	7.378	7.556	7.752	7.948
Rioolheffing	3.997	4.224	4.584	4.819	5.073	5.339
Begrafenisrechten (lijkbezorging)	272	239	240	240	240	240
Leges burgerzaken	547	635	642	642	642	642
Leges bouw	1.069	2.185	2.404	2.404	2.404	2.404
Hondenbelasting	199	195	198	203	203	203
Marktgeden	69	91	97	102	108	107
Precariobelasting	-	-	80	80	80	80
Totaal	23.043	25.003	26.789	27.469	28.211	28.959

Ontwikkeling gemeentelijke woonlasten 2012

Onderstaande tabel geeft een indicatie van de hoogte van de gemeentelijke belastingaanslag 2012 voor een 'gemiddelde' woning met een WOZ - waarde van € 301.000 tegen € 295.000 in 2011.

bedragen x € 1,-

	Aanslag 2011	Aanslag 2012	% stijging
OZB - woningen	289,69	295,58	2,00%
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishoudens)	358,56	367,56	2,50%
Rioolheffing	191,40	200,76	4,87%
Totaal	839,65	863,90	2,87%

In het vervolg van deze paragraaf wordt op elk van de heffingen nader ingegaan. De tariefsmutaties worden daar nader toegelicht.

Vergelijking gemeentelijke woonlasten 2010 en 2011

Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert jaarlijks een zogeheten "Atlas van de lokale lasten". In deze atlas wordt een overzicht gegeven van de gemeentelijke

woonlasten. Daarbij wordt weergegeven wat het gemiddelde bedrag is dat een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde woning in een gemeente betaalt aan OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing. De duurste gemeente voor het jaar 2011 (was ook al in 2010) is de gemeente Blaricum met een gemeentelijke woonlast van € 1.165. De goedkoopste gemeente is net als in 2010 Zevenaar met een gemeentelijke woonlast van € 480. De gemiddelde woonlasten van alle gemeenten bedragen € 671.

In de ons omringende gemeenten zijn de gemiddelde gemeentelijke woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in 2011 als volgt:

bedragen x € 1,-

Gemeenten	Gemeentelijke woonlasten		
	2010	2011	% stijging
Delft	710	720	1,41%
Pijnacker - Nootdorp	715	740	3,50%
Rijnwoude	720	760	5,56%
Rotterdam	620	625	0,81%
Zuidplas (vm kern Zevenhuizen)	851	808	-5,05%
Zoetermeer	652	680	4,29%
Lansingerland	825	840	1,82%

Het COELO publiceert in de atlas ook een tarievenoverzicht. Dit tarievenoverzicht is hieronder opgenomen en aangevuld met de gegevens van Lansingerland.

	Laagste 2011	Gemiddelde 2011	Hoogste 2011	Lansinger- land 2011	Vershil tov gemiddelde
OZB-woningen (eigenaar)	0,0412%	0,0992%	0,1916%	0,0982%	99%
OZB-niet woningen (eigenaar/gebruiker)	0,0761%	0,3408%	0,7192%	0,2945%	86%
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuish.)	24,00	269,00	400,00	358,56	133%
Rioolheffing	44,00	172,00	469,00	191,40	111%
Hondenbelasting (1e hond)	25,00	58,01	117,70	64,32	111%
Woonlasten	480,00	671,00	1.165,00	825,00	123%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemeente Lansingerland qua OZB - tarieven nog onder het landelijk gemiddelde blijft. De tarieven voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting liggen boven het gemiddelde.

Op het eerste gezicht lijkt het alsof de totale woonlasten in tegenspraak is met de hoogte van de tarieven. Qua woonlasten is Lansingerland duurder dan het gemiddelde van Nederland terwijl de tarieven zich rond het landelijk gemiddelde bewegen. Dit wordt veroorzaakt door de gemiddelde WOZ - waarde waar het COELO van uitgaat.

Omdat Lansingerland in het dichtbevolkte westen van Nederland ligt, is de WOZ - waarde ten opzichte van het landelijk gemiddelde een stuk hoger.

Onroerend-zaakbelastingen (OZB)

Er zijn twee soorten OZB: de eigenarenbelasting en de gebruikersbelasting. Voor woningen is er alleen een eigenarenbelasting. Voor niet-woningen (bedrijfspanden, maar bijvoorbeeld ook gronden) is er een eigenaren- én een gebruikersbelasting.

Jaarlijks bepaalt de gemeente de waarde van de onroerende zaak, de zogeheten WOZ²-waarde.

² Wet Waardering Onroerende Zaken

Lansingerland kent een tariefsdifferentiatie voor woningen en niet-woningen. De tarieven voor niet-woningen liggen hoger dan voor de woningen. Dit is een politieke keuze en het gevolg van verschillen in waardeestijging tussen woningen en niet-woningen tijdens de diverse hertaxatierondes. Door de tariefsdifferentiatie wordt het gevolg van dit verschil in waardeestijging verminderd en kan de lastendruk gelijk verdeeld blijven. Tariefsdifferentiatie tussen woningen en niet - woningen wordt in heel Nederland toegepast.

Landelijke ontwikkelingen

De maximering van de stijging van de OZB is met ingang van 1 januari 2008 afgeschaft. Dit betekent dat gemeenten een stukje autonomie hebben teruggekregen.

VNG en kabinet zijn het er echter over eens dat het schrappen van de limitering van de OZB niet mag leiden tot een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk. In verband hiermee is een macronorm ingesteld. De ontwikkeling van de lokale lasten zal worden gevolgd en zo nodig onderwerp vormen van bestuurlijk overleg. Het Rijk kan in geval van overschrijding van de macronorm ingrijpen door correctie op het volume van het gemeentefonds.

Tarieven 2012

Op grond van de uitgangspunten in de kadernota 2011 is in de begroting 2012 rekening gehouden met een macro - opbrengst stijging van 2 % (inflatiecorrectie).

Dit betekent overigens niet dat de ozb - tarieven daardoor met 2 % zullen stijgen.

Want bij de berekening van het ozb - tarief wordt een correctie toegepast voor de waardeontwikkeling van het onroerend goed binnen de gemeente. Bij een stijging van de totale WOZ - waarde van de bestaande WOZ - objecten daalt het ozb - tarief en bij een waardedaling van de totale WOZ - waarde stijgt het ozb - tarief. Hierdoor blijft de ozb - opbrengst uit het bestaande areaal aan WOZ - objecten gehandhaafd.

Naar verwachting zal bij de hertaxatie, per 1 januari 2012 (op basis van de peildatum 2011), sprake zijn van een waardedaling van het onroerend goed. Dit heeft dan tot gevolg dat de ozb - tarieven zullen stijgen. Maar hoe de waardeontwikkeling ook zal zijn, macro beperkt de stijging van de ozb - lastendruk zich tot 2 %.

In de raadsvergadering van december 2011 zullen de nieuwe tarieven worden vastgesteld.

Ozb - tarieven	Tarief 2010	Tarief 2011	Tarief 2012
Eigenaar (woning)	0,0934%	0,0982%	na uitkomst hertaxatie
Eigenaar (niet woning)	0,1593%	0,1635%	idem
Gberukter (niet - woning)	0,1277%	0,1310%	idem

De geraamde ozb - opbrengst voor 2012 is als volgt opgebouwd:

Opbrengst ozb	Raming 2011	Prijscom- pensatie (2%)	Nieuwbouw 2011	bedragen x € 1,-
				Raming 2012
Woningen Eigenaren	6.405.095	128.102	162.250	6.695.447
Niet - woningen Eigenaren	2.547.591	50.952	61.000	2.659.543
Gebruikers	1.735.011	34.700	42.000	1.811.711
Totaal	10.687.697	213.754	265.250	11.166.701

De totale ozb - opbrengst is opgenomen in de programmabegroting 2012 - 2015 (jaarschijf 2012). De opbrengstraming voor nieuwbouw woningen in 2011 is gebaseerd op de realisatie van 550 woningen x een gemiddeld aanslagbedrag van € 295 (op basis van WOZ - waarde € 300.000). Wat betreft nieuwbouw niet-woningen is uitgegaan van een toename van € 37,5 mln. getaxeerde waarde.

In het college programma is aangegeven dat de jaarlijkse raming van ozb - opbrengsten transparanter worden gemaakt voor wat betreft bestaand onroerend goed en nieuwbouw.

In het voorstel tot vaststelling van de ozb - tarieven 2012 zullen de in deze begroting gehanteerde uitgangspunten voor nieuwbouw worden afgezet tegen de dan bekende gegevens.

Afvalstoffenheffing

Iedere gemeente heeft de plicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen binnen haar grondgebied. De gemeente kan hiervoor een afvalstoffenheffing instellen. Dit is in Lansingerland het geval. Er bestaan afzonderlijke tarieven voor een - en meerpersoonshuishoudens.

Tarieven

De beleidslijn voor de hoogte van de afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid. De gecontracteerde dienstverlening door Irado bepaalt voornamelijk de hoogte van de afvalstoffenheffing. Dit contract loopt nog tot en met 2015. Het tarief voor 2012 stijgt met 2,5%. De tariefsstijging valt hoger uit dan de prijscompensatie van 2 %, op grond van de kadernota 2011, omdat uitgaven van de kwijtscheldingen (afvalstoffenheffing) nog steeds toenemen. De uitgaven van de kwijtscheldingen worden, overeenkomstig de beleidslijn, doorberekend in tarieven.

bedragen x € 1,-

Afvalstoffenheffing	Tarief 2010	Tarief 2011	Tarief 2012	% stijging
Eenpersoonshuishoudens	282,72	286,92	294,12	2,50%
Meerpersoonshuishoudens	353,28	358,56	367,56	2,50%

Rioolheffing

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

In november 2008 is het GRP voor de planperiode 2009 - 2013 voor Lansingerland vastgesteld. Dit plan bevat:

- Een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater en een aanduiding van het tijdstip waarop die voorzieningen naar verwachting aan vervanging toe zijn.
- Een overzicht van de in de door het plan bestreken periode aan te leggen of te vervangen rioleringsvoorzieningen.
- Een overzicht van de wijze waarop deze voorzieningen worden beheerd.
- De gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen en van de in het plan aangekondigde activiteiten.
- Een overzicht van de financiële gevolgen van de in het plan aangekondigde activiteiten.
- De nieuwe gemeentelijke watertaken.

Tarieven

Uitgangspunt is dat de kosten voor de rioleringsvoorzieningen 100% worden gedekt uit de rioolheffing. Als heffingsgrondslag wordt aangehouden een vast bedrag per 500 m³ waterverbruik, met een maximum van 10.000 m³.

In het kostendekkingsplan voor het GRP 2009 - 2013 is uitgegaan van een ingroeivariant naar dit kostendekkende tarief gedurende 10 jaar. In het GRP is aangegeven welke tarieven er gehanteerd

worden. Op basis van de ingroeivariant heeft de raad besloten het tarief bovenop de inflatie jaarlijks met 2,87% te verhogen. Op basis hiervan kan het tarief van de rioolheffing als volgt in beeld worden gebracht.

bedragen x € 1,-

Rioolheffing	Tarief 2010	Tarief 2011	Tarief 2012	% stijging
Woningen	183,36	191,40	200,76	4,87%

Het GRP zal periodiek worden geëvalueerd om te zorgen dat de kostendekkendheid van het rioolrecht gehandhaafd blijft. Dit gebeurt voor het eerst in 2012.

Lijkbezorgingrechten

Per 1 januari 2009 zijn de lijkbezorgingrechten geharmoniseerd.

Voor 2012 worden de tarieven conform de uitgangspunten in de Kadernota 2012 met 2 % verhoogd.

Leges burgerzaken

De opbrengsten van de leges burgerzaken zijn als volgt in beeld te brengen:

bedragen x € 1,-

Opbrengst leges burgerzaken	Jaarrekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Leges burgerlijke stand	42.098	36.283	36.646	36.646	36.646	36.646
Leges basisadm. persoonsgegevens	32.133	40.138	40.539	40.539	40.539	40.539
Leges reisdocumenten	265.059	308.560	311.646	311.646	311.646	311.646
Leges rijbewijzen	201.184	244.278	246.721	246.721	246.721	246.721
Leges naturalisatie	6.130	6.060	6.121	6.121	6.121	6.121
Totaal	546.604	635.319	641.673	641.673	641.673	641.673

Conform de uitgangspunten in de Kadernota 2011 is de opbrengst leges burgerzaken, met betrekking tot de producten en diensten van burgerzaken, verhoogd met 2%.

Leges bouwvergunningen

De leges van de bouwvergunningen mogen de 100% kostendekkendheid niet overschrijden.

Dit uitgangspunt is in de meerjarenbegroting ook telkens aangehouden. In 2011 is de legesberekening aangepast. Als gevolg van het vergunningsvrij bouwen en de invoering van de WABO -> meer werk voor minder legesplichtige activiteiten en een degressief tarief. De tarieven van de bouwleges zullen voor 2012 worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 2%.

Hondenbelasting

Tarieven

De tarieven zullen voor 2012 worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 2 %. De hondenbelasting voor het houden van één hond zal in 2012 € 66.60 bedragen, terwijl de aanslag voor twee honden € 93.12 wordt. De aanslag voor een geregistreerde kennel wordt € 199,80.

Controle

In het voorjaar van 2009 is een plan opgesteld om het hondenbezit te controleren. In het najaar van 2010 is begonnen met de controles. Per jaar wordt 35% van elke voormalige gemeente gecontroleerd, zodat in drie jaar tijd de gehele gemeente gedaan is. Als gevolg van de gehouden controles is de opbrengst hondenbelasting gestegen.

Marktgelden

Per 1 januari 2012 worden de tarieven conform de gestelde kaders met 2% verhoogd.

Daarnaast wordt in gevolgen maatregel 9, verhogen kostendekkendheid (KN 2010) de marktgelden de komende jaren opgetrokken om te komen tot een 100% kostendekking in 2014.

Zie onderstaand overzicht van baten - en lasten van het product markt:

bedragen x € 1,-

Markt	Jaarrekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	76.485	100.506	136.185	138.366	138.764	139.755
Baten	68.556	91.475	97.440	102.490	107.540	107.450
Saldo	7.929	9.031	38.745	35.876	31.224	32.305
Dekkingspercentage	90%	91%	72%	74%	77%	77%

Precariobelasting

In de Kadernota (KN) 2010 is opgenomen dat, met ingang van 2012, precario wordt geheven voor uitstallingen op / boven gemeentegrond. De geraamde opbrengst bedraagt € 80.000 (maatregel 14 KN 2010 / opbrengst en kosten precariobelasting). Wij zullen uw raad vóór eind van het jaar een uitgewerkt voorstel voorleggen.

Kwijtscheldingen

De (werkelijke en geraamde) lasten in het kader van kwijtscheldingen van gemeentelijke belastingen en heffingen staan vermeld in onderstaand overzicht.

bedragen x € 1,-

Kwijtscheldingen	Jaarrekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Afvalstoffenheffing	142.441	110.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Rioolheffing	112.073	60.000	120.000	120.000	120.000	120.000
Totaal	254.514	170.000	270.000	270.000	270.000	270.000

De hogere lasten in het kader van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn verwerkt bij de bepaling van de tarieven voor 2012.

Verordering Bedrijven Investeringszone (BIZ) Bedrijvenpark Rodenrijs

In de raadsclusus van september hebben wij uw raad een voorstel gedaan tot invoering van de verordening Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Bedrijvenpark Rodenrijs.

De ondernemers op het Bedrijvenpark Rodenrijs hebben de gemeente verzocht om, per 1 januari 2012, een BI - zone op het bedrijvenpark in te voeren. Op grond van de verordening gaat de gemeente over tot het innen van een heffing, die in de vorm van een BIZ - bijdrage wordt uitgekeerd aan de Stichting.

Recente ontwikkelingen

De Hoge Raad heeft op 9 september 2011 geoordeeld dat gemeenten geen leges (meer) mogen heffen voor een Nationale Identiteitskaart (NIK). Het arrest van de Hoge Raad is per direct van kracht en heeft gevolgen voor de geraamde opbrengst van leges burgerzaken. De financiële effecten hiervan zijn niet meer verwerkt in deze begroting. Voor 2011 zullen deze effecten meegenomen worden bij de Najaarsnota 2011. Voor 2012 en volgende jaren zullen deze betrokken worden bij de Kadernota 2012.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandsvermogen heeft tot doel aan te geven in hoeverre de gemeente Lansingerland in staat is om financiële risico's op te vangen en welke methode wordt gebruikt voor de bepaling van het risicoprofiel. Deze paragraaf weerstandsvermogen bestaat uit vier onderdelen, namelijk:

- Het risicoprofiel en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit;
- De beschikbare weerstandscapaciteit;
- De relatie tussen de benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Nieuwe ontwikkelingen.

Het risicoprofiel betreft de verzameling van alle financiële risico's binnen de gemeente Lansingerland. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om risico's in financiële zin af te dekken.

Risicoprofiel

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Lansingerland heeft een risico-inventarisatie uitgevoerd op al haar activiteiten. Per risico is geanalyseerd welke maatregelen al zijn genomen en welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Op deze wijze zijn risico's beheersbaar gemaakt.

Aanpak

De gemeente Lansingerland in het kader van het risicomanagement een jaarlijkse risico-inventarisatie op al de gemeentelijke activiteiten uitgevoerd. Dit risicoprofiel vormt de basis voor deze paragraaf weerstandsvermogen.

Alle risico's en maatregelen zijn systematisch in kaart gebracht en beoordeeld en vastgelegd in een Risicomanagement Informatie Systeem. Per risico is geanalyseerd welke maatregelen al zijn genomen en welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Op deze wijze zijn risico's beheersbaar gemaakt. Een deel van de risico's is niet (kosteneffectief) af te dekken door maatregelen en zal, als zij zich voordoen, financiële gevolgen hebben voor de gemeente. Voor deze risico's is een benodigd weerstandsvermogen berekend.

Risico's

Wanneer al de risico's zich tegelijkertijd in hun maximale omvang zouden voordoen, is hiermee een bedrag gemoeid van € 128 miljoen (absoluut maximum).

Het totaal van de geïnventariseerde risico's is als volgt te verdelen naar risico's voor de algemene dienst en risico's voor de grondexploitaties.

Algemene dienst	€ 41 miljoen
Grondexploitaties	€ 87 miljoen

De tien grootste risico's (zowel positieve als negatieve) zijn allemaal gerelateerd aan de grondexploitatie. Omwille van de vertrouwelijkheid van deze informatie worden deze risico's hier niet nader genoemd.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van het risicoprofiel van de gemeente Lansingerland kan worden bepaald hoeveel middelen nodig zijn om alle risico's te kunnen opvangen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk én in hun maximale omvang zullen voordoen. Door deze benadering kan op een verantwoorde manier de benodigde weerstandscapaciteit worden berekend.

De grootte van risico's zijn na identificatie ingeschat middels het benoemen van een kans en een gevolg (kwantificering). Op basis van de ingevoerde risico's is de risicosimulatie uitgevoerd. Op basis van deze simulatie kan (met een zekerheidspercentage van 90%) gesteld worden dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van afgerond €25.660.000.

Daarom wordt de benodigde weerstandscapaciteit gesteld op deze € 25.660.000.

De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt te verdelen over de Algemene Dienst en de Grondexploitaties:

Algemene dienst	€ 3,0 miljoen
Grondexploitaties	€ 22,6 miljoen

De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van de grondexploitaties is toegenomen ten opzichte van de vorige inventarisatie in het kader van de P&C-cyclus (jaarrekening 2010). Dit is voornamelijk het gevolg van een hogere kansinschatting van slechtere marktomstandigheden voor de grondexploitaties. Voor de algemene dienst is sprake van een afname van de benodigde weerstandscapaciteit. Dit is voornamelijk het gevolg van het in de kadernota 2011 en begroting 2012 verwerken van een lager verwacht dividend van Eneco (risico kan hierdoor worden afgeraamd) en het in de begroting verwerken van de lager verwachte opbrengsten voor de huidige locaties van de gemeentehuizen (risico kan hierdoor worden afgeraamd).

Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit is het totaal aan beschikbare middelen (in €) om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. De weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een bedrag. Dit bedrag zal gebruikt worden bij de berekening van het weerstandsvermogen. Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's (verhoudingsgetal).

De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende drie componenten:

- Eigen vermogen;
- Onbenutte belastingcapaciteit;
- Post onvoorzien;
- Stille reserves

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de op de balans opgenomen (bestemmings)reserves. Voor de reserves geldt dat niet alle reserves op de balans kunnen worden meegeteld, omdat sommige bestemmingsreserves al een dekkingsmiddel vormen in de meerjarenbegroting. Alleen de bestemmingsreserves waarvan de bestemming zonder financieel gevolg kan worden gewijzigd tellen mee in de bepaling van de weerstandscapaciteit. Het grootste deel van het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve. Het volume van deze reserve neemt de komende jaren toe door toevoeging van de overschotten van de begroting. Dit is ook nodig om het weerstandsvermogen op peil te houden en is in lijn met de financiële beleidsuitgangspunten van onze gemeente. Het verloop is zichtbaar in de tabel op de volgende pagina.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en heffingen (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en de gemeentelijke leges) maximaal te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de huidige belastingtarieven in de gemeente Lansingerland. Voor de maximale belastingtarieven wordt uitgegaan van de normen voor het zogenaamde artikel 12-beleid. Een gemeente met een artikel 12-status staat onder financiële curatele van het Rijk als gevolg van een structureel slechte financiële situatie. Deze gemeenten moeten hun tarieven eerst verhogen tot een "redelijk peil eigen heffingen" willen zij in aanmerking kunnen komen voor extra Rijkssteun. De actuele normen voor dit artikel 12-beleid worden omschreven in de circulaire van het Gemeentefonds. De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil in belastingopbrengst tussen de (fictieve) maximale opbrengst en de werkelijke opbrengst. Ten opzichte van de begroting 2011 is de onbenutte belastingcapaciteit toegenomen omdat het Rijk het drempelpercentage OZB voor de toelating tot artikel 12 heeft verhoogd.

Post onvoorzien

De derde component in de weerstandscapaciteit vormt de ruimte in de begroting voor onvoorziene gebeurtenissen. Hiermee wordt de post in de begroting bedoeld die in noodgevallen ingezet kan worden voor het opvangen van risico's. In de begroting van de gemeente Lansingerland bedraagt de post onvoorzien € 50.000.

Stille reserves

De gemeente Lansingerland heeft een aantal stille reserves en voor een aantal grondexploitaties wordt een positief resultaat verwacht. Deze stille reserves zijn echter niet altijd direct te realiseren door directe verkoop van de objecten die een stille reserve kennen. Voorzichtigheidshalve wordt bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit met deze 'stille reserves' en nog niet gerealiseerde positieve resultaten op grondexploitaties geen rekening gehouden.

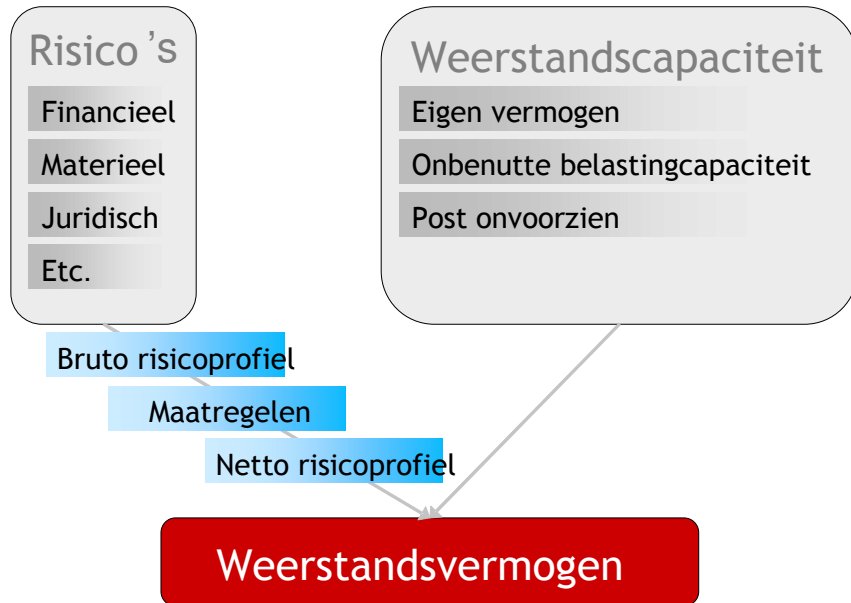
Samenvattend beschikt de gemeente Lansingerland over de volgende weerstandscapaciteit:

bedragen x € 1.000

	peildatum			
	31-dec-12	31-dec-13	31-dec-14	31-dec-15
Algemene reserve	14.001	14.369	15.810	15.582
Algemene reserve grondexploitaties	-	-	-	-
sub - totaal algemene reserves	14.001	14.369	15.810	15.582
Egalisatiereserve groei	0	0	0	0
Reserve grondprijzen	1.500	1.500	1.500	1.500
reserve Boterdorpseweg	1.250	1.250	1.250	1.250
Reserve projecten (bestemd)	3.014	2.814	2.814	2.814
sub totaal bestemmingsreserves	5.764	5.564	5.564	5.564
Onbenutte belastingcapaciteit	3.204	3.204	3.204	3.204
Post onvoorzien	50	50	50	50
Totale weerstandscapaciteit	23.019	23.187	24.628	24.400
benodigde weerstandscapaciteit 2010/2011	25.662	25.662	25.662	25.662
ratio weerstandsvermogen	0,90	0,90	0,96	0,95
betekenis	matig	matig	matig	matig

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.



De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen per 31 december 2012.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{EUR 23.019.000}}{\text{EUR 25.662.000}} = 0,90$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen dient te worden vastgesteld welke ratio de gemeente Lansingerland nastreeft. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel. Deze waarderingstabel is in samenwerking met de Universiteit van Twente tot stand gekomen en een veel gebruikte norm bij gemeenten. De onderstaande normtabel geeft een waardering van de berekende ratio:

Tabel 2: Normtabel waardering weerstandsvermogen

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De gemeente Lansingerland streeft ernaar de impact van de risico's te minimaliseren. Dit betekent dat een weerstandsvermogen wordt nagestreefd dat ten minste voldoende is. Dat betekent een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 met als waardering "C".

Voor een voldoende weerstandsvermogen is € 25.662.000 tot € 35.926.000 noodzakelijk. De ratio van de gemeente Lansingerland is 0,90. Dit valt in waardering D wat duidt op een matig weerstandsvermogen. Door de komende jaren een storting te doen in de algemene reserve groeien we verder toe naar een voldoende weerstandsvermogen. Door de huidige onzekere tijden voor wat betreft overheidsfinanciën en de woningmarktontwikkelingen is een toename van de risico's de komende jaren niet uit te sluiten. Het verder versterken van het weerstandsvermogen naar de in de nota risicobeleid genoemde lange termijn norm van 1,2 heeft dus blijvende prioriteit.

Kanttekening bij het bepaalde weerstandsvermogen

Via een applicatie voor risicomanagement worden de geïdentificeerde risico's financieel vertaald. Deze applicatie berekend op basis van een inschatting van kansen en financiële impact een benodigd weerstandsvermogen. De kansberekening vindt plaats met een betrouwbaarheidspercentage van 90%. De kansberekening houdt in dat de applicatie zeer veel scenario's doorrekenet van kansen en risicobedragen. Uitgangspunt hierbij is dat niet alle risico's zich (gelijktijdig) zullen voordoen.

Belangrijke kanttekening bij deze wijze waarop de risico's worden vertaald is dat via het weerstandsvermogen niet het volledige bedrag voor het risico wordt gereserveerd. Stel dat het risico op grondprijzdaling 50% is en het maximale risico is € 20,0 miljoen aan minder opbrengsten, dan wordt in het weerstandsvermogen geen rekening gehouden met € 20,0 miljoen, maar met het meest waarschijnlijke bedrag tussen € 0 en € 20,0 miljoen bij een kans op voordoen van het risico van 50%. Dit bedrag is dus lager. Als het risico zich dan daadwerkelijk voordoet en voor het maximale bedrag, dan is hiervoor geen volledige dekking binnen het weerstandsvermogen.

3.3 Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Lansingerland bezit in de openbare ruimte kapitaalgoederen zoals wegen, riolering, openbare verlichting, kunstwerken, water, bebording/belijning/straatmeubilair, speelvoorzieningen en kunst/monumenten. Daarnaast heeft de gemeente een vastgoedportefeuille van gemeentelijke accommodaties, sportvelden en begraafplaatsen in beheer en bezit.

Een duurzaam beheer en onderhoud van al deze kapitaalgoederen is nodig om het kapitaal in stand te houden en kapitaalvernietiging te voorkomen. Bij de vaststelling van de beheerplannen (2009-2012) is bepaald dat de gemeente planmatig beheert en onderhoudt op onderhoudskwaliteit B (volgens CROW-normen).

Investerings

Er is nadrukkelijk gewerkt aan het opnemen van een realistischer planning van de investeringen in de MIP. Dit is gedaan door de planning van de investeringen zorgvuldig af te zetten tegen de haalbaarheid. Bovendien werd in eerdere jaren vaak het volledige investeringsbedrag opgenomen in één jaar, terwijl het project in meerdere jaren uitgevoerd zou worden. In de begroting is nu de fasering over meerdere jaren opgenomen. Hierdoor is het realiteitsgehalte van het MIP vergroot.

Uiteraard zullen we bij jaarafsluiting een onderhandenwerkpositie hebben. Dit zal echter in tegenstelling tot voorgaande jaren niet leiden tot het een overschot op de kapitaallasten, omdat hier in de begroting rekening mee is gehouden door het faseren van de investeringen. Van belang is tevens dat er aan het eind van het jaar sterk gestuurd wordt op het zo mogelijk afsluiten van kredieten. Immers bij niet tijdige afsluiting worden er in het daarop volgende jaar geen kapitaallasten berekend, waardoor er een overschot optreedt ten opzichte van de geraamde kapitaallasten.

Om beter over de voortgang te kunnen rapporteren starten we in dit jaar met een projectenoverzicht. In dit overzicht zijn de bestuurlijk relevante projecten uit de MIP voor 2012 opgenomen. Bij voorjaarsnota, najaarsnota en jaarrekening zullen wij u over het verloop van deze projecten informeren.

In onderstaand overzicht is in beeld gebracht wat de huidige planning is:

	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal investeringen	15,81	16,48	18,75	9,54	7,65

Grote projecten 2012

Sportzaal Lijsterlaan
Vervanging bruggen 2011/2012
Herinrichting Planetenweg-Oostersingel
Herinrichting Oranjebuurt
Reconstructie Munnikenweg
Herinrichting Zeeheldenbuurt
Herinrichting Dorpsstraat
Renovatie groen 2011 + 2012
Maatregelen VEP/VWS Bergschenhoek
Maatregelen VEP/VWS West Bleiswijk
Aansluiting ongerioleerd Molenweg
Vervangen pompen-datatransmissie drukriolering

Beheerplannen

De huidige beheerplannen hebben betrekking op de periode 2009 - 2012. Het GRP heeft als planperiode 2009 - 2013. Eind 2011 en 2012 worden gebruikt om de beheerplannen te actualiseren, zodat de raad in het najaar van 2012 hierover integraal kan besluiten (voor het GRP is besluitvorming in najaar 2013 voorzien, omdat dit gekoppeld is aan tariefstelling rioolheffing op basis van het nieuwe GRP). De nieuwe plannen zullen gericht zijn op de planperiode 2013 - 2017. Nadruk zal liggen op integraliteit en wijksgewijze benadering. In dezelfde periode zal een goed beheerplan bouwkundige kunstwerken worden opgesteld. In de huidige planperiode ontbreekt deze. Dit plan zal integraal met de andere plannen aangeboden worden.

Wegen

In 2012 wordt er weer behoorlijk gewerkt aan onze openbare buitenruimte. We doen het 'gewone' onderhoudswerk aan wegen, trottoirs en voetpaden maar het zwaartepunt ligt bij het integraal beheer van de openbare ruimte. Hierbij wordt verharding, groen, kabels en leidingen, riolering en verlichting integraal in samenhang vervangen en heringericht zodat het gebied weer 30 jaar 'mee kan'. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld voor de onderhoudsprojecten voor het volgend jaar. Wij hanteren een systeem waarbij in één jaar het plan wordt voorbereid (ontwerp/bestek/aanbesteding) en in het volgend jaar het werk wordt uitgevoerd. Het beleid is gebaseerd op de wettelijke eisen, landelijke onderhoudsnormen en financiële dekking, zodat verantwoord en efficiënt beheer en onderhoud wordt uitgevoerd.

In het beheerplan is de volgende prioritering opgenomen:

- Riolering heeft de grootste prioriteit
- Wegvakonderdelen worden uit oogpunt van efficiency zoveel mogelijk geclusterd;
- In de planning is rekening gehouden met de bouw van scholen, de oplevering van de VINEX-gebieden en de aanleg/vervanging van riolering

Bij de prioritering wordt op vier belangrijke kwaliteitsthema's gelet: ten eerste veiligheid, vervolgens duurzaamheid (technische levensduur van de weg), comfort en aanzien.

De laatste 3 jaren raakten er door de stevige winters landelijk kilometers wegdek beschadigd door de vorst. In Lansingerland bleef de vorstschade aan de wegverharding beperkt.

Activiteiten voor 2012

De activiteiten voor het de onderhoudswerkzaamheden zijn onder te verdelen in:

- klein dagelijks onderhoud, gericht op het in goede staat houden;
- regulier groot onderhoud, gericht op het in goede staat brengen;
- rehabilitatie, vervangen van materialen zonder het profiel te wijzigen;
- reconstructies, vervangen van materialen waarbij het profiel wordt gewijzigd.

Om de twee jaren wordt er visuele inspecties uitgevoerd om te kwaliteit van de wegen te monitoren.

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Het kostendekkingsplan van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is leidend voor de investeringen en het groot en klein onderhoud dat jaarlijks wordt uitgevoerd aan de riolering. De noodzakelijke inkomsten moeten worden opgebracht door de inwoners en bedrijven door middel van de rioolheffing (100% kostendekking). Uitvoeringsmaatregelen uit het GRP die van belang zijn voor de verbetering van de waterkwaliteit maken intussen ook integraal onderdeel uit van kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterplan Lansingerland.

Met inachtneming van verbetering waterkwaliteit en het moeten inlopen op in voorgaande periode opgelopen achterstanden zijn de volgende prioriteiten voor de komende jaren:

1. aansluiten van nog niet gerioleerde panden en glastuinbouwbedrijven in overeenstemming met de aansluitplannen van de drie kernen;
2. in gemengde rioolstelsels het hydraulisch vergroten van riolering, aanleg bergbezinkleiding en aanpassen/verplaatsen riooloverstorten (maatregel basisinspanning en waterkwaliteitsspoor);
3. automatisering, renovatie en (eventueel) hydraulisch vergroten van verouderde drukrioleringssystemen in de buitengebieden (aangelegd in de jaren 80);
4. inlopen achterstanden op het gebied van preventief onderhoud (rioolreiniging), rioolinspecties en databeheer.

De VNG en de Unie van Waterschappen hebben afspraken gemaakt die gericht zijn op doelmatiger en efficiënter afvalwaterketenbeheer. In onze regio zijn feitenonderzoeken gestart met het zoeken naar oplossingen voor verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen. De gemeente Lansingerland participeert in de twee feitenonderzoeken van de twee hoogheemraadschappen en de gemeenten uit de regio.

Activiteiten voor 2012

De activiteiten voor de gemeentelijke watertaken zijn onder te verdelen in:

- dagelijks beheer en onderhoud, gericht op het verhelpen van storingen en verstoppingen;
- frequente reinigen en inspectie, gericht op het in goede staat houden (incl. inhaalslag);
- plaatselijke reparaties n.a.v. storingen en/of inspecties;
- onderzoek en monitoren (o.a.: evaluatie/tussenbalans GRP, meetplan riolering, basisrioleringsplan kern B&R, meetplan en monitoren grondwater)
- investeringen

Het gepland noodzakelijk preventief onderhoud, onderzoek en monitoren ligt achter op planning van het GRP. Voorgaande periode is slechts volstaan met reiniging en inspectie van vrijvervalriolen als gevolg van geconstateerde knelpunten en noodzakelijk onderzoek voor de afstemming met andere (geplande) projecten. Voor 2012 staat een inhaalslag gepland.

Gebouwen

De gemeente Lansingerland heeft circa 85 gebouwen voor sterk uiteenlopende doelgroepen zoals basisonderwijs, sport, welzijn en objecten voor eigen gebruik (gemeentehuizen en werven). Ook strategische aankopen maken deel uit van de gebouwenportefeuille.

Activiteiten voor 2012

1. Uitvoeren Beheerplan Sportcomplexen Lansingerland, Beheer- c.q. exploitatieplan begraafplaatsen en Beheerplan Gebouwen (al deze plannen zijn in 2011 ter bestuurlijke vaststelling). Tot die tijd zijn huidige beheerplannen (2009-2012) geldig.
2. Uitvoeren MeerJarenOnderhoudsprogramma's (MJOP's 2009-2018)
3. Actualiseren MJOP's (2009-2018) voor ruim 50 gebouwen;
 1. Uitbesteding van het functioneel beheer voor 32 (sport en welzijn) voorzieningen in 18 gebouwen aan een Beheerfonds;
4. Onderhouden van gemeentelijke accommodaties, sportvelden en begraafplaatsen.

3.4 Paragraaf Financiering en Treasury

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Treasury houdt zich bezig met risico's die samenhangen met alle huidige en toekomstige kasstromen. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte, als uit de mutaties van de bestaande portefeuilles zoals (vervroegde) aflossingen, herfinanciering en renteaanpassing.

Wet en regelgeving

Per 1 januari 2009 is de wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) aangepast, daarin zijn bepalingen opgenomen inzake het financieringsbeleid van openbare lichamen. Januari 2007 heeft de Raad van de gemeente Lansingerland de Financiële verordening gemeente Lansingerland vastgesteld, waarin onder andere de kaders zijn beschreven ten behoeve van treasury. Deze vastgestelde kaders en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn verwerkt in het Treasurystatuut Lansingerland. Om daarnaast in te kunnen spelen op lopende ontwikkelingen en de renterisico's alsmede een betere beheersing op het meerjarige beeld te krijgen is er de nota rentebeleid 2010.

- Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido)
- Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo)
- Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)
- Financiële verordening Lansingerland (2007)
- Treasurystatuut (2010)
- Nota rentebeleid (2010)

Treasurybeleid

Primair richt het treasurybeleid zich op het waarborgen van financiële continuïteit door het resultaat en vermogen te beschermen tegen financiële risico's en de organisatie financierbaar te houden. Deze bescherming vindt plaats door de renterisico's en risico's uit financiële posities te onderkennen, waar mogelijk te vermijden en te spreiden. Vertaald in doelstellingen:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het renterisico beperken en een zo gunstig mogelijk renteresultaat behalen binnen de kaders van de gemeentewet, de wet fido, de wet Ruddo respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit treasurystatuut.

Bovenstaande doelstellingen leiden tot het zo nauwkeurig mogelijk op elkaar afstemmen van opgenomen en uitgezette gelden. Er wordt actief gebruik gemaakt van wettelijke mogelijkheden om passende financieringslasten te bewerkstelligen. Dit resulteert in het maximaal betrekken van de kasgeldlimiet bij financieringsbeslissingen vanwege de flexibiliteit en lagere huidige rente van kortlopende geldleningen. Ook worden gelden alleen aangetrokken in euro's zodat er geen valutarisico's ontstaan.

Rentevisie

De rentevisie van de gemeente Lansingerland is gebaseerd op de rentevisie van minimaal twee financiële instellingen. In onderstaand overzicht vindt u de rentevisie van 4 gerenommeerde banken voor de korte en langere termijn weergegeven. De gemeente Lansingerland baseert zich in haar beslissingen op het gemiddelde.

Kortlopende financiering

In onderstaande tabel worden de verwachtingen van de 3-maandseuribor van 4 gerenommeerde banken weergegeven. Euribor is de rente waartegen 57 Europese banken bereid zijn leningen in euro's tegen elkaar te verstrekken. De hoogte van de Euribor hangt mede af van de economische omstandigheden zoals de groei van de economie en de hoogte van de inflatie. De Euribor rentetarieven worden in de financiële wereld ook gebruikt voor het vaststellen van de rentes voor allerlei afgeleide producten zoals hypotheken.

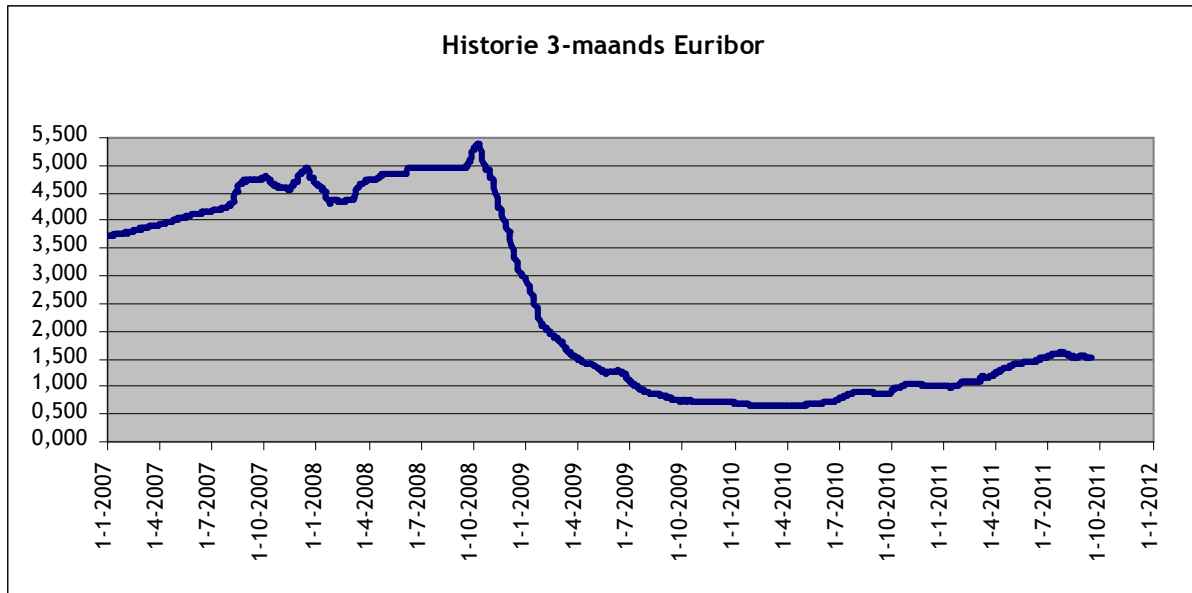
3-maands Euribor	9 september 2011	13 juli 2011
Actuele rente	1,53%	1,6%
Visie over 3 maanden		
ING	1,50%	1,80%
Rabobank	1,50%	1,55%
ABN AMRO	1,70%	1,80%
Dexia	1,60%	1,80%
Gemiddelde	1,58%	1,74%
Visie over 12 maanden		
ING	2,30%	2,30%
Rabobank	1,71%	2,15%
ABN AMRO	1,80%	2,50%
Dexia	1,60%	2,20%
Gemiddelde	1,85%	2,29%

Langlopende financiering

De financieringsbehoefte van de gemeente geldt niet alleen voor kortlopende leningen. In het kader van herfinanciering van de leningportefeuille juist ook op de langlopende financiering. In onderstaande tabel een uitwerking van de rentevisie op dit type lening.

10-jaars Swap	9 september 2011	13 juli 2011
Actuele rente	2,64%	3,18%
Visie over 3 maanden		
ING	2,90%	3,25%
Rabobank	2,50%	3,00%
ABN AMRO	2,70%	3,30%
Dexia	2,80%	3,30%
Gemiddelde	3,18%	3,23%
Visie over 12 maanden		
ING	3,40%	3,70%
Rabobank	3,30%	3,60%
ABN AMRO	3,40%	3,90%
Dexia	3,20%	3,65%
Gemiddelde	3,33%	3,71%

De renteontwikkeling kent nog steeds een grillig verloop en wordt sterk beïnvloed door de Europese monetaire ontwikkelingen. Sinds 2007 kende de 3-maands Euribor een stijging die op het hoogste punt bijna 5,4% bedroeg. Direct na de aanvang van de kredietcrisis daalde de rente tot een ongekend dieptepunt. In de zomer van 2009 werd de 1% grens doorbroken, de laagste stand werd genoteerd eind maart 2010. Sindsdien is er stabilisatie en rond de zomer 2010 zijn er de eerste tekenen van een lichte toename. Vervolgens is de kortlopende rente gestegen boven de 1,5% en lopende de prognose over het verloop voor de korte en middenlange termijn fors uiteen onder druk van de economische wisselingen. Voorlopig lijkt het erop dat het geraamde percentage van 2% voor het korte geld volstaat.



Risicobeheer

Bij het risicobeheer staat het risicoprofiel van de gemeente ten aanzien van treasury centraal. De risico's vallen in de volgende soorten uiteen:

- Renterisico's op vaste en vlottende schuld (opgenomen geld)
- Koersrisico's (koersontwikkelingen financiële activa)
- Kredietrisico's (uitgezet geld)
- Liquiditeitsrisico's
- Valutarisico's.

Daarnaast worden de benodigde gegevens ten behoeve van de toezichthouder opgenomen als de berekening van de kasgeldlimiet en de rente risiconorm. In het jaarverslag wordt in deze paragraaf ingegaan op de realisatie hiervan.

Renterisico op kortlopende schuld: de kasgeldlimiet

Het renterisico op kortlopende schuld wordt beoordeeld aan de hand van de kasgeldlimiet als percentage van het begrotingstotaal. Volgens de wet Fido mag de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal kasgeldlimiet niet overschrijden. Het doel van de kasgeldlimiet is het voorkomen dat fluctuaties in korte rente (schulden < 1 jaar) direct een grote impact hebben op de rentelasten in het exploitatiejaar. De kasgeldlimiet voor gemeenten heeft een omvang van 8,5% van het begrotingstotaal. Deze wordt gedefinieerd als alle lasten op de begroting vóór verdeling van de reserves. De omvang van de verwachte kasgeldlimiet voor de jaren 2012 tot en met 2015 is in onderstaande tabel weergegeven.

Bedragen x € 1.000,-

	2012	2013	2014	2015
Begrotingstotaal	150.729	133.318	128.134	158.407
Toegestane kasgeldlimiet	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet in bedrag	12.812	11.332	10.891	13.465

De netto vlottende schuld mag deze kasgeldlimiet niet overschrijden.

Vanuit de programmarekening 2007 t/m 2010 zijn de volgende berekeningen te maken:

Bedragen x € 1.000,-

	2010	2009	2008	2007
Vlottende schuld	57.502	96.828	45.945	91.301
Vlottende middelen	42.522	21.904	36.888	34.369
Netto vlottende schuld	14.980	74.924	9.057	56.932

Per 31 december 2009 was de netto vlottende schuld hoger dan de kasgeldlimiet. Aanleiding hiervan is dat er veel gefinancierd werd door middel van kortlopende leningen vanwege de ongekend lage rentestand. Daarnaast wordt het mede veroorzaakt door teruglopende inkomsten vanuit de grondexploitatie. Per ultimo 2010 blijven wij als gevolg van de nodige maatregelen weer binnen de kasgeldlimiet.

Renterisico op vaste schuld: de renterisiconorm

In het kader van de wet Fido wordt jaarlijks de renterisiconorm vastgesteld. Het doel van de renterisiconorm is het spreiden van de rentetypische looptijden van de leningenportefeuille waardoor tevens bereikt wordt dat mogelijke renterisico's in tijd gespreid worden. De rentetypische looptijd is te omschrijven als de periode totdat renteherziening of herfinanciering plaatsvindt.

De renterisiconorm wordt bepaald op 20% van de op 1 januari bestaande omvang van het begrotingstotaal. De omvang van de verwachte renterisiconorm 2012 tot en met 2015 is in onderstaande tabel weergegeven.

*Bedragen * € 1.000,-*

Renterisiconorm	2011	2012	2013	2014
Verwacht begrotingstotaal	150.729	133.318	128.134	158.407
Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20	20	20	20
Renterisiconorm	30.146	26.664	25.629	31.681

De genoemde bedragen houden in, dat er jaarlijks maximaal voor bovengenoemde bedragen geherfinancierd mag worden.

Koersrisico's

Op de balans van de gemeente komen geen posten voor waarop een koersrisico van toepassing. Daarnaast bestaat momenteel noch de behoefte noch aanleiding om hierin veranderingen door te voeren. Verder geldt dat, in geval het zou spelen, het treasurystatuut in de artikelen 5 en 6 kaders aangeeft om eventuele risico's op dit gebied te beheersen

Kredietrisico's

De gemeente Lansingerland loopt zelf ook risico bij het verstrekken van gelden. Afhankelijk van het type instelling kan een zeker risico worden bepaald. De verstrekte leningen kunnen verdeeld worden in verstrekte leningen en garantstellingen.

Kredietrisico's op verstrekte geldleningen verwacht per 1 januari 2012

Bedragen x € 1.000,-

Risicogroep	Zekerheden	Restantschuld
Woningbouwcorporaties	Ja	5.484
Vereniging	Ja	17
Hypotheek ambtenaren	Ja	18
Overig	Nee	430
Totaal		5.949

Garantstellingen en borgstellingen

Aan diverse verenigingen en enkele bejaardencentra zijn garantstellingen en waarborgen afgegeven voor betalingsverplichtingen van door deze verenigingen en instellingen aangetrokken langlopende financieringen. Deze financieringen zijn door onze gemeente gewaarborgd in het kader van het maatschappelijk belang van de daarmee gemaakte investeringen. Daarnaast zijn achtervang overeenkomsten afgesloten met de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Deze borgstellingen hebben betrekking op het aantrekken van vaste langlopende leningen door woningstichtingen in het kader van (her)financiering van al bestaande gewaarborgde geldleningen. Nieuwe kapitaaluitbreidingen van woningcorporaties worden door hen zelf aangetrokken met een borgstelling in de vorm van een achtervang overeenkomst tussen de gemeente en het WSW. In 2009 is een overeenkomst gesloten met het WSW, waarbij de gemeente Lansingerland als achtervang dient voor leningen van het WSW ten behoeve 3B-Wonen. Deze is gemaximeerd tot € 100 mln.

Ook worden en zijn er gemeentegaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Dit staat ook bekend onder de naam Hypotheekfonds Nederlandse Gemeente (HNG). Zij staat borg voor de verstrekking van hypotheekleningen aan particulieren en dienen te voldoen aan bepaalde eisen. Ook met dit fonds zijn achtervang overeenkomsten afgesloten. Jaarlijks neemt het totale bedrag aan gewaarborgde geldleningen af met de door particulieren gedane aflossingen. Per 1 januari 2011 verschuift deze achtervang geheel naar het rijk. Dit geldt echter alleen voor nieuwe hypothecaire leningen. Voor al afgesloten hypothecaire leningen blijft de gemeente de achtervang. Het risico zal in de loop van de jaren dus afnemen.

Per 1 januari 2012 bedraagt het totaal van gewaarborgde geldleningen naar verwachting € 241.218.000,-. Dit is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Restantschuld per 01-01-2012
Borgstelling garantiefonds WSW	100.000
Borgstellingen gemeentepersoneel	1.092
Borgstellingen onderwijsinstellingen	18.320
Borgstellingen overige instellingen	3.139
Borgstellingen particulieren	18.972
Totaal	141.523

Liquiditeitsrisico's

Liquiditeitsrisico's doen zich voor als afwijkingen ontstaan ten opzichte van de liquiditeitsplanning. Het tempo van uitvoering van grondexploitaties en de realisatie van de meerjaren investeringsplanning bepalen in belangrijke mate of dit risico zich voordoet. Bij belangrijke afwijkingen kunnen de financieringslasten hoger uitvallen. Het risico kan gereduceerd worden door de informatievoorziening voor de treasury op te nemen in het systeem van planning en verantwoording. Het voorzien in tijdige en juiste informatie vanuit de organisatie is voor het functioneren van de treasury van essentieel belang. Zo werken we met een meerjarige liquiditeitsprognoses wat mogelijkheden biedt effectief gebruik te maken van de kasgeldlimiet en te berekenen in hoeverre er langlopende leningen aangetrokken moeten worden.

Valutarisico's

Zowel de afgelopen jaren als voor de komende jaren is de aanname dat dit risico zich niet voor doet of gaat doen. Er worden uitsluitend leningen o/g en uitzettingen in euro's gedaan en er worden geen garanties verstrekt anders dan in euro's.

Eventuele valutarisico's die voortvloeien uit operationele transacties in vreemde valuta worden door de gemeente direct ingedekt door middel van een termijntransactie in die betreffende valuta als de (cumulatieve) tegenwaarde hoger is dan € 50.000.

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De gemeente Lansingerland gaat zijn zesde jaar in. Daarmee is de organisatie in een fase gekomen waarin de echte fusieactiviteiten achter de rug zijn. We zullen komend jaar onze intrek nemen in het nieuwe gemeentehuis.

De huidige ontwikkelingsfase van de gemeente vraagt om een stip aan de horizon als het gaat om organisatieontwikkeling. In 2012 zullen we hiervoor de kaders neer zetten. De belangrijkste ontwikkeling hierbij is de verdere groei naar een regiegemeente.

We blijven ook in 2012 op de financiën letten. Getuige de Kadernota “De voorlopige balans, er is voorlopig balans” zijn we in 2011 zijn we in rustiger vaarwater beland, Tegelijkertijd weten we dat de effecten van de rijksbezuinigingen en de decentralisatiekortingen nog niet bekend zijn. We houden alle hensen aan dek om een financieel gezond beeld te houden.

De invoering van het concept Antwoord© vergt de nodige aanpassingen van onze automatisering en niet in de laatste plaats van de werkprocessen. In 2011 is hiervoor het nodige werk verzet, daar gaan we in 2012 mee verder.

Met al deze ontwikkelingen samen kunnen we een goede dienstverlening leveren aan bedrijven en burger.

Wat willen we bereiken?

Planning & control

Om een organisatie op koers te houden en de noodzakelijke bezuinigingen te realiseren is een goed werkend systeem van planning & control een belangrijke randvoorwaarde; hieruit vloeit immers informatie voort die het college nodig heeft om het dagelijkse bestuur van de gemeente vorm te geven.

Dit gaan we doen in 2012 en verder

- In samenwerking met de raad verder verbeteren van het P&C-instrumentarium, zodat de raad meer handvatten heeft om te sturen.
- Het realiseren en bewaken van voorgenomen bezuinigingen.
- Uitvoeren van verbetervoorstellen van accountant en rekenkamer, waaronder het beschrijven van de AO/IC.
- Het verder verbeteren en optimaliseren van periodieke managementinformatie.
- Scherper sturen op risico's en bijbehorende beheersmaatregelen door een duidelijkere koppeling te maken tussen het risicomanagement en de doelstellingen van Raad, college en ambtelijk apparaat.

Personeelsvoorziening en organisatieontwikkeling

In de begroting van 2011 is een reeks van bezuinigingen ingezet op personeel en organisatie. De maatregelen die we het afgelopen jaar hebben toegepast zullen we ook in 2012 inzetten om optimale sturing te kunnen geven aan de formatieomvang en de personele lasten.

De organisatie blijft kritisch naar mogelijkheden zoeken om nog efficiënter te werken en alleen daar externen in te zetten waarbij het gaat om tijdelijke inzet die onvermijdelijk is, bijvoorbeeld om een wettelijke deadline te halen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gekozen voor uitbesteding in plaats van inhuur zodat er een duidelijke resultaatverplichting is. Daar waar alleen inhuur mogelijk is, zal door een scherpe inkoop een goed tarief afgesproken worden. Dit beleid is in 2011 reeds ingezet.

Bij de organisatieontwikkeling richten wij ons op de groei naar een regiegemeente. Daarnaast hebben de vastgestelde speerpunten uit het onderzoek “Speerpunten organisatieontwikkeling” onze aandacht.

In een kleine organisatie die werkt in regie is kennis en kwaliteit van medewerkers zeer belangrijk. De uitkomst van de keuzes op het gebied van regie kan gevolgen hebben voor omvang van de formatie van de organisatie. De discussie hierover zal worden gevoerd na de vaststelling van de kaders voor de regieorganisatie.

Hoewel enig personeelsverloop gezond is, mag kennis niet op grote schaal verdwijnen. In principe is bezuiniging op de kwaliteit van ambtenaren ongewenst, dus opleidingsbudgetten willen wij op peil houden. Bovendien draagt een goed opleidingsprogramma bij aan een verdere professionalisering van onze organisatie.

Dit gaan we doen in 2012 en verder

- Bewaken van de bezuinigingstaakstelling op de formatie en inhuur.
- Uitvoeren van efficiëntie maatregelen en voorbereiden van outsourcing.
- Ontwikkeling medewerkers: we steken in op versterking van de kwaliteit van de medewerkers met als doel een verbetering van de kwaliteit van dienstverlening en advisering en groeien naar een regiegemeente.
- Het opstellen van een lange termijn organisatie-ontwikkelplan (inclusief de groei naar een regiegemeente) en het maken van de eerste stappen uit dit plan.
- Uitvoeren van het programma juridische kwaliteitszorg: een systeem om planmatig te toetsen of onze organisatie juridisch in control is. Op het programma staat onder andere de screening van de algemene voorwaarden van de gemeente, het inkoopbeleid en contractbeheer en onze verzekeringspositie, dossiervorming en het publicatiebeleid.

Inkoop en aanbestedingen

De inkoop van de gemeente Lansingerland heeft al de nodige verbeterlagen achter de rug. Toch ligt er ook voor het komende jaar nog voldoende uitdagingen in de verdere ontwikkeling. Doelstellingen hiervan zijn onder andere om de afgesproken taakstellingen op het gebied van inkoop te realiseren, te blijven voldoen aan de rechtmatigheidseisen en aan onze ambities op het gebied van duurzaamheid.

Een open houding naar het bedrijfsleven houdt ook in dat de gemeente haar eigen aanbestedingen tijdig kenbaar maakt en het lokale bedrijfsleven een kans biedt om mee te dingen. We zoeken naar een modus die werkbaar is voor bedrijfsleven en gemeente, waarbij de administratieve lasten voor beide partijen niet zwaarder worden. Alle contracten met externe leveranciers worden nagelopen waarbij het niet vanzelfsprekend is voor dezelfde leverancier te kiezen na afloop van een contract. Vermindering van het aantal leveranciers en daardoor ook de hoeveelheid facturen zal een continu streven zijn.

Dit gaan we doen in 2012 en verder

- Verder versterken van de inkoopfunctie.
- Doorvoeren van leveranciersmanagement, inclusief een reductie van het aantal facturen.
- Professionaliseren van contractmanagement.
- Waar mogelijk en wenselijk (doelmatig en efficiënt) samenwerken met andere organisaties op het gebied van inkoop voor zover de bestaande samenwerkingsverbanden met Rotterdam en omliggende gemeentes onvoldoende mogelijkheden bieden.

Huisvesting

In 2012 zullen we onze intrek kunnen nemen in het nieuwe gebouw. De eerste helft van het jaar staat dan ook in het teken van de op handen zijnde verhuizing en de inrichting van de nieuwe huisvesting.

Daarnaast zal ook de verdere samenvoeging van de werven tot één werf vorm krijgen.

Dit gaan we doen in 2012 en verder

- Voorbereiden en uitvoeren van de verhuizing naar de nieuwe huisvesting.
- Samenvoegen van de laatste twee gemeentewerven.
- Digitaliseren van alle archieven en het doorvoeren van digitaal werken om met zo min mogelijk papier naar het nieuwe gemeentehuis te verhuizen.

Communicatie

Doelstelling is dat communicatie vast onderdeel is van alle beleidsprocessen in de organisatie.

Dit gaan we doen in 2012 en verder

- Planmatige pilot(s) met interactieve beleidsvorming. Eerste ervaringen opdoen met verdergaande vormen (meedenken en beslissen).
- Verder inbedden van communicatie in de beleidsprocessen.
- Zorgdragen voor meer aandacht in de media voor Lansingerland.

- De gebiedscommunicatie verder uitbouwen.
- Vernieuwen van de website: onze website voldoet niet meer aan de nieuwe eisen van sociale media en burgerparticipatie. In 2012 gaan wij de website hieraan aanpassen.
- Inzetten van sociale media voor de gemeente Lansingerland.
- Blijven ontwikkelen naar hoogwaardige uitvoering van crisiscommunicatie.

Informatievoorziening en ICT

Anno 2012 is er vrijwel geen proces in de gemeentelijke bedrijfsvoering te vinden waarbij informatievoorziening geen rol speelt. Door over de juiste informatie op het juiste moment te beschikken kunnen we onze dienstverlening intern en extern verbeteren en zijn we in staat om door te groeien richting fase 4 van Antwoord© in 2012. Om dit te kunnen realiseren is het nodig om als gemeente in grote lijnen een visie te hebben op waar welke processen zich afspelen en wat daar in grote lijnen voor informatie bij nodig is (de informatiebehoefte).

De nationale overheid heeft een aantal basisregistraties benoemd, die samen een stelsel van basisregistraties gaan vormen. Als gemeente zijn wij verplicht om de basisregistraties in te voeren. Voor de basisregistratie geldt het principe: eenmalige opslag, meervoudig gebruik (“een overheid die niet naar de bekende weg vraagt”). De basisregistraties vormen een belangrijk fundament voor de gegevenshuishouding en invoering ervan vraagt veel van de organisatie.

Dit gaan we doen in 2012 en verder

- We continueren de ondersteuning en verdere uitbouw van de (elektronische) dienstverlening (meer doen met elektronische dienstverlening).
 - o Onderdeel hiervan is het elektronisch verstrekken van documenten aan burgers & bedrijven (inclusief elektronische handtekening).
 - o We willen onze producten binnen de gemeente integraal behandelen. De invoering van zaakgericht werken waardoor de stroom van producten/diensten door de gemeente integraal kan worden gevolgd en bewaakt vormt hiervan een belangrijk onderdeel. De komende jaren kunnen steeds meer producten elektronisch aangevraagd worden.
- Actualiseren en implementeren van het informatiebeveiligingsbeleid (zowel de fysieke als de ICT-component)
- We gaan door met het invoeren van de basisregistraties, met name:
 - o Verdergaand gebruik van de reeds ingevoerde basisadministraties (eenmalig opslaan, meervoudig gebruiken).
 - o Verplichte afname van gegevens uit GBA/BAG voor alle andere basisregistraties zoals bijvoorbeeld vanuit de Basisregistratie WOZ.

Wat gaat het kosten?

	Bedragen x € 1.000					
	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting201 5
Lasten	28.784	30.462	33.452	33.942	33.845	34.405
doorbelast aan programma's	22.741	24.014	27.592	27.981	27.845	28.392
doorbelast aan investeringen	1.632	1.927	1.332	1.361	1.367	1.377
doorbelast aan grondexploitatie	4.411	4.521	4.202	4.274	4.307	4.310
Saldo kostenplaatsen	0	0	-326	-326	-326	-326

Investeringen binnen programma

Product	Omschrijving	Bedrag 2012
5.003.000	Investeringen ICT 2012	265.000
5.047.000	Strooier (Stratos)	37.500
5.047.000	Nissan pick-up (vervanging 66-VR-PD)	38.000
5.047.000	Houtversnipperaar	25.716

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijk daarmee verband houdende risico's wordt in de jaarstukken inzicht gegeven in de verbonden partijen van de gemeente. In deze paragraaf zijn de samenwerkingsvormen van de gemeente met andere partijen, waarmee de gemeente een financiële én een bestuurlijke relatie heeft, opgenomen. Deze verbonden partijen, onder andere deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen, voeren beleid uit voor de gemeente.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: 'een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht'.

Met een financieel belang wordt bedoeld dat 'de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente'.

In onderstaand overzicht wordt per verbonden partij aangegeven aan welk programma de verbonden partij bijdraagt en welke afdeling verantwoordelijk is voor de ambtelijke coördinatie richting de verbonden partij. De paragraaf is opgesteld conform de in april 2011 vastgestelde nota verbonden partijen. Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen opgenomen in bedrag x € 1,-.

1. Verbonden partijen in de commissie Algemeen Bestuur:

Naam regeling	Programma	Afdeling
1.1 Bleizo	10. RO, Volkshuisvesting en milieu	Ruimtelijke Ontwikkeling
1.2 Bedrijvenschap Hoefweg	7. Economie en glastuinbouw	Ruimtelijke Ontwikkeling
1.3 Schadevergoedingsschap HSL-Zuid	8. Bereikbaarheid en milieu	Ruimtelijke Ontwikkeling
1.4 Stadsregio Rotterdam-Rijnmond	1. Bestuur en burger	Bestuurszaken
1.5 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	4. Integrale veiligheid	Bestuurszaken
1.6 Eneco holding BV	Algemene Dekkingsmiddelen	Financiën
1.7 Glastuinbouwontwikkelingsmaatschappij Overbuurtse Polder (GOP)	7. Economie en glastuinbouw	Economie & Maatschappelijke ontwikkeling

2. Verbonden partijen in de commissie Ruimte:

Naam regeling	Programma	Afdeling
2.1 DCMR Milieudienst Rijnmond	10. RO, volkshuisvesting en milieu	Vergunningverlening & Handhaving
2.2 Groenzone Berkel-Pijnacker-Nootdorp (Groenzoom)	10. RO, volkshuisvesting en milieu	Ruimtelijke Ontwikkeling
2.3 Recreatieschap Rottemeren	2.Actief in Lansingerland	Ruimtelijke ontwikkeling
2.4 Dunea (voorheen Duinwaterbedrijf Zuid-Holland)	Algemene dekkingsmiddelen	Financiën
2.5 Parkmanagement Bedrijvenpark Oudeland (PMBO)	7.Economie en glastuinbouw	Economie & Maatschappelijke Ontwikkeling

3. Verbonden partijen in de commissie Samenleving:

Naam regeling	Programma	Afdeling
3.1 HALT Rotterdam-Rijnmond	3.Opgroeien in Lansingerland en 5.Maatschappelijke Ondersteuning	Bestuurszaken
3.2 Openbare Gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond	5.Maatschappelijke ondersteuning	Economie & Maatschappelijke Ontwikkeling
3.3 Volwasseneducatie Rijnmond	6.Werk in Inkomen	Economie & Maatschappelijke Ontwikkeling

1.1 Bleizo

<i>Doel</i>	<i>De Gemeenschappelijke Regeling Bleizo is op 1 februari 2008 opgericht met als doel het ontwikkelen van het gebied rondom het OV-knooppunt Bleizo. Het treinstation Bleizo wordt een regionaal knooppunt op openbaar vervoergebied. De RandstadRail wordt doorgetrokken van Oosterheem naar Bleizo. De RandstadRail biedt een directe verbinding van Bleizo naar het stadshart van Zoetermeer. Aan de zuidzijde verbindt de ZoRobus de Rotterdamse regio met Bleizo en daarmee het noordelijk deel van de gemeente Lansingerland voorzien van hoogwaardig openbaar vervoer en een directe aansluiting op het hoofdspoornet. De gebiedsontwikkeling is er op gericht om de regionale economie te versterken, vooral in de sectoren greenport en vrije tijd.</i>
<i>Partijen</i>	Gemeente Zoetermeer en gemeente Lansingerland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	E.H. van Vliet, J. den Uil en H.J.M. de Paepe zijn lid van het Algemeen Bestuur, plaatsvervanger is W.E. ten Kate. E.H. van Vliet en J. den Uil hebben zitting in het dagelijks bestuur. J. van Arem heeft zitting in de rekeningcommissie.
<i>Financieel belang</i>	Gemeente Lansingerland loopt 50% risico over het project, de vooruitzichten zijn dat er een positieve exploitatie op rust.
<i>Eigen vermogen</i>	Nihil.
<i>Vreemd vermogen</i>	31-12-2010: € 31.368.000,-
<i>Financieel resultaat</i>	resultaat 2010 na bestemming: € 0,-
<i>Risico's</i>	Het weerstandsvermogen van Bleizo is te vertalen als voordelige resultaten behaald bij de uitgifte van terreinen. Het huidige risicoprofiel is totaal ca € 7 miljoen. Daarvan staat de gemeente Lansingerland garant voor € 2 miljoen. Daarnaast zijn aan de grondexploitatie diverse risico's verbonden. De risicoverdeling hiervan vindt plaats op 50% voor elke deelnemende gemeente.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	In 2011 ligt de nadruk ondermeer op het maken van een ontwerp voor de vervoersknoop, principe besluiten - zowel op lokaal als provinciaal niveau- voor de vestiging van een FOC, een stedenbouwkundige uitwerking voor Hoefweg-Zuid, het maken van een ISV en een bestemmingsplan. In 2012 hebben de werkzaamheden met name betrekking op het afronden van de intergemeentelijke structuurvisie en het opstellen van de bestemmingsplannen, het uitgeven van de eerste delen van het Greentech Businesspark, activiteiten rondom ontwikkeling van de stedelijke Knoop en het leisurepark, activiteiten rondom afstemming van de stedelijke Knoop en de OV-knoop en het benaderen van de markt.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Op strategisch lange termijn heeft Bleizo grote invloed op de ruimtelijke gebiedsontwikkeling in de regio. Het vervoersknooppunt biedt kansen voor economische groei en een aansluiting op steden als Rotterdam en Den Haag.
<i>Rapportages</i>	Jaarlijks voor 1 april verschijnt de ontwerpbegroting die aan de raden wordt voorgelegd voor een zienswijze. De jaarrekening van Bleizo wordt voor 1 juni vastgesteld.
<i>Evaluatie resultaten</i>	In 2010 is het Masterplan vastgesteld. De studie naar de verkeersbewegingen in en om het gebied van Bleizo is afgerond. Ook is de duurzaamheidsvisie Bleizo afgerond. Gezien de actuele ontwikkelingen en het jaarverslag 2010 ligt de GR Bleizo op koers ten opzichte van de doelstelling.

1.2 Bedrijvenschap Hoefweg

<i>Doel</i>	<i>De gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg heeft tot taak om een deel van het Prisma bedrijvenpark (bestemmingsplan Hoefweg-Noord) te ontwikkelen. Het gaat vooral om de verkoop van bouwpercelen aan derden en daarmee samenhangende zaken. De basis hiervoor is het vigerende bestemmingsplan Hoefweg-Noord, de eerste partiële herziening hiervan en de door het bedrijvenschap vastgestelde (jaarlijks te actualiseren) grondexploitatie, planning en begroting.</i>
<i>Partijen</i>	De gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg is in november 1996 aangegaan door de voormalige gemeente Bleiswijk en de gemeente Zoetermeer. In februari 2006 is een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten tussen het Bedrijvenschap Hoefweg enerzijds en twee private ondernemingen anderzijds, te weten Fortis Vastgoedontwikkeling (nu ASR Vastgoedontwikkeling) en Maastede Vastgoedontwikkeling en de voormalige gemeente Bleiswijk.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Van elke deelnemende gemeente hebben twee collegeleden en één raadslid zitting in het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur nemen alleen collegeleden deel. Namens de gemeente Lansingerland zitten E.H. van Vliet, J. den Uil en H. Dirkzwager in het Algemeen Bestuur, plaatsvervangers zijn H.J.M. de Paepe en N. Bouman-Quist. In het Dagelijks Bestuur hebben E.H. van Vliet en J. den Uil zitting. Het Bedrijvenschap Hoefweg neemt deel aan de BV Prisma Beheer Bleiswijk en de CV Prisma Bleiswijk.
<i>Financieel belang</i>	Geen structurele bijdrage aan of van het Bedrijvenschap.
<i>Eigen vermogen</i>	Nihil.
<i>Vreemd vermogen</i>	31-12-2010: € 13.291.000,-
<i>Financieel resultaat</i>	Het resultaat van de grondexploitatie van het bedrijvenschap wordt uiteindelijk verdeeld op basis van de verhouding 50/50 tussen de deelnemende gemeenten. De risicoverdeling binnen Bedrijvenschap Hoefweg geschiedt op basis van 50%-50% per deelnemende gemeente.
<i>Risico's</i>	Bedrijvenschap Hoefweg neemt voor 30% deel in de CV Prisma Bleiswijk en voor 31% in de Prisma Bleiswijk Beheer BV. Bedrijvenschap Hoefweg draagt voor gelijke percentages het financiële risico ten aanzien van de winst- en verliesrekening van de CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV. Daarnaast wordt voor het Bedrijvenschap een aanzienlijke risico-beperking bereikt ten aanzien van de afzet aan derden (verkoop) van het plangebied. Omvatte volgens de oorspronkelijke uitgangspunten dit marktrisico de totale locatie, thans betreft dat nog alleen de circa 30% die haar in eigendom toebehoort. Voor de overige 70% ligt het verkooprisico bij de private ontwikkelaars Fortis en Maastede.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	In de Samenwerkingsovereenkomst Prisma (SOK) is bepaald dat de aanleg van de infrastructuur wordt uitgevoerd door de in april 2006 opgerichte joint venture. Hiermee is de taak van het bedrijvenschap vooral gericht op het verkopen van grond binnen de kaders van de van toepassing zijnde bestemmingsplannen en andere afspraken, zoals verwoord in de SOK.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Het bouwrijp maken van de gronden is de verantwoordelijkheid van CV Prisma Bleiswijk. Naar aanleiding van de on-hold situatie op een groot deel van de gronden van Bedrijvenschap Hoefweg in combinatie met de marktvrage naar bedrijfsgronden, is besloten de planning van de bouwrijp werkzaamheden aan te passen, zodat de Noordlocatie van Prisma eerder uitgegeven kan worden. In

2010 heeft geen uitgifte van gronden plaatsgevonden, mede als gevolg van de economische crisis. Voor de gebieden die vallen onder de on-hold situatie zijn geen inspanningen geleverd.

<i>Rapportages</i>	Jaarlijks worden de begroting en jaarrekening vastgesteld waarbij de begroting voor een zienswijze vóór de vaststelling aan de raden wordt verzonden.
<i>Evaluatie resultaten</i>	De GR heeft zijn doelstelling nog niet behaald. Het is dan ook noodzakelijk om op de ingeslagen weg door te gaan.

1.3 Schadevergoedingsschap HSL-Zuid

<i>Doel</i>	<i>Om te voorkomen dat benadeelden van de ene naar de andere instantie worden doorverwezen, hebben het Rijk en alle gemeenten in het belang van de benadeelden het Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4 opgericht. Er is een Nadeelcompensatie-verordening vastgesteld, zodat één adres, één loket en één eenduidige en unieke schadevergoedingsregeling ter beschikking staat.</i>
<i>Partijen</i>	Rijk en verschillende gemeenten waaronder de gemeente Lansingerland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	E. van Vliet is lid van het Algemeen Bestuur, plaatsvervanger is W.E. ten Kate.
<i>Financieel belang</i>	De kosten van het schadevergoedingsschap en de toegekende schadevergoedingen neemt de rijksoverheid voor zijn rekening.
<i>Eigen vermogen</i>	niet van toepassing
<i>Vreemd vermogen</i>	niet van toepassing
<i>Financieel resultaat</i>	niet van toepassing
<i>Risico's</i>	Door het Schadevergoedingsschap HSL-Zuid uitbetaalde tegemoetkomingen in planschade worden door de rijksoverheid vergoed. Daarmee samenhangend is het financiële belang voor de gemeente nihil.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	Het aantal aanvragen loopt sterk af. Verder zijn er geen actuele ontwikkelingen noemenswaardig.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Niet van toepassing.
<i>Rapportages</i>	Ter kennisname worden de voortgangsrapportages en de begroting aan aangeboden.
<i>Evaluatie resultaten</i>	In 2010 zijn 45 aanvragen bij het Schadevergoedingsschap binnengekomen. 90 aanvragen zijn afgehandeld. Specifiek met betrekking tot Lansingerland zijn in 2010, 17 aanvragen bij het Schadevergoedingsschap binnengekomen. In totaal zijn 69 aanvragen uit Lansingerland afgehandeld. De regeling eindigt op 1 januari 2016. Op dit moment is er geen aanleiding om een wijziging te verwachten omdat de regeling voldoet aan de doelstelling.

1.4 Stadsregio Rotterdam (SRR)

<i>Doel</i>	<i>Deze Gemeenschappelijke Regeling heeft tot doel:</i> <i>a. Afstemming en ontwikkeling van beleid op gebieden als ruimtelijke ordening, wonen, werken, verkeer, economie en groen.</i> <i>b. Het (financieel) ondersteunen van projecten die bijdragen aan de bereikbaarheid van de regio</i>
-------------	---

c. *Vervoersautoriteit, concessieverlener en - beheerder openbaar vervoer (wettelijke taak uit Wp2000).*

Partijen

Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle a/d IJssel, Hellevoetsluis, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen, Westvoorne.

Bestuurlijk belang

Voor de gemeente Lansingerland hebben E.H. van Vliet en H.J.M. de Paepe zitting in het Algemeen Bestuur, plaatsvervangende leden zijn W.E. ten Kate en J. den Uil.. In het dagelijks bestuur wordt de gemeente vertegenwoordigd door E.H. van Vliet.

jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
2010	2011	2012	2013	2014	2015
245.978	251.164	258.507	266.246	272.221	278.435

Financieel belang

Eigen vermogen

31-12-2010: € 59.318.060,-

Vreemd vermogen

31-12-2010: € 531.957.484,-

Financieel resultaat

De jaarrekening 2010 kent een netto positief resultaat van € 31.776,-

Risico's

De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij beschikbare eigen vermogen van de stadsregio Rotterdam. Er is een algemene reserve aanwezig van € 1,0 miljoen. Op grond van onze verordening mag de omvang van deze reserve niet verder worden verhoogd. Omdat deze reserve niet toereikend is om de hieronder bepaalde risico's op te kunnen vangen, heeft het Algemeen bestuur besloten tot het instellen van een reserve weerstandsvermogen bij de jaarrekening 2010. (besluit oktober 2010, Nota Reserves, Voorzieningen en Fondsen). Het saldo van deze reserve bedraagt per ultimo 2010 € 3,3 miljoen. Deze twee reserves vormen samen de weerstandscapaciteit. Er is dus per ultimo 2010 een bedrag van € 3,3 miljoen beschikbaar om niet-structurele risico's op te vangen zonder dat de uitvoering van taken in het gedrang komt. Vanaf 2011 wordt de reserve weerstandsvermogen jaarlijks gevoed met het rekeningresultaat.

Actuele ontwikkelingen

Het is duidelijk dat de inkomsten van de Stadsregio teruglopen en dat de toekomstige uitgaven geprioriteerd moeten worden om grote tekorten in de toekomst te voorkomen. De uitgaven worden nu gerelateerd aan de inkomsten. Op het gebied van verkeer en vervoer is de Stadsregio verantwoordelijk voor de besteding van BDU middelen die zij van het Rijk ontvangt. De besteding hiervan valt uiteen in middelen voor de exploitatie van het openbaar vervoer (bus, tram, metro) en middelen voor investeringen in infrastructuur. In 2011 zijn bezuinigingen aangekondigd in verband met een afname van BDU middelen die de Stadsregio ontvangt. De komende jaren volgen meer bezuinigingen volgen.

Beleidsvoornemens

Naast diverse inhoudelijke voornemens is de begroting 2012 van de stadsregio ook te lezen dat een belangrijk onderwerp in de begroting betreft de door het kabinet aangekondigde korting op de BDU. Voor de stadsregio Rotterdam bedraagt deze korting voor de periode 2012-2021 in totaal € 565 miljoen. Samen met de overige mutaties op het gebied van de BDU betekent dit ten opzichte van de gewijzigde begroting 2011 een taakstelling van in totaal € 732 miljoen. In de begroting wordt deze besparing nog niet ingevuld maar is als stelpost opgenomen. In het voorjaar van 2011 zal er meer duidelijkheid komen over de invulling van deze stelpost, waarna dit verwerkt wordt in de eerste wijziging van de begroting 2012. Uiteraard hanteren we daarbij het uitgangspunt dat baten en lasten in balans dienen te zijn. Er worden geen verplichtingen aangegaan wanneer de bijbehorende dekking daarvoor ontbreekt.

Een andere ontwikkeling is het voornemen van het kabinet om de stadsregio's op te heffen. Indien dit, zoals momenteel bedoeld, op 1 januari 2013 een feit wordt, anticipeert de Stadsregio hierop met een plan van aanpak inclusief een sociaal statuut en een kostenraming van het opheffen van de stadsregio.

Rapportages Jaarlijks wordt de ontwerpbegroting aan de raden gestuurd voor een zienswijze. De jaarrekening wordt ook aan de raden gestuurd voordat het door het DB wordt vastgesteld. Daarnaast verschijnen er gedurende het hele jaar diverse onderzoeksrapporten over diverse onderwerpen.

Evaluatie resultaten De Stadsregio voldoet als gemeenschappelijk regeling zeker nog aan de doelstellingen en heeft daarmee bestaansrecht. Interessant is in dit kader wel de ontwikkeling richting een Metropoolregio en de landelijke ontwikkelingen op het terrein van het afschaffen van de stadsregio's.

1.5 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)

Doel Deze Gemeenschappelijke Regeling heeft tot doel³:

- Het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en overigens het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen;*
- Het doelmatig organiseren en coördineren van het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalslachtoffers in ziekenhuizen of andere instelling voor intramurale zorg;*
- Het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;*
- Het geven van invulling aan de regionale taken ten aanzien van de organisatie en voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing en de hiermee verbandhoudende multidisciplinaire samenwerking.*

Partijen Lansingerland en 18 regiogemeenten.

Bestuurlijk belang In de GR is in artikel 6, lid 1 opgenomen dat per deelnemende gemeente één lid en één plaatsvervangend lid voor het Algemeen Bestuur wordt aangewezen. Namens Lansingerland neemt E.H. van Vliet zitting in het Algemeen Bestuur en in het Dagelijks Bestuur.

	jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Financieel belang	2.440.517	2.318.994	2.350.889	2.331.542	2.309.773	2.319.276

Eigen vermogen 31-12-2010: € 8.246.002,-

Vreemd vermogen 31-12-2010: € 52.226.152,-

Financieel resultaat € 708.000,- (jaarverslag 2010)

Risico's De VRR neemt diverse maatregelen om het weerstandsvermogen te vergroten.

³ Artikel 3 Gemeenschappelijke Regeling VRR, 2006.

- Actuele ontwikkelingen** Aan de VRR is door de gezamenlijke colleges van B&W in de regio met ingang van 2011 een ombuigingstaakstelling opgelegd van 5% voor de gemeentelijke bijdragen. Dit leidt tot een taakstelling van € 4,5 miljoen. De directie heeft een viertal scenario's met bezuinigingsvoorstellen gepresenteerd. Het Algemeen Bestuur heeft om een nadere uitwerking gevraagd met een garantie van de directie over de waarborging van een minimale basiszorg en de operationele sterkte in geval van incidenten. Er vindt momenteel een rookmelderactie plaats, waarbij in huurwoningen in alle drie de dorpskernen in Lansingerland rookmelders worden geplaatst in samenwerking met de gemeente en met 3B-wonen. Ook is er een voorlichtingscampagne gericht op een groter brandveiligheidsbewustzijn.
- Beleidsvoornemens** Voor het jaar 2012 zijn de volgende speerpunten benoemd: beheer op orde, Veiligheid voorop, VRR in breder perspectief/VRR 2.0 en multidisciplinaire risicobeheersing. Beheer op orde heeft tot doel het adequaat en eensluidend inrichten van de organisatie d.m.v. een goede verbinding tussen de bedrijfsvoering en operationele processen. Met Veiligheid voorop wil men het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van de burger vergroten en de uitvoering van het preventieve beleid optimaliseren. Bij VRR in breder perspectief/VRR 2.0 gaat het om het invulling geven aan de ombuigingstaakstelling zoals deze door de gemeenten in 2009 aan de VRR is opgelegd. Tot slot heeft multidisciplinaire risicobeheersing tot doel om risicoreducerende maatregelen te nemen door het analyseren, herkennen en erkennen van risico's.
- Rapportages** De ontwerpbegroting wordt vóór vaststelling eerst aan de raden gestuurd voor een zienswijze. De jaarrekening wordt ook jaarlijks aan de raden ter kennisname gestuurd.
- Evaluatie resultaten** In het jaarverslag 2010 laat de VRR op elke activiteit goed en duidelijk zien wat de stand van zaken is. Daardoor wordt duidelijk dat de VRR actief werkt aan de doelstelling en in dat opzicht ook zeker bestaansrecht heeft. Gezien de huidige bezuinigingen is het een interessante vraag in hoeverre de VRR de komende jaren in de doelstelling kan blijven voorzien.

1.6 Eneco Holding NV

- Doel** *De vennootschap heeft ten doel de openbare elektriciteit en gas en warmtevoorziening te verzorgen, alsmede te voorzien in de behoefte aan goederen en/of diensten of het verrichten van ondersteunende activiteiten in de sector van openbare nutsvoorzieningen.*
- Partijen** Een 60-tal gemeenten.
- Bestuurlijk belang** Namens de gemeente Lansingerland is W.E. ten Kate de AVA-afgevaardigde.
- Openbaar belang** Elektriciteit, gas en warmtevoorziening.
- Financieel belang** De gemeente bezit 168.045 aandelen van de in totaal 4.970.978 geplaatste en volgestorte aandelen op 31 december 2010 (3,38%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 100. Gelijk aan voorgaande jaren is in 2010 50% van het netto resultaat over het vorige boekjaar als dividend uitgekeerd.

jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
2010	2011	2012	2013	2014	2015
2.991.201	2.380.000	2.380.000	2.380.000	2.261.000	2.261.000

<i>Eigen vermogen</i>	31-12-2010: € 3.890 miljoen
<i>Vreemd vermogen</i>	31-12-2010: € 3.779 miljoen
<i>Financieel resultaat</i>	In 2010 was het financieel resultaat € 141 miljoen.
<i>Risico's</i>	Een risico is de afname van de winst van Eneco holding N.V. waardoor een lagere dividenduitkering wordt ontvangen.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	De zaak over een gedwongen splitsing tussen netwerk en energiebedrijf ligt nu bij de Hoge Raad. Daarnaast wordt de verzelfstandiging van netbeheerder Stedin voorbereidt,
<i>Beleidsvoornemens</i>	De gemeente wil de invloed van het structureel geraamd dividend op de meerjarenbegroting verkleinen. Op langere termijn kan vastgesteld worden of de verkoop van het aandelenpakket een gewenste ontwikkeling is.
<i>Rapportages</i>	Het jaarverslag en de jaarrekening van de N.V. worden ter kennisname aan de gemeente gestuurd. Beiden worden voorzien van een accountantsverklaring.
<i>Evaluatie resultaten</i>	In het boekjaar 2010 heeft Eneco, naast de levering van electriciteit, gas en warmte ook geparticipeerd in duurzame projecten en in de productie en levering van duurzame energie. Zolang deze constructie de gemeente inkomsten oplevert is het in stand houden van de verbonden partij nuttig.

1.7 Glastuinbouwontwikkelingsmaatschappij Overbuurtsche Polder (GOP)

<i>Doel</i>	<i>De GOP is opgericht om een plangebied te ontwikkelen ten behoeve van de glastuinbouw. Onder meer door middel van het verwerven van gronden en het vervreemden van bouwrijpe kavels binnen het gebied. Op de meeste kavels zijn nu glastuinbouwbedrijven gerealiseerd die in productie zijn. Er is sprake van de aanwezigheid van hoogwaardige bedrijven, die voor een deel ook pionier zijn op het gebied van duurzaamheid. Ook is in dit gebied het nieuwe Proefstation (Wageningen UR Glastuinbouw) gevestigd, onderdeel van de WUR.</i>
<i>Partijen</i>	De provincie Zuid-Holland, het Ontwikkelings- en Participatiebedrijf Publiek Private Sector BV (het OPP, dochteronderneming van de BNG) en de gemeente Lansingerland. Het is geen gemeenschappelijke regeling maar een private organisatie waaraan de gemeente deelneemt.
<i>Bestuurlijk belang</i>	GOP bestaat uit een besloten vennootschap (GOP Beheer BV) en een commanditaire vennootschap (GOP CV) waarin de 3 vennoten zijn vertegenwoordigd. Ten aanzien van de BV is er een Raad van Commissarissen (RvC) ingesteld waarin een wethouder van Lansingerland zitting heeft die toezicht houdt op het beleid van de directie. Daarnaast is er een jaarlijkse AVA waarin E.H. van Vliet namens Lansingerland zitting heeft. Voor de CV is er een Raad van Vennoten (RvV) ingesteld waarin één raadslid per gemeente plaatsneemt. Namens de gemeente heeft E.H. van Vliet zitting in de Raad van Commissarissen van de BV., J.J.J.M. van den Burg is namens de gemeente AVA-afgevaardigde van de BV, de heer L. van Noort is lid van de RvV van de CV.
<i>Financieel belang</i>	Lansingerland bezit 33,25% van de aandelen van GOP CV en 33,33% van de aandelen van GOP Beheer BV. GOP Beheer BV bezit 1% van de aandelen van GOP CV. In 2006 is het door de vennoten ingebrachte kapitaal in GOP CV volledig teruggestort. Er wordt geen jaarlijkse bijdrage betaald.
<i>Eigen vermogen</i>	GOP Beheer BV: 31-12-2010: € 66.000,- GOP CV: 31-12-2010: € 37.000,-

<i>Vreemd vermogen</i>	GOP Beheer BV: 31-12-2010: € 11.000,- GOP CV: 31-12-2010: € 38.000,-
<i>Financieel resultaat</i>	GOP Beheer BV: 31-12-2010: € 0,- GOP CV: 31-12-2010: € 0,-
<i>Risico's</i>	GOP Beheer BV is beherend vennoot van GOP CV en uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van deze commanditaire vennootschap.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	Omdat het GOP na realisatie van de doelstellingen ophoudt te bestaan en dus geen eigendommen of beheersfuncties meer zal hebben, wordt gewerkt aan de overdracht van wegen, waterlopen en andere infrastructurele zaken. De verwachting is dat GOP eind 2011 ophoudt te bestaan.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Niet van toepassing.
<i>Rapportages</i>	Ter afronding van het GOP wordt een eindevaluatie door het GOP opgesteld die ook aan de deelnemende partijen gestuurd wordt.
<i>Evaluatie resultaten</i>	Het gebied is in de loop der jaren ingericht als een duurzaam en modern glastuinbouwgebied. De doelstellingen van de GOP zijn daarmee ruimschoots gehaald. Een klein deel van het gebied kan nog bebouwd worden, hier zijn ondernemers al mee bezig. Vooruitlopend op de meer gedetailleerde eindevaluatie van het GOP zelf kan gesteld worden dat het GOP zijn doelstelling behaald heeft en daarmee in 2012 geen bestaansrecht meer heeft.

2.1 DCMR Milieudienst Rijnmond

Doel De DCMR Milieudienst Rijnmond levert met inzet van wettelijke instrumenten en vanuit zijn specifieke deskundigheid een bijdrage aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en aan het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid in het Rijnmondgebied. Dit gebeurt in opdracht van de provincie Zuid-Holland en vijftien gemeenten in het Rijnmondgebied. De DCMR werkt vanuit zijn expertise ook actief aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen.

Partijen Provincie Zuid-Holland, Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle a/d IJssel, Hellevoetsluis, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen, Westvoorne en Rotterdam.

Bestuurlijk belang Het bestuur bestaat uit 20 leden, 5 van deze bestuursleden zijn lid van het Dagelijks Bestuur, waaronder een voorzitter en een vice voorzitter. Namens de gemeente Lansingerland is J. den Uil bestuurslid, plaatsvervanger is H.J.M. de Paepe. J. den Uil is daarnaast ook lid van het Dagelijks Bestuur.

jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.371.584	1.264.044	1.261.856	1.261.856	1.261.856	1.261.856

Financieel belang

Eigen vermogen 31-12-2010: € 10.336.209,-

Vreemd vermogen 31-12-2010: € 22.678.342,-

Financieel resultaat Boekjaar 2010 (na bestemming) € 4.958.558,-

Risico's Het weerstandvermogen van de DCMR bedraagt €5.377.652 In 2010 is in het AB de nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. Met vaststelling van die nota is de weerstandscapaciteit bepaald op de som van de algemene reserve, de vrij besteedbare bestemmingsreserves en de toevoegingen vanuit de exploitatie aan de algemene en de vrije bestemmingsreserves. Tevens is met die nota DCMR een nieuw traject opgestart voor het inventariseren en beheersen van risico's. Vooruitlopend op dit traject en de uitkomsten is de benodigde omvang van de weerstandscapaciteit herijkt en vastgesteld.

Actuele ontwikkelingen De DCMR-begroting is met ingang van 2011 ingericht vanuit het perspectief van de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten en de provincie voor de leefomgevingkwaliteit in het Rijnmond gebied. Dit betekent dat er voor de uitvoering van de gemeenschappelijke kerntaken sprake moet zijn van een beleidskader waarin wordt vastgelegd wat het minimumniveau van deze kerntaken is. Daarnaast is er per deelnemer ruimte om aanvullende werkzaamheden en accenten te zetten bij de nadere invulling van de werkprogramma's. De programma's in de beleidsbegroting sluiten aan op de kernactiviteiten van de DCMR.

Beleidsvoornemens DCMR streeft ernaar een effectieve en efficiënte uitvoeringsorganisatie te zijn. Intern is in samenhang met visieontwikkeling en anticiperend op de bezuinigingen voor 2011 gewerkt aan operatie Kasper. Kenniscentrum, assertiviteit, samenwerken, prioriteren, effectief en risicomanagement zijn de kernwoorden. Omdat toezicht effectiever en efficiënter georganiseerd kan worden, wordt gewerkt aan de vernieuwing van het toezicht. De visie op toezicht en handhaving is gebaseerd op het streven naar een hoger rendement tegen zo laag mogelijke kosten.

<i>Rapportages</i>	De jaarstukken, begroting, jaarrekening en jaarverslag, worden aan de deelnemende partijen gestuurd ter verkrijging van een zienswijze en later, na de vaststelling, ter informatie.
<i>Evaluatie resultaten</i>	De DCMR voert de werkplannen van de deelnemende partijen adequaat en goed uit. Zelfs met de huidige bezuinigingen kan de DCMR haar werkzaamheden goed uitvoeren, onder andere door interne processen beter af te stemmen en de controles efficiënter uit te voeren.

2.2 Groenzone Berkel - Pijnacker-Nootdorp (Groenzoom)

<i>Doel</i>	<i>De doelstelling van de Gemeenschappelijke Regeling is het organiseren (doen uitvoeren) van de inrichting van de Groenzone en de Bergboezem Oude Leede binnen de financiële en ruimtelijke kaders zoals die zijn vastgelegd in het Masterplan Groenzone Berkel-Pijnacker en het bestuursconvenant Groenzone Berkel-Pijnacker en Bergboezem Oude Leede.</i>
<i>Partijen</i>	De provincie Zuid-Holland is initiatiefnemer van het project Groenblauwe Slinger, waarvan de Groenzone een onderdeel is, en is ook voor het gehele programma verantwoordelijk. Het project wordt voor het grootste gedeelte gefinancierd met geld van de provincie. De Gemeenschappelijke Regeling is op 26 september 2006 ingesteld door de gemeenteraden en colleges van Berkel en Rodenrijs en Pijnacker-Nootdorp.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De organisatie van Groenzone bestaat uit een Dagelijks Bestuur, waarin één collegelid van elk van de deelnemende gemeenten plaatsneemt en een Algemeen Bestuur waarin van elk van de deelnemende gemeenten twee raadsleden zitting nemen. H.J.M. de Paepe, C.H. Buijs-Oschatz en J.J.J.M. van den Burg zijn afgevaardigd namens Lansingerland, plaatsvervaardigers zijn E.H. van Vliet, I. Citterbartová en G.A. van der Beek.
<i>Financieel belang</i>	Geen structurele jaarlijkse bijdrage.
<i>Eigen vermogen</i>	Nihil.
<i>Vreemd vermogen</i>	31-12-2010: € 2.279.000,-
<i>Financieel resultaat</i>	2010: € 0,-
<i>Risico's</i>	Beide gemeenten hebben een garantstelling afgegeven van €1,6 miljoen. Ook is er in het kader van het FES-project een ruimte-voor-ruimte regeling in voorbereiding. De opbrengst daarvan is pas achteraf nauwkeurig vast te stellen en er is wellicht een noodzaak tot voorfinanciering. De raad is hierover geïnformeerd bij de besluitvorming.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	In 211 is een start gemaakt met de inrichting van de deelplannen 1 en 2. In 2012 is ook deelgebied 5 in uitvoering en vindt de aanbesteding plaats van de deelgebieden 3 en 4. De werkzaamheden die voortvloeien uit de FES-taakstelling worden in 2011 voorbereid. Onderdeel van het Fes-project Oostland Groenzone is het slechten van enkele ecologische en recreatieve barrières, verhoging van de inrichtingskwaliteit en de aanleg van een ringsloot. In 2012 wordt een begin gemaakt met het opheffen van deze barrières.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Het project is voor een belangrijk deel afhankelijk van subsidie in het kader van het investeringsbudget Landelijke Gebieden (ILG). Op deze subsidiestroom van rijk naar provincies wordt drastisch bezuinigd. Provincies, in samenspraak met regio's en betrokken gemeenten, heroriënteren zich nu op de programma's. In

het najaar van 2011 wordt een heroriëntering verwacht. Omdat de Groenzoom dan al in de fase van uitvoering is, verwachten we geen consequenties voor dit project.

- Rapportages** De ontwerpbegroting wordt 6 weken voor vaststelling verstuurd aan de raden. De jaarrekening wordt op 1 juli vastgesteld en ter informatie aan de raden verzonden. De jaarstukken worden door een accountant getoetst op rechtmatigheid.
- Evaluatie resultaten** In 2010 is het voorlopige en het definitieve ontwerp voor de eerste uitvoeringsfase vastgesteld (deelgebied 1). Kabels en leidingen zijn omgelegd en een deel van het gebied is in uitvoering genomen. Voor de deelgebieden 2 en 3 zijn voorlopige ontwerpen gereed. In overeenstemming met de eveneens in 2010 vastgestelde planning wordt medio 2011 gestart met werkzaamheden in deelgebied 2. Veel aandacht is en wordt besteedt aan communicatie. Er is een website opgesteld, er worden informatieavonden voor raden en bewoners georganiseerd en in klankbord-groepverband worden plannen met betrokken instanties en omwonenden besproken. De Groenzoom heeft zijn doelstelling nog niet bereikt. Sterker nog, door het FES project is de scope van deze GR uitgebreid. De GR dient dus voortgezet te worden.

2.3 Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap De Rottemeren

- Doel** *De regeling is opgericht in 1967 om: “overwegende, dat het gewenst is voor de ontsluiting van de Rottemeren en omgeving voor de recreatie, alsmede voor de instandhouding en de exploitatie van dit recreatiegebied, een voorziening te treffen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het recreatieschap heeft binnen het gebied tot taak:*
- *de bovengemeentelijke belangen van openluchtrecreatie te behartigen;*
 - *de belangen van de natuurbescherming te behartigen;*
 - *het natuur- en landschapsschoon te bewaren en te bevorderen.”*

Partijen Provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam, gemeente Lansingerland en gemeente Zuidplas.

Bestuurlijk belang Deelname in het recreatieschap, vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur: H.J.M. de Paepe, E.H.M. Bal en J. Heuvelink, plaatsvervangers zijn J. den Uil, I. Citterbartová en C.H. Buijs-Oschatz. In het Dagelijks Bestuur wordt de gemeente vertegenwoordigd door H.J.M. de Paepe (bestuurlijk secretaris), plaatsvervangend lid is J. den Uil.

jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
2010	2011	2012	2013	2014	2015
136.528	141.553	157.353	173.153	188.953	204.753

Financieel belang

Eigen vermogen Per 31/12/2010 bedraagt het eigen vermogen € 19.001.970,-

Vreemd vermogen Per 31/12/2010 bedraagt het vreemd vermogen € 24.962.270,-

Financieel resultaat Het financiële resultaat over 2010 bedraagt € 1.049.152,-

Risico's Er zijn 11 risico's geïnventariseerd door het recreatieschap. Die verschillen van renterisico's tot schade aan eigendommen. Voor elk risico is een bedrag opgenomen en de beschikbare weerstandscapaciteit komt uit op een ratio van > 2 wat betekent dat het weerstandsvermogen uitstekend is. Een nadelig saldo van

de rekening van baten en lasten van het recreatieschap wordt gebracht ten laste van de provincie Zuid-Holland voor 16%, de gemeente Rotterdam voor 78%, de gemeente Lansingerland voor 5% en de gemeente Zuidplas voor 1%.

<i>Actuele ontwikkelingen</i>	Enkele actuele ontwikkelingen in 2011 zijn: er worden bestuurlijke afspraken gemaakt over de samenwerking of fusie met het recreatieschap Hitlandbos. Ook wordt de ingezette deregulering geëvalueerd en verder vorm gegeven. Verder wordt op bedrijfsvoering diverse acties ingezet om effectiever en efficiënter te werken. Groot onderhoud is gepland en op communicatief vlak werkt men het gebruik van social media uit.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Er is een traject gestart om toezicht en handhaving verder te professionaliseren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van 2 handvatten: een gebiedscan en een risico-inventarisatie. Met de ontwikkeling van deze 2 handvatten wordt een beeld verkregen van het handhavingtekort en de prioritering van aanpak van incidenten en hotspots.
<i>Rapportages</i>	De ontwerpbegroting wordt jaarlijks aan de raden gestuurd voor een zienswijze. De jaarrekening wordt ter kennisname verstuurd.
<i>Evaluatie resultaten</i>	Bovenvermelde ontwikkelingen hebben allen bijgedragen aan het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon en de kwaliteit van openluchtrecreatie.

2.4 Dunea (voorheen NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland)

<i>Doel</i>	<i>Deze vennootschap, waarvan de gemeente Lansingerland aandeelhouder is, voorziet in de behoefte aan drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied. Zij draagt tevens zorg voor verantwoord natuurbeheer in het aan de vennootschap toevertrouwde duingebied en beheert onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied.</i>
<i>Partijen</i>	18 Zuid-Hollandse gemeenten waaronder Lansingerland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Namens de gemeente Lansingerland is H.J.M. de Paepe AVA-afgevaardigde.
<i>Financieel belang</i>	De gemeente is in het bezit van 159.156 aandelen van de in totaal 4.000.000 uitgegeven aandelen. Nominale waarde per aandeel € 5,-.
<i>Eigen vermogen</i>	31-12-2010: € 159,3 miljoen
<i>Vreemd vermogen</i>	31-12-2010: € 342,0 miljoen
<i>Financieel resultaat</i>	€ 185.000,- (jaarverslag 2010) Winstuitkering aan de aandeelhouders is voorsnog statutair verhinderd.
<i>Risico's</i>	geen.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	Geen noemenswaardige actuele ontwikkelingen.
<i>Beleidsvoornemens</i>	Dunea wil in 2015 een vitale organisatie zijn die toekomstbestendige producten en diensten levert en daarbij duidelijk zichtbaar is als maatschappelijke onderneming. De nieuwe strategie Koers 015 focust op drie pijlers: Toekomstbestendige producten en diensten, Maatschappelijk ondernemen en Vitale organisatie
<i>Rapportages</i>	Het jaarverslag en de jaarrekening van de N.V. worden ter kennisname aan de deelnemende partijen gestuurd.
<i>Evaluatie resultaten</i>	Geen bijzonderheden te melden.

2.5 Parkmanagement Bedrijvenpark Oudeland (PMBO)

<i>Doel</i>	<p>Het doel van de stichting parkmanagement op Oudeland is het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none">1. het beheren en onderhouden van de openbare ruimte;2. het realiseren, beheren en onderhouden van bedrijfsverwijzingen op Oudeland;3. het uitvoeren van de terreinbeveiliging op Oudeland;4. het uitvoeren van algemeen management om het initiële kwaliteitsniveau en het verblijfsklimaat op Oudeland te behouden en waar mogelijk te verhogen.
<i>Partijen</i>	Naast de gemeente Lansingerland nemen alle eigenaren van kavels op Oudeland (verplicht) deel aan het parkmanagement.
<i>Bestuurlijk belang</i>	<p>Het bestuur bestaat uit ten minste 5 leden. Bestuursleden worden door de gemeente voor onbepaalde tijd benoemd. Van de 5 bestuursleden zijn er 2 werkzaam bij/voor de gemeente. De overige 3 leden zijn eigenaar of gebruiker van een kavel op Oudeland of extern deskundige.</p> <p>Namens de gemeente zijn R. de Prez, hoofd afdeling Beheer en Onderhoud (secretaris) en C. van den Berg-Withaar, projectmedewerker Economie & Maatschappelijke Ontwikkeling (bestuurslid), gemandateerd om namens de gemeente zitting te nemen in het bestuur.</p>
<i>Financieel belang</i>	<p>De gemeente Lansingerland draagt het beschikbare budget voor beheer en onderhoud over aan de stichting PMBO. Het gaat daarbij alleen om het budget behorende bij de taken die daadwerkelijk worden overgedragen, dit is voor de gemeente dus budgetneutraal. De gemeente Lansingerland heeft in 2010 aan de stichting PMBO een lening van € 225.000 verstrekt voor het cameraproject. Hiervoor wordt in 10 jaarlijkse termijnen rente en aflossing afgedragen, eerste aflossing op 31-12-2010.</p>
<i>Eigen vermogen</i>	31-12-2010: € 69.280
<i>Vreemd vermogen</i>	31-12-2010: € 202.500
<i>Financieel resultaat</i>	€ 8.840 (boekjaar 2010)
<i>Risico's</i>	Door de gemeente Lansingerland is begin 2010 een lening verstrekt aan PMBO ter financiering van camerabeveiliging op het bedrijvenpark voor een bedrag van € 225.000 met een looptijd van 10 jaar.
<i>Actuele ontwikkelingen</i>	Voor een aantal uren per week is een parkmanager ingezet. Eind 2011 wordt een Oudelanddag georganiseerd met als doel de beschikbare kavels op fase 1 en de mogelijkheden op fase 2 onder de aandacht van potentiële bedrijven te brengen.
<i>Beleidsvoornemens</i>	In 2011 wordt het beheerplan vastgesteld en de bijbehorende beheerovereenkomst getekend. Het parkmanagementplan wordt geactualiseerd en vastgesteld. Met de parkmanager wordt een uitvoeringsovereenkomst aangegaan.
<i>Rapportages</i>	De jaarstukken worden ter kennisname aan de deelnemende partijen toegezonden.
<i>Evaluatie resultaten</i>	Er zijn veel ontwikkelingen die allen bijdragen aan de doelstelling van de Stichting. Voortzetting van de Stichting is daarom zeker wenselijk.

3.1 HALT Rotterdam Rijnmond

Doel HALT Rotterdam-Rijnmond stelt zich tot doel om zich in de 20 regiogemeenten te positioneren en profileren als herkenbare organisatie die een bijdrage levert aan het voorkomen en terugdringen van veelvoorkomende jeugdcriminaliteit. De missie van de HALT-sector luidt: HALT antwoordt direct op veelvoorkomende jeugdcriminaliteit met preventie en repressie. Zo draagt HALT bij aan een veilige en leefbare samenleving. De 4 kerntaken zijn: *Repressie, Preventie, Signalering en Advisering.*

Partijen Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle a/d IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Maassluis, Middelharnis, Oostflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne.

Bestuurlijk belang Voor de gemeente Lansingerland heeft E. H. van Vliet zitting in het Algemeen Bestuur.

jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
2010	2011	2012	2013	2014	2015
2.968	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000

Financieel belang

Eigen vermogen € -

Vreemd vermogen € -

Financieel resultaat € -

Risico's Voor het opvangen van risico's kent HALT een post onvoorzien van € 20.000. Tevens is per 1 januari 2011 een egalisatiereserve ingesteld met een omvang van € 100.000 waarmee jaarlijks het resultaat van HALT kan worden verrekend. Deze reserve wordt opgebracht door de deelnemende gemeenten op basis van het inwonertal en heeft een plafond van € 250.000. Wanneer de stand van de reserve hier boven komt, wordt de overmaat uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten naar rato van hun inbreng. Daalt de reserve echter onder de € 0, dan zullen de deelnemende gemeenten een extra storting moeten doen. Halt kent meerdere financiële risico's welke echter nog niet zijn gekwantificeerd.

Actuele ontwikkelingen De wijze waarop Halt wordt gefinancierd is sterk gewijzigd per 1 januari 2011. Er is dan sprake van een volwaardige gemeenschappelijke regeling. Niet langer is de begroting een optelsom van de zeven gemeentelijke HALT-begrotingen. HALT is op afstand gezet met als gevolg dat ze financieel de eigen zaken moeten regelen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de gewijzigde GR op 1 juli 2011 te starten. Er is een gestage terugloop van het aantal HALT-aanmeldingen en daarom vindt er nu een onderzoek plaats naar de oorzaken en eventuele belemmeringen.

Beleidsvoornemens Halt-Nederland streeft ernaar om de bestaande regio's op te schalen en een uniforme bestuursvorm door te voeren. Een en ander zou voor de regio RR het volgende betekenen:

- het opschalen in de minimale variant met de regio Zuid Holland-Zuid;
- Opschalen in de maximale variant met de regio Zuid Holland-Zuid en de regio Haaglanden;
- de bestuursvorm zou een stichting moeten zijn.

Rapportages De ontwerpbegroting wordt vóór vaststelling aan de raden verzonden voor een zienswijze. De jaarrekening wordt ter kennisname verzonden aan de deelnemende partijen.

Evaluatie resultaten In 2010 heeft HALT 3 grote stappen gemaakt: de vernieuwde HALT-afdoening ging van start, de sector heeft een nieuw meerjarenbeleidsplan geschreven en de preventieve taak van HALT is verder geprofessionaliseerd.

3.2 Openbare Gezondheidszorg Rotterdam Rijnmond (OGZRR)

Doel De Gemeenschappelijke Regeling maakt de gezamenlijke inkoop mogelijk van producten in het kader van Wet publieke gezondheid (WPG) bij de GGD Rotterdam Rijnmond.

Partijen Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle a/d IJssel, Dirksland, Goedereede, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Maassluis, Middelharnis, Nieuwerkerk a/d IJssel, Oostflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse, Voorne-Putten, Vlaardingen en Westvoorne.

Bestuurlijk belang Namens de gemeente heeft W. ten Kate zitting in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit de wethouders gezondheidszorg van de deelnemende gemeenten.
De begroting van de OGZRR is geen formele begroting in de zin van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). Dit is afgestemd met de provincie als toezichthouder op de gemeenschappelijke regelingen. De begroting OGZRR regelt alleen de bijdrage van de deelnemende gemeenten en kent geen eigen balans.
De bijdrage van de OGZRR is een onderdeel van de dienstbegroting van de GGD-RR, als onderdeel van het concern gemeente Rotterdam.

	jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Financieel belang</i>	677.898	275.931	290.053	298.552	305.252	312.220

Eigen vermogen Niet van toepassing (zie bestuurlijk belang)

Vreemd vermogen Niet van toepassing (zie bestuurlijk belang)

Financieel resultaat Niet van toepassing (zie bestuurlijk belang)

Risico's -

Actuele ontwikkelingen Met ingang van 1 januari 2010 is de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg verzelfstandigd. De uitvoeringsorganisatie, CJG Rijnmond, maakt met ingang van 2011 geen deel meer uit van de gemeenschappelijke regeling (financieel belang: € 381.788,-).

Beleidsvoornemens Verdere professionalisering van het basispakket binnen de gegeven (financiële) kaders en mogelijkheden.

Rapportages De jaarstukken worden voor zienswijze en/of ter kennisname aan de deelnemende partijen gestuurd.

Evaluatie resultaten Met de verzelfstandiging van de jeugdgezondheidszorg verandert ook de GR.

3.3 Gemeenschappelijke regeling volwasseneneducatie Rijnmond 2011-2014

Doel Deze regeling maakt de gezamenlijke inkoop mogelijk van het Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (VAVO) voor volwassenen van 18 jaar en ouder in de regio Rotterdam en omstreken. Er vindt behartiging plaats van de gemeenschappelijke belangen in het kader van de Wet educatie en beroepsonderwijs waaronder een gezamenlijke inzet van een deel van de rijksbijdrage educatie. De vorige gemeenschappelijke regeling is van rechtswege geëindigd op 31 december 2010. De regeling is verlengd van 2011 tot en met 2014.

Partijen Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle a/d IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Maassluis, Middelharnis, Oostflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne.

Bestuurlijk belang Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door collegeleden van de 20 betrokken gemeenten. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter en vier uit het Algemeen Bestuur gekozen bestuurders. Namens de gemeente Lansingerland heeft W. E. ten Kate zitting in het Algemeen Bestuur.

Financieel belang Leden hebben de financiële verplichting om zorg te dragen voor de bekostiging van de schooljaren 2011-2012 en 2012-2013. In 2010 was de bijdrage aan de oude regeling € 80.854,-

Eigen Vermogen -

Vreemd Vermogen -

	jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Financieel resultaat	80.854	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000

Risico's De kosten bedragen tot nu toe € 0,01 per inwoner en zullen niet wijzigen. Het betreffen kosten die verband houden met het opstellen van de begroting en het voeren van een financiële administratie door de gemeente Rotterdam. Het budget dat ingezet wordt voor de inkoop van VAVO betreft de rijksmiddelen uit het zogenaamde participatiebudget, onderdeel volwasseneneducatie. Deze middelen zijn gelabeld tot 1 januari 2013.

Actuele ontwikkelingen De wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) verplicht gemeenten om VAVO gezamenlijk in te kopen bij een ROC.

Beleidsvoornemens Niet anders dan de doelstelling uitvoeren.

Rapportages De ontwerpbegroting wordt 8 weken voor de vaststelling naar de raden gestuurd voor een zienswijze. De jaarrekening wordt ter kennisname gestuurd.

Evaluatie resultaten De verplichte inkoop van VAVO bij een ROC is per 31 december 2012 afgelopen. Daarom is er na 2 jaar een herijkingsmoment ingebouwd. De GR is ingesteld voor 4 jaar met de mogelijkheid voor gemeenten om voor 31-12-2012 de regeling op te zeggen zonder kosten.

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Grondbeleid

De gemeente Lansingerland heeft altijd een actief grondbeleid gevoerd. In de jaren 90 zijn de kernen Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs aangewezen als uitbreidingsgebieden in het kader van de Vinex. Om te kunnen voldoen aan de gemaakte afspraken en om zoveel mogelijk regie te kunnen blijven houden op de grootschalige ontwikkelingen is ervoor gekozen om actief gronden te verwerven. Hiermee konden naast de ruimtelijke doelstellingen ook aanverwante doelstellingen op het gebied van woningbouw en maatschappelijke dienstverlening worden gerealiseerd. Dit om het uitgangspunt van leefbare en aantrekkelijk woonwijken te kunnen realiseren.

In het eerste kwartaal van 2010 is de nota grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is aangegeven dat er in principe nog steeds een actieve verwervingspolitiek wordt toegepast. In de praktijk uit zich dit in een zorgvuldige afweging tussen de noodzaak en wenselijkheid van de te realiseren doelstelling en de daarmee verband houdende financiële en risico-aspecten voor de gemeente. Daarbij wordt het overlaten aan het particulier initiatief nadrukkelijk meegenomen.

In de laatste situaties wordt op grond van de wro uitgegaan van een volledig verhaal van de gemaakte kosten. Hierbij wordt in eerste instantie gestreefd naar overeenstemming met de eigenaren en initiatoren door middel van een anterieure overeenkomst. Mocht dit niet kunnen worden gerealiseerd, dan zal een exploitatieplan worden opgesteld en daarna zo mogelijk nog aangestuurd worden op een posterieure overeenkomst.

Nota grondbeleid

De nota grondbeleid is vastgesteld in 2010. Als uitwerking van de nota grondbeleid zijn in 2011 de volgende rapportages opgesteld:

- het aankoopprogramma en verwervingsplan
- het fonds bovenwijks
- de kaderbrief grondprijzen
- notitie niet in exploitatie genomen gronden (en panden)

Deze notities moeten jaarlijks worden geactualiseerd. Ook in 2012 staat dit op het programma. Op grond van de nota grondbeleid zal de gemeente de te maken kosten bij bestemmingsplanwijzigingen maximaal trachten te verhalen. Daar waar de gemeente voor zichzelf een regisserende actieve rol weg gelegd ziet, zal de gemeente gronden actief aankopen en ontwikkelen. Daar waar dat niet het geval is, zal door middel van het sluiten van een anterieure overeenkomst ofwel het opstellen van een exploitatieplan de kosten worden verhaald.

Grondexploitatie, risico's en weerstandsvermogen

De gemeente Lansingerland voert een groot aantal grondexploitaties. Deze hebben betrekking op bedrijfsterreinen, woningbouwlocaties en de realisatie van overige voorzieningen (bijv. kinderdagverblijf).

Hieronder volgt een overzicht van de grondexploitaties per kern en per soort ontwikkeling, zoals deze op dit moment in ontwikkeling zijn.

Kern	Woningbouw	Bedrijventerreinen	Centrumontwikkeling	Overig
<i>Berkel en Rodenrijs</i>	Meerpolder Westpolder/Bolwerk Rodenrijse Zoom	Oudeland	Berkel Centrum	
<i>Bergschenhoek</i>	Wilderszijde Parkzoom Vrije kavels Boterdorp	Weg en Land Leeuwenhoekweg	Bergschenhoek Centrum	Annie M.G. Schmidtpark
<i>Bleiswijk</i>	De Tuinen Hoekeindseweg (Grijpestein)*		Vluchtheuvel Plaats Noord *	Lijsterlaan

Jaarlijks worden de grondexploitaties geactualiseerd. Bij deze actualisatie wordt tevens een risico-analyse opgesteld.

Gelijktijdig met de begroting 2012 wordt de geactualiseerde grondexploitatieberekening vastgesteld. Een grondexploitatie is een zo correct mogelijke voorspelling van een resultaat in de toekomst. Met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is een raming gemaakt van de nog te maken kosten en opbrengsten. Daarnaast is op basis van het raadplegen van diverse indexen, maar ook door middel van het monitoren van recente ontwikkelingen een inschatting gemaakt van de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging. Ook speelt de woningbouwplanning en de hoogte van de grondprijzen een belangrijke rol in het uiteindelijke eindresultaat van de grondexploitaties. De daadwerkelijke uitkomst is afhankelijk van het verloop van diverse factoren. Dat maakt, dat een jaarlijkse volledige actualisatie van de grondexploitaties belangrijk is.

De verwachte uitkomsten zijn op hoofdlijnen:

Resultaten grexen in miljoenen €	Actualisatie 2011
Totaal positieve grexen	€ 8,42
Totaal negatieve grexen	-€ 36,30*
Totaal generaal	- € 27,88

In deze resultaten is de bijdrage van € 65,7 miljoen die de gemeente van de Stadsregio heeft ontvangen voor de ontwikkeling van de Vinex locaties in Berkel en Rodenrijs (de zgn Lump Sum) meegenomen als opbrengst. Boekhoudkundig staat dit bedrag verwerkt als onderdeel van de voorziening grondexploitatie, waardoor het totaal van de voorziening grondexploitatie samengesteld is uit het totaal van de negatieve grexen plus het lump sum bedrag.

Zeker in de huidige tijd is deze uitkomst, gezien de onzekere situatie op de woningmarkt, slechts een indicatie van wat de uitkomst na de looptijd van het project zou kunnen zijn.

Voor alle negatieve grondexploitaties wordt een voorziening gevormd. De resultaten van alle positieve grondexploitaties worden pas verwerkt, wanneer een project administratief kan worden afgesloten. Dit vindt plaats nadat binnen een bepaald (deel)plan alle grondverkoop hebben plaatsgevonden of overeenstemming is bereikt en 90% van alle te verwachten kosten is gemaakt.

Bij de actualisatie van de grondexploitatie-berekeningen wordt tevens een risico-inventarisatie opgesteld. Op basis van deze inventarisatie wordt een analyse uitgevoerd waarbij de kansen op het zich voordoen van een dergelijk risico worden betrokken. Op basis van de uitkomst van deze analyse wordt het weerstandsvermogen bepaald. Het risicoprofiel van de grondexploitaties is onderdeel van het

risicoprofiel van de totale gemeente en wordt dan ook behandeld in de risico-paragraaf bij deze begroting. Naast projectinhoudelijke risico's zoals risico's op vertraging als gevolg van bezwaren, risico's op sanering en het niet kunnen verwerven van gronden worden ook algemene risico's opgenomen. De belangrijkste risico's waar rekening mee wordt gehouden hebben betrekking op de onzekerheid in de markt. Dit betreft bijvoorbeeld het risico op een grondprijzdaling of een vertraging in de afzet.

Voor de komende periode ligt de opgave van de gemeente evenals vorige jaren in het beheersen van de grondexploitaties, het zoveel mogelijk beperken van (extra) verliezen en het minimaliseren van de risico's. Daarbij richt de aandacht zich op het volgen van de ontwikkelingen in de markt, zowel op het gebied van de woningbehoefte, als van alle financiële aspecten.

Meerjarenbegroting

4.1 Staat van baten en lasten

STAAT VAN BATEN EN LASTEN MEERJARIG GEMEENTE LANSINGERLAND

Bedragen x €1.000	Realisatie 2010			Begroting 2011			Begroting 2012			Begroting 2013			Begroting 2014			Begroting 2015		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Bestuur en Burger	9.444	989	8.455	9.087	899	8.188	9.626	908	8.718	9.654	908	8.746	9.638	908	8.730	9.683	908	8.775
2. Actief meedoen	8.359	1.262	7.097	8.293	1.070	7.223	8.551	1.235	7.316	8.261	1.350	6.911	8.392	1.410	6.982	8.365	1.410	6.955
3. Opgroeien in Lansingerland	15.683	1.453	14.230	17.051	1.207	15.844	15.015	1.216	13.799	15.263	1.216	14.047	15.801	1.216	14.585	16.498	1.216	15.282
4. Integrale Veiligheid en Handhaving	3.747	58	3.689	4.317	126	4.191	4.020	127	3.893	4.028	127	3.901	4.001	127	3.874	4.025	127	3.898
5. Maatschappelijke Ondersteuning	9.102	1.761	7.341	9.849	1.653	8.196	9.472	575	8.897	9.548	575	8.973	9.585	575	9.010	9.618	575	9.043
6. Werk en Inkomens	12.388	10.100	2.288	12.130	9.610	2.520	12.961	9.976	2.985	12.949	10.026	2.923	12.918	10.026	2.892	12.940	10.026	2.914
7. Economie en Glastuinbouw	577	136	441	811	201	610	681	207	474	646	212	434	646	218	428	651	218	433
8. Mobiliteit	903	3	900	793	3	790	995	3	992	1.081	3	1.078	1.077	3	1.074	1.072	3	1.069
9. Grondzaken	68.387	52.814	15.573	57.847	52.519	5.328	55.119	53.055	2.064	39.993	37.468	2.525	32.761	32.752	9	61.491	59.632	1.859
10. RO, Volkshuisvesting en Milieu	7.663	1.574	6.089	7.285	2.553	4.732	8.559	2.755	5.804	7.231	2.736	4.495	6.673	2.736	3.937	6.672	2.736	3.936
11. Duurzaam Openbare Ruimte	19.789	12.219	7.570	22.130	11.939	10.191	22.311	12.908	9.403	24.617	13.320	11.297	26.142	13.774	12.368	26.724	14.234	12.490
Subtotaal programma's	156.042	82.369	73.673	149.593	81.780	67.813	147.310	82.965	64.345	133.271	67.941	65.330	127.634	63.745	63.889	157.739	91.085	66.654
Lokale heffingen	896	10.310	9.414	888	10.626	9.738	1.098	11.466	10.368	958	11.729	10.771	904	12.015	11.111	914	12.301	11.387
Algemene uitkeringen	239	41.778	41.539	-	40.303	40.303	-	42.630	42.630	-	42.521	42.521	-	42.041	42.041	-	40.748	40.748
Dividend	367	3.029	2.662	183	2.414	2.231	391	2.414	2.023	399	2.414	2.015	399	2.295	1.896	402	2.295	1.893
Saldo financieringsfunctie	21	10.253	10.232	21	9.248	9.227	20	8.376	8.356	20	7.889	7.869	21	7.985	7.964	21	8.072	8.051
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.342	44	2.298	352	-	352	1.625	339	1.286	1.940	420	1.520	1.758	419	1.339	2.103	426	1.677
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	3.865	65.414	61.549	740	62.591	61.851	3.134	65.225	62.091	3.317	64.973	61.656	3.082	64.755	61.673	3.440	63.842	60.402
Post onvoorzien	-	-	-	50	-	50	50	-	50	50	-	50	50	-	50	50	-	50
Resultaat voor bestemming	159.907	147.783	12.124	150.383	144.371	6.012	150.494	148.190	2.304	136.638	132.914	3.724	130.766	128.500	2.266	161.229	154.927	6.302
bedragen x €1.000	Realisatie 2010			Begroting 2011			Begroting 2012			Begroting 2013			Begroting 2014			Begroting 2015		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Transport: Resultaat voor bestemming	159.907	147.783	12.124	150.383	144.371	6.012	150.494	148.190	2.304	136.638	132.914	3.724	130.766	128.500	2.266	161.229	154.927	6.302
1. Bestuur en Burger	231	-	231	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Actief in Lansingerland	719	976	257	-	-	-	-	-	-	1.846	-	1.846	-	-	-	-	-	-
3. Opgroeien in Lansingerland	1.204	1.517	313	70	2.889	2.819	70	830	760	70	268	198	70	268	198	70	268	198
4. Integrale Veiligheid	1.949	424	1.525	1.042	65	977	1.089	-	1.089	874	-	874	-	-	-	-	-	-
5. Maatschappelijke Ondersteuning	264	19	245	500	200	300	-	200	200	-	200	200	-	-	-	-	-	-
6. Werk en Inkomens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Economie en Glastuinbouw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Bereikbaarheid en Mobiliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Grondzaken	2.861	17.374	14.513	1.000	5.328	4.328	453	2.508	2.055	-	2.516	2.516	-	-	-	1.850	-	-
10. RO, Volkshuisvesting en Milieu	-	511	511	-	113	113	-	1.605	1.605	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Beheer Openbare Ruimte	7.641	3.831	3.810	2.009	611	1.398	2.049	227	1.822	593	669	76	-	1.595	1.595	-	1.909	1.909
Algemene dekkingsmiddelen	5.217	7.558	2.341	982	2.409	1.427	1.196	1.792	596	1.068	4.522	3.454	1.024	1.497	473	982	3.327	2.345
Subtotaal mutaties reserves	20.086	32.210	12.124	5.604	11.615	6.011	4.858	7.162	2.304	4.451	8.175	3.724	1.094	3.360	2.266	1.052	7.354	6.302
Resultaat na bestemming	179.993	179.993	-	155.987	155.986	1	155.352	155.352	-	141.089	141.089	-	131.860	131.860	-	162.281	162.281	-

4.2 Overzicht incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de incidentele baten en lasten weergegeven voor de periode 2012-2015. Het opnemen van het overzicht van incidentele baten en lasten is gebaseerd op artikel 19 van het BBV. Het opnemen van dit overzicht is relevant voor de vraag: in welke mate wordt het begrotingsaldo in de meerjarenbegroting beïnvloed door incidentele baten en lasten. Het overzicht van de incidentele baten en lasten van de gemeente Lansingerland ziet er als volgt uit:

Incidentele baten en lasten

bedragen x € 1

		2012	2013	2014	2015
INCIDENTELE LASTEN					
Bijdrage kleeckamers sport	MJB 2010	200.000			
Focus op regietaken, outsourcing / samenwerking WOZ	KN 21010, M8	50.000			
Stortingen in:					
Algemene reserve	Begroting 2012	1.405.000	344.000	1.419.000	
Totaal incidentele lasten		1.655.000	344.000	1.419.000	0
INCIDENTELE BATEN					
<u>Onttrekkingen aan:</u>					
Algemene reserve	Begroting 2012				251.000
Totaal incidentele baten		0	0	0	251.000
Saldo begroting 2012 - 2015		0	0	0	0
Saldo begroting 2012 - 2015, excl. Incidentele posten		1.655.000	344.000	1.419.000	-251.000

4.3 Geprognosticeerde balans

bedragen x € 1.000

Activa (per 31 december)	(JR 2010)	2011	2012	2013	2014	2014
Vaste activa (huidige investeringen)	171.229	209.575	223.107	217.186	208.465	200.076
Vaste activa (investeringsplanning)	0	3.148	15.487	31.569	45.860	58.639
Vaste activa	171.229	212.723	238.594	248.755	254.325	258.715
Voorraad gronden in exploitatie	189.571	162.576	155.722	156.839	161.868	134.550
Niet in exploitatie genomen gronden	5.722	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Voorraden	195.293	168.576	161.722	162.839	167.868	140.550
Werkkapitaal	5.019	27.166	26.710	27.345	28.599	32.269
Kortlopende vorderingen	5.019	27.166	26.710	27.345	28.599	32.269
TOTAAL ACTIVA	371.541	408.465	427.026	438.939	450.792	431.534

Passiva (per 31 december)	(JR 2010)	2011	2012	2013	2014	2015
Algemene reserves	13.994	14.073	14.001	14.369	15.810	15.582
Bestemmingsreserves	73.707	65.995	61.893	56.928	53.027	47.868
Eigen vermogen	87.701	80.068	75.894	71.297	68.837	63.450
Voorzieningen voor risico's (niet GREX)	12.604	9.351	7.761	7.667	8.321	9.245
Onderhoudsvoorzieningen	1.512	2.369	3.385	3.031	2.737	3.662
Voorzieningen	14.116	11.720	11.146	10.698	11.058	12.907
Langlopende leningen	249.724	253.726	222.671	195.622	179.063	141.610
Nog aan te trekken leningen		47.951	102.315	146.322	176.834	198.567
Vaste schulden	249.724	301.677	324.986	341.944	355.897	340.177
Kasgeldleningen	20.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Werkkapitaal	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	20.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
TOTAAL PASSIVA	371.541	408.465	427.026	438.939	450.792	431.534

solvabiliteit	33%	26%	23%	20%	19%	18%
saldo passiva minus activa (afrodingen)	0	0	0	0	0	0

Passiva (per 31 december)	(JR 2010)	2011	2012	2013	2014	2014
Eigen vermogen	87.701	80.068	75.894	71.297	68.837	63.450
vreemd vermogen						
Voorzieningen	14.116	11.720	11.146	10.698	11.058	12.907
Vaste schulden	249.724	301.677	324.986	341.944	355.897	340.177
totaal vreemd vermogen	263.840	313.397	336.132	352.642	366.955	353.084
solvabiliteit (EV / vreemd vermogen)	33%	26%	23%	20%	19%	18%

4.4 Uitgangspunten Begroting 2011

Uitgangspunten op te stellen meerjarenbegroting 2012-2015

Het uitwerken van de kaders en richtingen uit deze kadernota tot de Begroting 2012 - 2015 volgt spoedig op het vaststellen van dit document. Bij de uitwerking worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

4.4.1 Grondexploitaties

Eind 2009 heeft onderzoeksbureau ABF in opdracht van Lansingerland onderzoek gedaan naar de woningbouwplanning in relatie tot de ontwikkelingen op de woningmarkt. Dit heeft geleid tot het rapport Woningmarktprofiel Lansingerland. De conclusies hieruit leiden tot een drastische bijstelling van de woningbouwplanning met de bijbehorende nadelige financiële consequenties.

Wij hebben daarom - vooruitlopend op de jaarlijkse update van de grondexploitaties - de consequenties voor het meest aannemelijke scenario vertaald in het financiële effect op de grondbedrijffunctie. De berekening, die wij hiervoor hebben gemaakt, is gebaseerd op een tweetal pijlers:

- De vertraging in de productieplanning;
- De gevolgen van de grondprijsontwikkeling.

Het meest aannemelijke scenario voor de woningbouwplanning en grondprijsontwikkeling leidde voorsnog tot een extra te nemen verlies van € 12,7 miljoen op de grondexploitaties zoals verwerkt in de jaarrekening 2010. Wij hebben de risicoanalyse en de beoordeling van het weerstandvermogen hierop geënt. Bij de begrotingsbehandeling komend najaar zullen wij op basis van de geactualiseerde grondexploitaties u een nieuw voorstel voorleggen om het bedrag aan verliesneming te markeren.

4.4.2 Inwoner- en woningaantallen / groeigerelateerde baten en lasten

In januari 2011 is de nieuwe woningbouwplanning en de hierbij behorende bevolkingsprognose opgesteld. De Kadernota 2011 is gebaseerd op deze in januari geactualiseerde planningen. De verwachte ontwikkeling van de aantallen inwoners en aantal woningen voor 2012-2015 vertoont het volgende verloop:

Aantallen per 1 januari	2011	2012	2013	2014	2015
Inwoners	54.081	55.700	56.950	58.250	59.150
Woningen	20.896	21.400	21.850	22.400	22.950

Voor de aantallen van inwoners en woningen is de beleidslijn "ongewijzigd beleid" aangehouden. Op basis van bovenstaande gegevens heeft in deze Kadernota de doorrekening plaatsgevonden. De groeigerelateerde baten en lasten zijn gebaseerd op bovenstaand verloop van inwoners en woningen.

4.4.3 Prijs- en loonontwikkeling (inflatie)

Medio maart 2011 zijn cijfers gepresenteerd door het Centraal Plan Bureau. De loon - en prijsontwikkeling voor 2012 is min of meer gelijk aan de berekende inflatie van 2,0%. Voor de personeelskostenraming 2012 wordt voorsnog niet gerekend met een loonstijging. De budgetten voor goederen en diensten worden op basis van de lopende bezuinigingen met de berekende inflatie geïndexeerd.

4.4.4 Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering (AU) in de begroting 2012 - 2015 wordt gebaseerd op de septembercirculaire 2011, die door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wordt gepubliceerd. Mocht verwerking van de septembercirculaire, vanwege het tijdstip van publicatie, onverhoopt niet meer

mogelijk zijn, overweegt het college de berekening van de AU te baseren op de feitelijk bekende cijfers uit de laatste publicatie in casu de mei/junicirculaire 2011.

4.4.5 Dividend Eneco

De structurele raming dividend Eneco bedraagt in de meerjarenbegroting 2012 - 2015 100% van de laatst bekende uitkering dividend Eneco. Dit is het bedrag zoals besloten in de in april 2011 gehouden Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) van Eneco Holding N.V. met betrekking tot de dividenduitkering over 2010. Voor de meerjarenbegroting ramen we een dividenduitkering van € 2,4 mln.

Daarnaast is de inzet om het financiële effect van het dividend Eneco in de begroting kleiner te maken. Dit zal plaatsvinden door de komende jaren het laatste bekende dividend lager te ramen. Voor de jaren 2014 en 2015 met 5% verlaagd ten opzichte van de nu geraamde € 2,4 miljoen.

4.4.6 Rente

Uitgangspunt voor het rentepercentage op investeringen en de te ramen rente van nieuw aan te trekken langlopende geldleningen vormt de langjarige renteontwikkeling. De 10-jaarsrente (met gelijke aflossing) bedraagt per begin april 3,89 % (april 2010(3,05%). De 20-jaarsrente (gelijke aflossing zonder tussentijdse renteherziening) bedraagt 4,72% (april 2010 3,85%). De verwachting is dat de rente de komende tijd licht zal stijgen. Op basis hiervan wordt voor de begroting 2011 aan investeringen, evenals voorgaande jaren, een rentepercentage van 4,5% berekend bij de kapitaallasten. Voor aan te trekken langlopende geldleningen wordt met eenzelfde rentepercentage gerekend.

De rente voor kortlopende leningen wordt, rekening houdend met de ontwikkelingen op de geldmarkt, verhoogd van 1,5% in 2011 naar 2,0% in 2012.

4.4.7 Tarievenbeleid met betrekking tot belastingen en rechten

Het beleid op de tarieven wordt conform het coalitieakkoord gehanteerd. Kort samengevat betekent dit een kostendekkend tarief voor de afvalstoffenheffing, een extra verhoging (boven inflatie) van de rioolheffing conform het vastgestelde Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en alleen inflatiecorrectie voor alle overige belastingen en rechten. Als gevolg van de bezuinigingen worden de tarieven voor marktrechten extra verhoogd. De marktrechten zijn op dit moment 85% kostendekkend. De komende jaren wordt door een geleidelijke verhoging van de marktrechten de kostendekkendheid opgetrokken naar 100%. Voor 2012 t/m 2014 leidt dit tot een jaarlijks extra verhoging van de marktrechten met 5 % (boven inflatie).

De leges in de legestabel 2011 zijn volledig kostendekkend met uitzondering van huwelijkstarieven, kapvergunningen, rechten met betrekking tot de standplaatsen en diverse horeca gerelateerde leges. Bij het voorstel voor de tarieven voor 2012 zullen deze tarieven zoveel als mogelijk tot 100% kostendekking gebracht worden.

Begraafplaatsen:

In vergelijking met andere gemeenten zijn de leges gemeentelijke begraafplaatsen hoger dan gemiddeld. Jaarlijks worden de leges verhoogd met de inflatiecorrectie. De leges gemeentelijke begraafplaatsen zijn niet kostendekkend.

4.5 EMU-saldo

Binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU) zijn afspraken gemaakt over het op orde houden van de overheidsfinanciën. Een van deze afspraken heeft betrekking op het begrotingssaldo van de deelnemende landen oftewel het EMU-saldo. Het EMU-saldo is het begrotingssaldo van de totale collectieve sector (rijk, lagere overheden en de sociale fondsen). Afsproken is dat de overheidstekorten niet meer dan 3% van het bruto binnenlandsproduct (bbp) mogen zijn en de overheidsschuld niet meer dan 60% van het bbp mag bedragen. Deze afspraken gelden voor de totale overheid. Het rijk zag zich genoodzaakt maatregelen te treffen en wilde meer inzicht in de ontwikkeling van het EMU-saldo bij de lokale overheden. Hiervoor is een goede informatievoorziening essentieel. Gemeenten moeten daarom het EMU-saldo van het voorafgaande jaar, het actuele begrotingsjaar en het volgende jaar opnemen in de begrotingsstukken. Deze verplichting is vastgelegd in artikel 19 van de BBV. Overigens is door de economische crisis in 2009 het percentage van 3% tijdelijk losgelaten.

Het berekende EMU-saldo geeft de omvang weer van ons aandeel in het nationale EMU-saldo.

De ontwikkeling van het EMU-saldo voor de gemeente Lansingerland ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2011	2012	2013
	x € 1000,- volgens primitieve begroting	x € 1000,- Volgens begroting 2012	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2012
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.630	-6.221	-4.273
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.273	6.544	8.622
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.533	2.171	2.157
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	52.987	25.871	10.161
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	48.313	46.200	37.468
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	52.519	53.054	36.351
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	5.585		
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:	<input type="radio"/> ja <input checked="" type="radio"/> nee	<input type="radio"/> ja <input checked="" type="radio"/> nee	<input type="radio"/> ja <input checked="" type="radio"/> nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-47.190	-16.523	-4.772

Bijlagen

Staat van reserves

	Saldo 31-dec-10	Saldo 1-jan-11	Resultaat jaarrek 2010	Rente 2011	Toevoeging 2011	Onttrekking 2011	Saldo 31-dec-11	Saldo 1-jan-12	Resultaat- bestemming 2011	Rente 2012	Toevoeging 2012	Onttrekking 2012	Saldo 31-dec-12
Algemene reserve	12.716.008	12.716.008	1.277.766	-	217.000	137.795	14.072.979	14.072.979	-	-	1.428.488	1.500.000	14.001.467
Algemene reserves	12.716.008	12.716.008	1.277.766	-	217.000	137.795	14.072.979	14.072.979	-	-	1.428.488	1.500.000	14.001.467
Reserve fractiegelden	4.732	4.732	-	-	-	-	4.732	4.732	-	-	-	-	4.732
Reserve rekenkamer	19.112	19.112	-	-	600	-	19.712	19.712	-	-	600	-	20.312
Reserve opsporing en ruiming bommen	1.837.948	1.837.948	-	-	1.042.478	65.000	2.815.426	2.815.426	-	-	1.089.398	-	3.904.824
Reserve i.a.v. beheerplan kunstwerken	88.632	88.632	-	-	-	-	88.632	88.632	-	-	-	-	88.632
Reserve buurtpreventie	68.234	68.234	-	-	-	-	68.234	68.234	-	-	-	-	68.234
Reserve randweg Parkzoom	2.382.481	2.382.481	-	-	-	-	2.382.481	2.382.481	-	-	-	-	2.382.481
Reserve Boterdorpseweg	2.716.689	2.716.689	-	-	-	1.066.689	1.650.000	1.650.000	-	-	-	400.000	1.250.000
Reserve Beheerplannen	6.029.396	6.029.396	-	-	2.009.493	-	8.038.889	8.038.889	-	-	2.049.313	-	9.966.202
Reserve UPC	1.845.627	1.845.627	-	-	-	-	1.845.627	1.845.627	-	-	-	-	1.845.627
Reserve i.a.v. onderwijsbeheerplan	562.281	562.281	-	-	-	-	562.281	562.281	-	-	-	562.281	-
Reserve Parkzoom sporthal	1.272	1.272	-	-	-	-	1.272	1.272	-	-	-	-	1.272
Reserve A.M.G. Schmidtpark	5.717.588	5.717.588	-	-	-	4.000.000	1.717.588	1.717.588	-	-	-	1.500.000	217.588
Reserve ouderenadvisering	774	774	-	-	-	-	774	774	-	-	-	-	774
Reserve Riolering	8.841.946	8.841.946	-	-	-	260.090	8.581.856	8.581.856	-	-	-	75.099	8.506.757
Reserve i.a.v. begraafplaats onderhoudsplan	922.101	922.101	-	-	-	30.000	892.101	892.101	-	-	-	30.000	862.101
Reserve Grondprijzen	500.000	500.000	-	-	1.000.000	-	1.500.000	1.500.000	-	-	-	-	1.500.000
Reserve Parkzoom	1.453.159	1.453.159	-	-	-	-	1.453.159	1.453.159	-	-	-	-	1.453.159
Reserve egalisatie groei	4.093.197	4.093.197	-	-	65.000	2.727.000	1.431.197	1.431.197	-	-	65.000	268.000	1.228.197
Reserve bijdrage afschrijvingslasten	22.214.856	22.214.856	-	964.254	3.033.444	1.635.463	24.577.091	24.577.091	-	1.105.969	90.500	2.050.204	23.723.356
Reserve projecten (bestemd)	3.605.554	3.605.554	1.991.275	-	500.000	2.777.507	3.319.322	3.319.322	-	-	-	304.920	3.014.402
Reserve incidentele ruimte	277.574	277.574	-	-	-	-	277.574	277.574	-	-	-	-	277.574
Reserve kapitaallasten (nog uit te voeren)	5.422.001	5.422.001	-	-	453.187	3.337.262	2.537.926	2.537.926	-	-	452.638	90.500	2.900.064
Reserve personeel	300.000	300.000	-	-	-	-	300.000	300.000	-	-	-	-	300.000
Reserve nieuwbouw gemeentehuis	1.810.874	1.810.874	-	-	-	-	1.810.874	1.810.874	-	-	-	228.000	1.582.874
Reserve Wilderzijde rente verschillen	-	-	-	-	-	882.181	11.755.153	11.755.153	-	-	-	851.683	10.903.470
Reserve doordecrealisatie VO	-	-	1.000.000	-	-	1.000.000	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	70.716.118	83.353.452	2.991.275	964.254	8.104.202	17.781.192	77.631.991	77.631.991	-	1.105.969	3.747.449	7.090.248	75.395.161
Totaal reserves	83.432.126	96.069.460	4.269.041	964.254	8.321.202	17.918.987	91.704.970	91.704.970	-	1.105.969	5.175.937	8.590.248	89.396.628

	Saldo 1-jan-13	Resultaat- bestemming 2012	Rente 2013	Toevoeging 2013	Onttrekking 2013	Saldo 31-dec-13	Saldo 1-jan-14	Resultaat- bestemming 2013	Rente 2014	Toevoeging 2014	Onttrekking 2014	Saldo 31-dec-14
Algemene reserve	14.001.467	-	-	367.349	-	14.368.816	14.368.816	-	-	1.441.554	-	15.810.370
Algemene reserves	14.001.467	-	-	367.349	-	14.368.816	14.368.816	-	-	1.441.554	-	15.810.370
Reserve fractiegelden	4.732	-	-	-	-	4.732	4.732	-	-	-	-	4.732
Reserve rekenkamer	20.312	-	-	-	-	20.312	20.312	-	-	-	-	20.312
Reserve opsporing en ruiming bommen	3.904.824	-	-	874.453	-	4.779.277	4.779.277	-	-	-	-	4.779.277
Reserve i.a.v. beheerplan kunstwerken	88.632	-	-	-	88.632	-	-	-	-	-	-	-
Reserve buurtpreventie	68.234	-	-	-	-	68.234	68.234	-	-	-	-	68.234
Reserve randweg Parkzoom	2.382.481	-	-	-	-	2.382.481	2.382.481	-	-	-	-	2.382.481
Reserve Boterdorpseweg	1.250.000	-	-	-	-	1.250.000	1.250.000	-	-	-	-	1.250.000
Reserve Beheerplannen	9.966.202	-	-	592.501	-	10.558.703	10.558.703	-	-	-	498.010	10.060.693
Reserve UPC	1.845.627	-	-	-	1.845.627	-	-	-	-	-	-	-
Reserve i.a.v. onderwijsbeheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Parkzoom sporthal	1.272	-	-	-	-	1.272	1.272	-	-	-	-	1.272
Reserve A.M.G. Schmidtpark	217.588	-	-	1.845.627	2.063.215	1	1	-	-	-	-	1
Reserve ouderenadvisering	774	-	-	-	774	-	-	-	-	-	-	774
Reserve Rotlering	8.506.757	-	-	-	549.973	7.956.784	7.956.784	-	-	-	1.066.995	6.889.789
Reserve i.a.v. begraafplaats onderhoudsplan	862.101	-	-	-	30.000	832.101	832.101	-	-	-	30.000	802.101
Reserve Grondprijzen	1.500.000	-	-	-	-	1.500.000	1.500.000	-	-	-	-	1.500.000
Reserve Parkzoom	845.598	-	-	-	-	845.598	845.598	-	-	-	-	845.598
Reserve egalisatie groei	1.228.197	-	-	65.000	268.000	1.025.197	1.025.197	-	-	65.000	268.000	822.197
Reserve bijdrage afschrijvingslasten	23.723.356	-	1.067.551	-	2.031.072	22.759.835	22.759.835	-	1.024.193	-	1.969.438	21.814.590
Reserve projecten (bestemd)	3.014.402	-	-	-	200.000	2.814.402	2.814.402	-	-	-	-	2.814.402
Reserve incidentele ruimte	277.574	-	-	-	-	277.574	277.574	-	-	-	-	277.574
Reserve kapitaallasten (nog uit te voeren)	2.900.064	-	-	-	452.638	2.447.426	2.447.426	-	-	-	-	2.447.426
Reserve personeel	300.000	-	-	-	-	300.000	300.000	-	-	-	-	300.000
Reserve nieuwbouw gemeentehuis	1.582.874	-	-	-	144.000	1.438.874	1.438.874	-	-	-	-	1.438.874
Reserve Wilderzijde rente verschillen	10.903.470	-	-	-	868.902	10.034.568	10.034.568	-	-	-	968.899	9.065.669
Reserve doordecentralisatie VO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	75.395.161	-	1.067.551	3.377.581	8.542.058	71.298.235	71.298.235	-	1.024.193	65.000	4.801.342	67.586.086
Totaal reserves	89.396.628	-	1.067.551	3.744.930	8.542.058	85.667.051	85.667.051	-	1.024.193	1.506.554	4.801.342	83.396.456

	Saldo	Resultaat-		Rente		Toevoeging		Onttrekking		Saldo
	1-jan-15	2014	2015	2015	2015	2015	2015	2015	31-dec-15	
Algemene reserve	15.810.370	-	-	-	-	-	-	228.359	-	15.582.011
Algemene reserves	15.810.370	-	-	-	-	-	-	228.359	-	15.582.011
Reserve fractiegelden	4.732	-	-	-	-	-	-	-	-	4.732
Reserve rekenkamer	20.312	-	-	-	-	-	-	-	-	20.312
Reserve opsporing en ruiming bommen	4.779.277	-	-	-	-	-	-	-	-	4.779.277
Reserve i.a.v. beheerplan kunstwerken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve buurtpreventie	68.234	-	-	-	-	-	-	-	-	68.234
Reserve randweg Parkzoom	2.382.481	-	-	-	-	-	-	1.850.000	-	532.481
Reserve Boterdorpseweg	1.250.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.250.000
Reserve Beheerplannen	10.060.693	-	-	-	-	-	-	959.059	-	9.101.634
Reserve UPC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve i.a.v. onderwijsbeheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Parkzoom sporthal	1.272	-	-	-	-	-	-	-	-	1.272
Reserve A.M.G. Schmidtpark	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Reserve ouderenadviesing	774	-	-	-	-	-	-	-	-	774
Reserve Riolering	6.889.789	-	-	-	-	-	-	919.754	-	5.970.035
Reserve i.a.v. begraafplaats onderhoudsplan	802.101	-	-	-	-	-	-	30.000	-	772.101
Reserve Grondprijzen	1.500.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.500.000
Reserve Parkzoom	845.598	-	-	-	-	-	-	-	-	845.598
Reserve egalisatie groei	822.197	-	-	-	-	-	65.000	268.000	-	619.197
Reserve bijdrage afschrijvinglasten	21.814.590	-	-	981.657	-	-	-	1.909.978	-	20.886.269
Reserve projecten (bestemd)	2.814.402	-	-	-	-	-	-	-	-	2.814.402
Reserve incidentele ruimte	277.574	-	-	-	-	-	-	-	-	277.574
Reserve kapitaallasten (nog uit te voeren)	2.447.426	-	-	-	-	-	-	-	-	2.447.426
Reserve personeel	300.000	-	-	-	-	-	-	-	-	300.000
Reserve nieuwbouw gemeentehuis	1.438.874	-	-	-	-	-	-	-	-	1.438.874
Reserve Wilderzijde rente verschillen	9.065.669	-	-	-	-	-	-	1.188.871	-	7.876.798
Reserve doordecentralisatie VO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	67.586.086	-	981.657	65.000	65.000	7.125.662	-	-	-	61.507.081
Totaal reserves	83.396.456	-	981.657	65.000	65.000	7.354.021	-	-	-	77.089.092

Verloop algemene reserve

	bedragen x € 1 bedragen x € 1				
	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo 1 januari	12.716.008	14.072.979	14.001.467	14.368.816	15.810.370
<u>Toevoegingen:</u>					
Opheffen twee reserves					
<u>Jaarrekening 2010:</u>					
- bestemming resultaat 2010 / rbs mei 2010	1.277.766				
Voorjaarsnota 2011	17.000				
<u>Kadernota 2011:</u>					
- begroting 2012 - 2015 incl mutaties nav herbezinning)		1.428.488	367.349	1.441.554	
- Actualisatie grex'en augustus 2011 (nog verwerken in NJN 2011)	200.000				
sub totaal toevoegingen	1.494.766	1.428.488	367.349	1.441.554	-
<u>Onttrekkingen:</u>					
<u>Kadernota 2010:</u>					
- Bijdrage HHR ivm realisatie waterberging Voorafsche Polder		1.500.000			
- Begroting 2011 - 2014, sluitend maken (na herbezinning / rbs febr 2011)	137.795				
<u>Kadernota 2011:</u>					
- begroting 2012 - 2015 incl mutaties nav herbezinning)					228.359
sub totaal onttrekkingen	137.795	1.500.000	-	-	228.359
Saldo 31 december	14.072.979	14.001.467	14.368.816	15.810.370	15.582.011

Staat van voorzieningen

Omschrijving	Stand 31 december 2010	toevoegingen 2011	onttrekkingen 2011	Stand 31 december 2011	toevoegingen 2012	onttrekkingen 2012	Stand 31 december 2012	toevoegingen 2013	onttrekkingen 2013	Stand 31 december 2013
Voorz. Pensioenen wethouders	1.728.363	589.136	10.638	2.306.861	216.782	33.734	2.489.909	216.782	33.734	2.672.957
Voorz. Aanleg riolering Noordpolder	781.833	-	-	781.833	-	-	781.833	-	781.833	-
Voorz. Bodemsanering Bergboezem	324.500	-	-	324.500	-	324.500	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Brandhorst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Hoefslag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Wigenlei	85.500	-	58.783	26.717	-	10.000	16.717	-	-	16.717
Voorz. Nog te maken kosten Akkertje	78.226	-	41.521	36.705	-	10.000	26.705	-	-	26.705
Voorz. Nog te maken kosten Boterdorp ZuidW.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Hoefweg Zuid	29.300	-	968	28.332	-	-	28.332	-	-	28.332
Nog te maken kosten project Hoefslag IV (bl)	904.686	-	484.470	420.216	-	50.000	370.216	-	-	370.216
Voorz. Tijd.huisvesting VO 2007-2010	2.360.583	-	2.360.583	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Bovenwijkse voorzieningen	6.310.558	1.137.502	2.021.951	5.426.109	594.510	1.973.382	4.047.237	505.321	-	4.552.558
Totaal verplichtingen, verliezen en risico's	12.603.549	1.726.638	4.978.915	9.351.273	811.292	2.401.616	7.760.949	722.103	815.567	7.667.485
Voorz. Onderhoud wegen	158.827	1.000.000	331.521	827.306	700.000	389.303	1.138.003	775.000	1.300.000	613.003
Voorz. Onderhoud onderwijsgebouwen	-	-	-	-	562.281	-	562.281	-	-	562.281
Voorz. Onderhoud zwembad	300.000	150.000	-	450.000	150.000	-	600.000	150.000	-	750.000
Voorz. Onderhoud Gemeentelijke gebouwen	1.053.666	509.704	471.930	1.091.440	509.704	516.778	1.084.366	509.704	488.163	1.105.907
Totaal onderhoudsvoorzieningen	1.512.493	1.659.704	803.451	2.368.746	1.921.985	906.081	3.384.649	1.434.704	1.788.163	3.031.190
Totaal voorzieningen	14.116.042	3.386.342	5.782.366	11.720.019	2.733.277	3.307.697	11.145.598	2.156.807	2.603.730	10.698.675

Omschrijving	Stand 31 december 2013	toevoegingen 2014	onttrekkingen 2014	Stand 31 december 2014	toevoegingen 2015	onttrekkingen 2015	Stand 31 december 2015
Voorz. Pensioenen wethouders	2.672.957	216.782	33.734	2.856.004	216.782	33.734	3.039.052
Voorz. Aanleg riolering Noordpolder	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Bodemsanering Bergboezem	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Brandhorst	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Hoefslag	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Wilgenlei	16.717	-	-	16.717	-	-	16.717
Voorz. Nog te maken kosten Akkertje	26.705	-	-	26.705	-	-	26.705
Voorz. Nog te maken kosten Boterdorp ZuidW.	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Nog te maken kosten Hoefweg Zuid	28.332	-	-	28.332	-	-	28.332
Nog te maken kosten project Hoefslag IV (bl)	370.216	-	-	370.216	-	-	370.216
Voorz. Tijd.huisvesting VO 2007-2010	-	-	-	-	-	-	-
Voorz. Bovenwijkse voorzieningen	4.552.558	470.090	-	5.022.648	741.020	-	5.763.668
Totaal verplichtingen, verliezen en risico's	7.667.485	686.872	33.734	8.320.622	957.802	33.734	9.244.690
Voorz. Onderhoud wegen	613.003	775.000	1.300.000	88.003	775.000	-	863.003
Voorz. Onderhoud onderwijsgebouwen	562.281	-	-	562.281	-	-	562.281
Voorz. Onderhoud zwembad	750.000	150.000	-	900.000	150.000	-	1.050.000
Voorz. Onderhoud Gemeentelijke gebouwen	1.105.907	509.704	428.999	1.186.612	-	-	1.186.612
Totaal onderhoudsvoorzieningen	3.031.190	1.434.704	1.728.999	2.736.895	925.000	-	3.661.895
Totaal voorzieningen	10.698.675	2.121.576	1.762.733	11.057.517	1.882.802	33.734	12.906.585

Staat van investeringen

INVESTERINGSPROGRAMMA 2012-2015																
Programma	Omschrijving van de investering	beschikbaar gesteld	relatie met lopend krediet	Jaar van uitvoering	aanschr. termijn (jaren)	rente	Bruto investeringsbedrag (incl. VTA)	Bijdragen van derden / subsidies	Dekking t.l.v. Fonds Bovenwijkse (FBW)	dekking op andere wijze (bestemmingsreserve / grexven)	Investeringensbedrag voor rekening gemeente	Dekking kapitaallast uit reserve afschrijvingslasten	Kap. Ist. 2012	Kap. Ist. 2013	Kap. Ist. 2014	Kap. Ist. 2015
KP	Investeringen ICT 2012	ja		2012	4	4,5%	265.000				265.000		0	78.175	75.194	72.213
KP	Investeringen ICT 2013			2013	4	4,5%	400.000				400.000		0	0	118.000	113.500
KP	Investeringen ICT 2014			2014	4	4,5%	300.000				300.000		0	0	0	88.500
KP	Investeringen ICT 2015			2015	4	4,5%	300.000				300.000		0	0	0	0
	Totaal 5.003.000 - kpl Informatievoorziening & Faciliteiten, Automatisering						1.265.000	0	0	0	1.265.000	0	78.175	193.194	193.194	274.213
KP	Strooler (Stratos)	ja		2012	10	4,5%	37.500				37.500		0	5.438	5.269	5.100
KP	Nissan pick-up (vervanging 66-VR-PD)	ja		2012	8	4,5%	38.000				38.000		0	6.460	6.246	6.033
KP	Houtversnipperaar	ja		2012	10	4,5%	25.716				25.716		0	3.729	3.613	3.498
KP	Nissan Kubistar (10-BL-SX)			2013	8	4,5%	25.000				25.000		0	0	4.250	4.109
KP	Fiat Scudo (19-BX-ZR)			2013	8	4,5%	38.160				38.160		0	0	6.487	6.273
KP	Renault bus (87-BT-VK)			2013	8	4,5%	38.750				38.750		0	0	6.588	6.370
KP	MFH Veegmachine			2013	8	4,5%	130.000				130.000		0	0	22.100	21.369
KP	Roned rioolwagen			2014	10	4,5%	24.000				24.000		0	0	0	3.480
KP	Trekker (31)			2014	10	4,5%	55.500				55.500		0	0	0	8.048
KP	Rijwielpadstrooler (sectie br)			2015	10	4,5%	24.000				24.000		0	0	0	0
KP	Kleine strooler (sectie blw)			2015	10	4,5%	24.000				24.000		0	0	0	0
KP	New Holland Tractor (sectie bgh)			2015	10	4,5%	48.000				48.000		0	0	0	0
KP	Veegmachine (32-sectie br)			2015	8	4,5%	130.000				130.000		0	0	0	0
	Totaal 5.047.000 - kpl Beheer en Onderhoud, tractie en gereedschap						638.626	0	0	638.626	0	15.627	54.553	54.553	64.280	
11	Vervanging bruggen 2011-2012	ja	7.210.013	2012	20	4,5%	105.066				105.066		0	9.961	9.745	9.508
11	Vervanging duikers 2012	ja		2012	20	4,5%	21.140				21.140		0	951	2.008	1.961
11	(totaal investering € 52.849)			2013	20	4,5%	31.709				31.709		0	0	3.072	2.941
11	Vervanging beschoeiing 2012	ja		2012	20	4,5%	39.637				39.637		0	1.784	3.766	3.676
11	(totaal investering € 99.092)			2013	20	4,5%	59.455				59.455		0	0	5.648	5.515
11	Vervanging damwand hout/staal 2012	ja		2012	20	4,5%	20.655				20.655		0	929	1.962	1.916
11	(totaal investering € 51.638)			2013	20	4,5%	30.983				30.983		0	0	2.943	2.874
11	Vervanging stuwten 2012	ja		2012	20	4,5%	5.725				5.725		0	258	544	531
11	(totaal investering € 14.313)			2013	20	4,5%	8.588				8.588		0	0	815	796
11	Vervanging bruggen 2012	ja		2012	20	4,5%	36.075				36.075		0	1.623	3.427	3.346
11	(totaal investering € 366.075)			2013	20	4,5%	330.000				330.000		0	0	31.350	30.608
11	Vervanging kunstwerken (totaal bedrag 2013)			2013	20	4,5%	583.966				583.966		0	0	55.476	54.163
11	Vervanging kunstwerken (totaal bedrag 2014)			2014	20	4,5%	583.966				583.966		0	0	0	55.476
11	Vervanging kunstwerken (totaal bedrag 2015)			2015	20	4,5%	583.966				583.966		0	0	0	0
	Totaal 6.210.000 - Kunstwerken						2.440.931	0	0	2.440.931	0	15.526	120.696	120.696	173.311	
11	Randweg Oost			2012	-	4,5%	3.463.500				0		0	0	0	0
11	Herinrichting gebied rondom kerk			2012	-	4,5%	500.000				0		0	0	0	0
11	Bijdrage onrendabele top parkeergarage			2012	-	4,5%	750.000				0		0	0	0	0
11	(totaal investering € 3.000.000)			2013	-	4,5%	2.250.000				0		0	0	0	0
11	Herinrichting Noordersingel	ja	7.210.183	2012	20	4,5%	923.166				923.166		0	87.700	85.623	83.546
11	Rehabilitatie Westersingel (centrum br)		7.210.181	2015	20	4,5%	776.372				776.372		0	0	0	0
11	Reconstructie Herenstraat (centrum br)		7.210.187	2015	20	4,5%	292.751				292.751		0	0	0	0
11	Reconstructie Wilgenlaan		7.210.192	2013	20	4,5%	593.952				593.952		0	0	56.426	55.089
11	Herinrichting Noord-Oost wijk zuid (BH)	ja		2012	20	4,5%	85.000				85.000		0	8.075	7.884	7.693
11	(totaal investering € 850.670)			2013	20	4,5%	765.670				765.670		0	0	72.739	71.016
11	Reconstructie Rondom (centrum bgh)			2013	20	4,5%	19.679				19.679		0	0	886	1.870
11	(totaal investering € 197.180)			2014	20	4,5%	177.500				177.500		0	0	0	16.863

INVESTERINGSPROGRAMMA 2012-2015

Programma	Omschrijving van de investering	beschikbaar gesteld	relatie met lopend krediet	Jaar van uitvoering	afschrijving (jaren)	rente	Bruto investeringsbedrag (incl. VTA)	Bijdragen van derden / subsidies	Dekking t.l.v. Fonds Bovenwijken (FBW)	dekking op andere wijze (bestemmingsreserve / grexten)	Investeringsbedrag voor rekening gemeente	Dekking kapitaallast uit reserve afschrijvingslasten	Kap. l.st. 2012	Kap. l.st. 2013	Kap. l.st. 2014	Kap. l.st. 2015
11	Reconstructie Sterrenweg	ja	7.210.177	2012	20	4,5%	372.192				372.192		0	35.359	34.521	33.684
11	Renovatie Zeeheldenwijk			2013	20	4,5%	895.498				895.498		0	0	85.072	83.058
11	Reconstructie Merksstraat (centrum bgh)			2013	20	4,5%	7.252				7.252		0	0	326	689
11	(totaal investering € 63.292)			2014	20	4,5%	56.000				56.000		0	0	0	5.320
11	Reconstructie Schiebroekseweg	ja		2012	20	4,5%	61.954				61.954		0	2.788	5.886	5.747
11	(totaal investering € 161.954)			2013	20	4,5%	100.000				100.000		0	0	9.500	9.275
11	De Warmoezerij	ja		2012	20	4,5%	37.609				37.609		0	3.572	3.488	3.403
11	Reconstructie Beethovenlaan (centrum bgh)			2013	20	4,5%	26.476				26.476		0	0	1.191	2.515
11	(totaal investering € 253.976)			2014	20	4,5%	227.500				227.500		0	0	0	21.613
11	Reconstructie Gemeentewerf (centrum br)			2014	20	4,5%	15.369				15.369		0	0	0	692
11	(totaal investering € 150.369)			2015	20	4,5%	135.000				135.000		0	0	0	0
11	Reconstructie Edoornlaan	ja		2012	20	4,5%	39.723				39.723		0	3.774	3.684	3.595
11	Reconstructie Rhododendronstraat	ja		2012	20	4,5%	13.681				13.681		0	1.300	1.269	1.238
11	Reconstructie Smaragd	ja		2012	20	4,5%	60.810				60.810		0	5.777	5.641	5.504
11	Reconstructie Freestrasstraat	ja		2012	20	4,5%	24.582				24.582		0	2.335	2.280	2.225
11	Reconstructie Kompas	ja		2012	20	4,5%	30.244				30.244		0	2.873	2.805	2.737
11	Reconstructie Lijsterbesdreef	ja		2012	20	4,5%	20.489				20.489		0	1.946	1.900	1.854
11	Reconstructie Leileweg	ja		2012	20	4,5%	135.978				135.978		0	12.918	12.612	12.306
11	(totaal investering € 235.978)			2015	20	4,5%	100.000				100.000		0	0	0	0
11	Reconstructie Pastoor Verburghweg	ja	7.210.130	2012	20	4,5%	210.270				210.270		0	19.976	19.503	19.030
11	Parallelweg Laan van Koot			2012	-	4,5%	347.344		347.344		0		0	0	0	0
11	(totaal investering € 463.125)			2013	-	4,5%	115.781		115.781		0		0	0	0	0
11	Renovatie Zeeheldenwijk		7.210.177	2013	20	4,5%	63.252				63.252		0	0	6.009	5.867
11	Reconstructie Ds van Koetsveldstraat			2013	20	4,5%	125.364				125.364		0	0	11.909	11.627
11	Levensduurverlengende maatregelen Wegen 2013			2013	20	4,5%	2.243.506				2.243.506		0	0	213.133	208.085
11	Levensduurverlengende maatregelen Wegen 2014			2014	20	4,5%	2.838.882				2.838.882		0	0	0	269.694
11	Levensduurverlengende maatregelen Wegen 2015			2015	20	4,5%	2.696.118				2.696.118		0	0	0	0
11	Investerings vanuit fonds bovenwijken			2014	-	4,5%	0		0		0		0	0	0	0
	Totaal 6.210.100 - Beheer/onderhoud wegen, straten en pleinen						21.598.464	0	7.426.625	0	14.171.839	0	188.393	644.287	945.835	
11	Sanering borden 2011 - 2012		7.211.010	2013	5	4,5%	69.472				69.472		0	0	17.020	16.395
11	Vervangen hekwerken 2011 - 2012		7.210.208	2013	5	4,5%	80.242				80.242		0	0	19.659	18.937
11	Vervangen straatmeubilair 2011 - 2012		7.210.209	2013	5	4,5%	122.809				122.809		0	0	30.088	28.983
11	Sanering borden 2013			2013	5	4,5%	81.732				81.732		0	0	20.024	19.288
11	Vervangen hekwerken 2013			2013	5	4,5%	94.402				94.402		0	0	23.128	22.278
11	Vervangen straatmeubilair 2013			2013	5	4,5%	144.481				144.481		0	0	35.398	34.097
11	Investerings BBS 2014			2014	5	4,5%	320.614				320.614		0	0	0	78.551
11	Investerings BBS 2015			2015	5	4,5%	320.614				320.614		0	0	0	0
	Totaal 6.210.150 - Bebording, bestrating en straatmeubilair						1.234.366	0	0	0	1.234.366	0	145.317	218.529	59.822	
11	Renovatie openbare verlichting 2013			2013	15	4,5%	550.508				550.508		0	0	61.474	61.474
11	Renovatie openbare verlichting 2014			2014	15	4,5%	550.508				550.508		0	0	0	0
11	Renovatie openbare verlichting 2015			2015	15	4,5%	550.508				550.508		0	0	0	0
	Totaal 6.210.500 - Openbare verlichting						1.651.524	0	0	0	1.651.524	0	0	61.474	121.296	
8	Fietstunnel Berigweg (N209)			2012	25	4,5%	750.000	250.000			500.000		0	42.500	41.600	40.700
8	Blackspots vrachtwagens en bussen			2012	10	4,5%	150.000	75.000			75.000		0	10.875	10.538	10.200
8	Hoekindseweg - Merenweg aanpassen kruispunt	ja		2012	20	4,5%	55.000				55.000		0	5.225	5.101	4.978
8	Hoekindseweg-Lijsterlaan aanpassen kruispunt	ja		2012	20	4,5%	92.000				92.000		0	8.740	8.533	8.326

INVESTERINGSPROGRAMMA 2012-2015

Programma	Omschrijving van de investering	beschikbaar gesteld	relatie met lopend krediet	Jaar van uitvoering	afschr. termijn (jaren)	rente	Bruto investeringsbedrag (incl VTA)	Bijdragen van derden / subsidies	Dekking t.l.v. Fonds Bovenwijken (FBW)	dekking op andere wijze (bestemmingsreserve / grexen)	Investeringsbedrag voor rekening gemeente	Dekking kapitaallast uit reserve afschrijvingslasten	Kap. l.st. 2012	Kap. l.st. 2013	Kap. l.st. 2014	Kap. l.st. 2015
11	Reconstructie Sterrenweg	ja		2012	20	4,5%	372.192				372.192		0	35.359	34.521	33.684
11	Renovatie Zeeheldenwijk		7.210.177	2013	20	4,5%	895.498				895.498		0	0	85.072	83.058
11	Reconstructie Merksstraat (centrum bgh)			2013	20	4,5%	7.252				7.252		0	0	326	689
11	(totaal investering € 63.292)			2014	20	4,5%	56.000				56.000		0	0	0	5.320
11	Reconstructie Schiebroukeweg	ja		2012	20	4,5%	61.954				61.954		0	2.788	5.886	5.747
11	(totaal investering € 161.954)			2013	20	4,5%	100.000				100.000		0	0	9.500	9.275
11	De Warmoezerij	ja		2012	20	4,5%	37.609				37.609		0	3.572	3.488	3.403
11	Reconstructie Beethovenlaan (centrum bgh)			2013	20	4,5%	26.476				26.476		0	0	1.191	2.515
8	Albert van het Hartweg - 60 km zone			2012	20	4,5%	89.000				89.000		0	8.455	8.255	8.055
8	Bergweg-Noord inrichting 30 km weg			2012	20	4,5%	58.000				58.000		0	5.510	5.380	5.249
	Totaal 6.211.001 - Mobiliteitsplan						1.194.000	0	0	0	869.000	0	0	81.305	79.407	77.508
3	1e basisschool Wilderszijde (bouw)			2017	40	4,5%	10.246.000				10.246.000		0	0	0	0
3	2e basisschool Wilderszijde (bouw)			2025	40	4,5%	2.632.000				2.632.000		0	0	0	0
	Totaal 6.421.000 - Onderwijshuisvesting openbaar basisonderwijs						12.878.000	0	0	0	12.878.000	0	0	0	0	0
3	2e Westpolderschool (grond)			2012	999	4,5%	788.623				788.623		0	35.488	35.488	35.488
3	2e Westpolderschool (bouw)			2014	40	4,5%	5.433.518				5.433.518		0	0	0	380.346
3	3e Westpolderschool (grond)			2015	-	4,5%	788.623				788.623		0	0	0	0
3	3e Westpolderschool (bouw)			2016	40	4,5%	5.368.000				5.368.000		0	0	0	0
3	Gymlokaal Bleiswijk (grond)			2016	-	4,5%	164.220				164.220		0	0	0	0
3	Sportzaal Bergschenhoek (grond)			2013	-	4,5%	328.440				328.440		0	0	14.780	14.780
3	Sportzaal Berkel (grond)			2011	-	4,5%	328.440				328.440		14.780	14.780	14.780	14.780
3	Gymlokaal Bleiswijk (bouw)			2017	40	4,5%	1.000.000				1.000.000		0	0	0	0
3	Sportzaal Bergschenhoek (bouw)			2014	40	4,5%	2.000.000				2.000.000		0	140.000	137.790	135.500
3	Sportzaal Berkel (bouw)			2012	40	4,5%	2.000.000				2.000.000		0	0	0	0
3	Gymlokaal Bleiswijk (inrichting)			2017	15	4,5%	70.000				70.000		0	0	0	0
3	Gymlokaal Bergschenhoek (inrichting)			2014	15	4,5%	140.000				140.000		0	15.633	15.213	14.793
3	Gymlokaal Berkel (inrichting)			2012	15	4,5%	140.000				140.000		0	205.901	218.011	751.320
	Totaal 6.423.000 - Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs						18.549.864	0	0	18.549.864	0	0	14.780	126.888	126.888	126.888
3	Wolfert Pro (permanent - grond)			2012			2.819.737				2.819.737		0	104.069	101.273	98.477
3	Wolfert Lyceum (te inrichting)			2012	15	4,5%	931.959				931.959		0	230.957	228.161	225.365
	Totaal 6.441.000 - Onderwijshuisvesting openbaar voortgezet onderwijs						3.751.696	0	0	0	3.751.696	0	0	126.888	126.888	126.888
3	Melanchton Berkröden (permanent - grond)			2011	-	4,5%	2.819.737				2.819.737		126.888	126.888	126.888	126.888
3	Melanchton De Kring (permanent - grond)			2013	-	4,5%	2.819.737				2.819.737		0	0	0	0
3	Melanchton Bergschenhoek (te inrichting)			2012	15	4,5%	931.959				931.959		0	104.069	101.273	98.477
	Totaal 6.443.000 - Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs						6.571.433	0	0	0	6.571.433	0	126.888	230.957	355.049	352.253
2	Sportzaal Wilderszijde (grond)			2016			159.250				159.250		0	0	0	0
2	Sportzaal Wilderszijde (inrichting)			2016	15	4,5%	90.402				90.402		0	0	0	0
2	Sportzaal Wilderszijde (bouw)			2016	40	4,5%	1.730.424				1.730.424		0	0	0	0
	Totaal 6.530.100 - Binnensportaccommodaties						1.980.076	0	0	0	1.980.076	0	0	0	0	0
11	Park de Polder			2012	-	4,5%	360.000				360.000		144.038	215.962	0	0
11	Kunst Landscheidingspark		7.540.102	2012	-	4,5%	100.000				100.000		0	0	0	0
11	Landscheidingspark; opstellen			2012	-	4,5%	119.900				119.900		54.515	65.385	0	0
11	(totaal investering € 479.600)			2012	-	4,5%	399.700				399.700		163.543	196.157	0	0
11	Landscheidingspark; speelplaatsen - en toestellen			2012	-	4,5%	31.337				31.337		14.248	17.089	0	0
11	(totaal investering € 125.350)			2012	-	4,5%	94.013				94.013		42.744	51.269	0	0
11	Renovatie openbaar Groen 2012	ja		2012	10	4,5%	30.500				30.500		0	1.373	4.423	4.285
11	(totaal investering € 552.176)			2013	10	4,5%	512.676				512.676		0	0	74.338	72.031
11	Renovatie openbaar Groen 2013			2013	10	4,5%	552.176				552.176		0	0	80.066	77.581
11	Renovatie openbaar Groen 2014			2014	10	4,5%	552.176				552.176		0	0	552.176	80.066
11	Renovatie openbaar Groen 2015			2015	10	4,5%	552.176				552.176		0	0	0	0
	Totaal 6.560.000 - Beteer en onderhoud openbaar groen						3.264.654	0	464.555	600.395	2.199.704	0	0	1.373	158.827	233.963

INVESTERINGSPROGRAMMA 2012-2015

Programma	Omschrijving van de investering	beschikbaar gesteld	relatie met lopend krediet	Jaar van uitvoering	afschrijving (jaren)	rente	Bruto investeringsbedrag (incl VTA)	Bijdragen van derden / subsidies	Dekking L.v.v. Fonds Bovenwijken (FBW)	dekking op andere wijze (bestemmingsreserve / grexten)	Investeringsbedrag voor rekening gemeente	Dekking kapitaallast uit reserve afschrijvingslasten	Kap.lst 2012	Kap.lst 2013	Kap.lst 2014	Kap.lst 2015	
11	Reconstructie Sterrenweg	ja		2012	20	4,5%	372.192				372.192		0	35.359	34.521	33.684	
11	Renovatie Zeeheldenwijk		7.210.177	2013	20	4,5%	895.498				895.498		0	0	85.072	83.058	
11	Reconstructie Kerktstraat (centrum bgh)			2013	20	4,5%	7.252						0	0	326	689	
11	(totaal investering € 63.252)			2014	20	4,5%	56.000				56.000		0	0	0	5.320	
11	Reconstructie Schieboekseweg	ja		2012	20	4,5%	61.954						0	2.788	5.886	5.747	
11	(totaal investering € 161.954)			2013	20	4,5%	100.000				100.000		0	0	9.500	9.275	
11	De Warmoerzi	ja		2012	20	4,5%	37.609				37.609		0	3.572	3.488	3.403	
11	Reconstructie Beethovenlaan (centrum bgh)			2013	20	4,5%	26.476				26.476		0	0	1.191	2.515	
11	Dorppark Leeuwenkuil			2012	25	4,5%	325.000				325.000		0	27.625	27.040	26.455	
3	Totaal 6.560.000 - Beheer en onderhoud openbaar groen			2012	5	4,5%	325.000	0	0	335.925	325.000	0	0	27.625	27.040	26.455	
3	JOP, trapveldjes en skatebaan in elke kern			2013	5	4,5%	616.000	280.075	0	335.925	0	0	0	0	0	0	0
3	Vervanging speeltoestellen 2012			2013	5	4,5%	133.945				133.945		0	0	32.817	31.611	
3	Vervanging speeltoestellen 2013			2013	5	4,5%	162.594				162.594		0	0	39.836	38.372	
3	Vervanging speeltoestellen 2014			2014	5	4,5%	162.594				162.594		0	0	0	39.836	
3	Vervanging speeltoestellen 2015			2015	5	4,5%	162.594				162.594		0	0	0	0	
	Totaal 6.580.300 - Speelvoorzieningen			2012	40	4,5%	1.237.727	0	280.075	335.925	621.727	0	0	19.175	72.653	109.819	
3	Het Startpunt (voorheen Hoekse Huis aanvullend krediet (bouw)			2012	40	4,5%	200.000	25.000	0		200.000	0	0	14.000	13.775	13.550	
3	Het startpunt, grondkosten commerciële ruimten			2012	-	4,5%	115.000	0	0		115.000	0	0	5.175	5.175	5.175	
5	Hoekse Huis Bldorp (Consultatiebureau)			2012	40	4,5%	214.822	25.000	0		189.822	0	0	13.288	13.074	12.861	
	Totaal 6.715.000 - Jeugde gezondheidszorg (uniform deel)			2012	40	4,5%	214.822	25.000	0		189.822	0	0	13.288	13.074	12.861	
11	Maat VEP/WKS/vervangings rool wijk west Bleiswijk	ja	7.722.054	2012	40	4,5%	285.377				285.377		0	19.976	19.655	19.334	
11	(totaal investering € 1.285.377)			2013	40	4,5%	1.000.000				1.000.000		0	0	70.000	68.875	
11	Rioolven. Berkel/ Midden en Berkel Noord (reirnr)	ja	7.722.072	2012	40	4,5%	64.058				64.058		0	4.484	4.412	4.340	
11	Vervanging vrijverval rool 2011	ja		2012	40	4,5%	37.750				37.750		0	1.699	2.643	2.600	
11	(totaal investering € 377.391)			2013	40	4,5%	339.641				339.641		0	0	23.775	23.393	
11	Aanleg nieuw rool Overbuutsepolde (bl); electromechanisch		7.722.071	2013	15	4,5%	214.924				214.924		0	0	24.000	23.355	
11	Aanleg nieuw rool Overbuutsepolde (bl); bouwkundig		7.722.071	2013	40	4,5%	1.217.901				1.217.901		0	0	85.254	83.883	
11	Vervanging vrijverval rool 2012-2013 - 2014			2013	40	4,5%	184.610				184.610		0	0	8.307	12.922	
11	(totaal investering € 1.846.060)			2014	40	4,5%	1.661.450				1.661.450		0	0	0	116.301	
11	Bijdrage aan HHVD n.a.v. Afvalwatertransportsyst bdr			2013	40	4,5%	500.000				500.000		0	0	35.000	34.438	
11	Vervanging vrijverval rool 2014-2015			2014	40	4,5%	100.000				100.000		0	0	0	4.500	
11	(totaal investering € 1.059.227)			2015	40	4,5%	959.227				959.227		0	0	0	0	
	Totaal 6.722.000 - Beheer en onderhoud riolering			2012	15	4,5%	6.564.938	0	0	0	6.564.938	0	0	26.159	273.046	393.941	
11	Vervangen pompen en datatransmissie drukriolering 2011		7.722.105	2013	15	4,5%	318.225				318.225		0	0	35.535	34.580	
11	Vervangen pompen en datatransmissie drukriolering 2013			2013	15	4,5%	353.583				353.583		0	0	39.483	38.422	
11	Renovatie rioolgemaal Rottebandreef bgh			2013	15	4,5%	27.895				27.895		0	0	3.115	3.032	
11	Renovatie rioolgemaal Planciusdreef bgh			2013	15	4,5%	27.895				27.895		0	0	3.115	3.032	
11	Renovatie rioolgemaal Kamvaren bgh			2013	15	4,5%	27.895				27.895		0	0	3.115	3.032	
11	Renovatie rioolgemaal Warmoerzi bdr			2013	15	4,5%	30.158				30.158		0	0	3.368	3.278	
11	Renovatie drainagegemaal Watersnip bdr			2013	15	4,5%	20.356				20.356		0	0	2.273	2.212	
11	Vervangen pompen en datatransmissie drukriolering 2014			2014	15	4,5%	353.583				353.583		0	0	0	39.483	
11	Renovatie rioolgemaal Verheulalaan bgh			2013	15	4,5%	27.895				27.895		0	0	3.115	3.032	
11	Renovatie rioolgemaal Weg en Bos (019) bgh			2013	15	4,5%	27.895				27.895		0	0	3.115	3.032	
11	Renovatie rioolgemaal Hyacinthelaan bdr			2013	15	4,5%	30.158				30.158		0	0	3.368	3.278	
11	Renovatie rioolgemaal Rustenburg (010) bgh			2014	15	4,5%	30.158				30.158		0	0	0	3.368	
11	Renovatie rioolgemaal Beeldmakerdreef (018) bgh			2014	15	4,5%	20.356				20.356		0	0	0	2.273	
11	Renovatie rioolgemaal Vosmaerstraat (bdr)			2014	15	4,5%	30.158				30.158		0	0	0	3.368	
11	Vervangen pompen en datatransmissie drukriolering 2015			2015	15	4,5%	353.583				353.583		0	0	0	0	
11	Renovatie rioolgemaal Vierlingweg (bgh)			2015	15	4,5%	27.895				27.895		0	0	0	0	
11	Renovatie rioolgemaal Parkbuurt (bgh)			2015	15	4,5%	34.338				34.338		0	0	0	0	
	Totaal 6.722.100 - Rioolgemalen			2012	15	4,5%	1.742.026	0	0	0	1.742.026	0	0	0	99.602	145.422	
	Endtotaal						87.418.147	350.000	8.171.255	936.320	77.960.572		141.668	1.134.761	2.763.341	4.145.096	

5.5 Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)				
	2012	2013	2014	2015
Omvang begroting 2012 - 2015	150.729	133.318	128.134	158.407
1. Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
In bedragen	12.812	11.332	10.891	13.465
2. Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	2.812	1.332	891	3.465
Schuld in rekening courant	10.000	10.000	10.000	10.000
Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
Overige geldleningen (geen vaste schuld)				
Totaal	12.812	11.332	10.891	13.465
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	-	-	-	-
Tegoeden in rekening courant	-	-	-	-
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet (1)	12.812	11.332	10.891	13.465
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	12.812	11.332	10.891	13.465
Ruimte(+)/Overschrijding(-); (1-4)	0	0	0	0

Renterisico's vaste schuld (bedragen x € 1.000)				
	2011	2012	2013	2014
Renterisico's				
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
1 Saldo renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2 Aflossingen	30.631	26.813	16.313	37.313
3 Renterisico op vaste schuld (1+2)	30.631	26.813	16.313	37.313
4 Renterisiconorm	30.146	26.664	25.627	31.681
5 Ruimte renterisiconorm				
5a Ruimte onder renterisiconorm			9.314	
5b Overschrijding renterisiconorm	485	149		5.632
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	150.729	133.318	128.134	158.407
Vastgelegd percentage (bij min. regeling)	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	30.146	26.664	25.627	31.681